

**Хмельницький національний університет
Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра української філології**

ДИПЛОМНА РОБОТА

Магістр

**ФУНКЦІОНУВАННЯ ВЛАСНИХ НАЗВ ДРІБНИХ ГЕОГРАФІЧНИХ
ОБ'ЄКТІВ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ (НА МАТЕРІАЛІ МІКРОТОПОНІМІЇ
ВІНЬКОВЕЧЧИНИ)**

**Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»
Спеціальність 035 «Філологія»
Спеціалізація 035.01 «Філологія. Українська мова та література»**

Шифр ДРФУМмз.020079.01.02.00

студентки II курсу групи ФУМмз-20-1 _____ О. С. Коваль

Керівник _____ А. М. Янчишин, канд. філол. наук, доц.

**До захисту допускаю:
завідувач кафедри української філології _____ І. Б. Царалунга**

Хмельницький 2021

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет	гуманітарно-педагогічний
Кафедра	української філології
Рівень вищої освіти	магістр
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія.
Спеціалізація	035.01 Українська мова та література
Освітня програма	освітньо-професійна

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри української філології
 _____ (Торчинський М. М.)
 24 вересня 2020 року

ЗАВДАННЯ

на дипломну роботу

КОВАЛЬ ОКСАНІ СЕРГІЇВНІ

1. **Тема роботи:** «Функціонування власних назв дрібних географічних об'єктів хмельниччини (на матеріалі мікротопонімії Віньковеччини)», затверджена наказом ректора університету від 25 серпня 2021 року №102.

Керівник роботи – А. М. Янчишин

2. **Термін подання студентом завершеної роботи** – грудень 2021 року.

3. Вихідні дані роботи

Результати доповнять висновки інших науковців щодо регіональної мікротопонімії зокрема та й України в цілому. Крім того, підсумки проведеного дослідження можуть бути використані стосовно вивчення дотичних наук: історії, географії, краєзнавства, археології, це зумовлює актуальність обраної теми.

4. Перелік підлеглих розробці питань

Конкретизувати суть поняття мікротопонімії, ознаки, проблемні питання та описати історію її вивчення.

Зафіксувати й систематизувати мікротопонімний матеріал Віньковеччини.

Визначити структурно-дериваційні та семантико-мотиваційні особливості власних назв дрібних географічних об'єктів.

5. Графічного матеріалу немає.

6. Консультанти по роботі із вказівкою розділів, які їх стосуються			
Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання отримав
	НЕМАЄ		

7. Дата видачі завдання – 24 вересня 2020 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН			
№ з. п.	Найменування етапів виконання дипломної роботи	Термін виконання	Примітка
1.	Обрання теми дипломної роботи	Вересень 2020 року	
2.	Опрацювання наукової літератури з теми дослідження	Вересень 2020 року	
3.	Збирання матеріалу, його первинна наукова інтерпретація	Вересень – листопад 2020 року	
4.	Написання першого розділу дипломної роботи	Грудень 2020 – квітень 2021 року	
5.	Апробування результатів дослідження шляхом здійснення публікації у збірниках наукових праць та участі в конференціях	Січень, квітень, вересень 2021 року	
6.	Написання другого розділу дипломної роботи	Травень – вересень 2021 року	
7.	Написання «чорнового» варіанту дипломної роботи	Жовтень-листопад 2021 року	
8.	Попередній захист дипломної роботи	Листопад 2021 року	
9.	Остаточне завершення дипломної роботи	Грудень 2021 року	
10.	Подача дипломної роботи на кафедру	Грудень 2021 року	

Студент _____ О. С. Коваль

Керівник _____ А. М. Янчишин

АНОТАЦІЯ

Тема роботи «**Функціонування власних назв дрібних географічних об'єктів (на матеріалі мікротопонімії Віньковеччини)**». Автор – **Коваль О. С.** Науковий керівник – Янчишин А. М. Обсяг магістерської роботи 81 сторінка основного тексту. Робота містить 2 додатки, 95 джерел посилання.

Ключові слова: *власна назва дрібного географічного об'єкта, деривація, мікрогідронім, мікрооронім, мікротопонім, мікрохоронім, мотивація, семантика, структура, функціонування.*

Об'єктом дослідження є 1 132 найменування 30 населених пунктів Віньковеччини.

Предмет роботи – структурно-дериваційні, семантико-мотиваційні та функціональні атрибути власних назв дрібних географічних об'єктів.

Мета дослідження – комплексна характеристика мікротопонімії Віньковецького району Хмельницької області.

Ономастикон досліджуваної території за будовою розмежовуємо на прості (56,8 %), складні (0,27 %) і складені (42,93 %) конструкції.

Ми засвідчили певну перевагу лексико-семантичного словотворення (64,48 %) над морфологічним (35,52 %).

Серед різновидів лексико-семантичного способу продуктивним є синтаксичний тип (48,49 %), менше фіксуємо семантизації (14,21 %), стягнення (9,63 %) та плуралізації (6,36 %).

Основним різновидом другого типу є суфіксація (7,42 %). Досить часто трапляється і конверсія (6,54 %).

Загалом мікротопонімія Віньковеччини утворена від загальних (64,22 %), рідше власних (24,56 %) назв, проте фіксуємо і комбіновані (11,22 % найменування. Серед відонімних структур домінують похідні від антропонімів (55,4 %), передусім від імен, прізвищ і прізвиськ (прізвищевих назв). Основними серед відапелятивних конструкцій є похідні від дрібних географічних об'єктів (64,22 %), антропоцентричних номінацій (26,1 %), зоо- (16,27 %) і флоролексем (18,64 %). Як комбіновані кваліфікуємо моделі «прикметник + географічний термін» (87,71 %). На території Віньковецького району переважає одинична мотивація (83,04 %), зокрема асоціативна (45,58 %), локативна (14,66 %), квалітативна (6,01 %), посесивна (5,83 %), меморіальна (5,38 %), сутнісна (2,56 %), ідеологічна (1,59 %), символічна (1,41 %).

Комбінованих мотивацій ми зафіксували 16,96 %, і це насамперед сутнісно-посесивні (61,5 %), сутнісно-квалітативні (9,31 %) мотиваційні відношення.

У мікротопонімії Віньковеччини активно функціонують діалектизми, запозичення, присутні й перейменовальні процеси.

Автор _____ О. С. Коваль

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	6
ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ МІКРОТОПОНІМІЇ	10
1.1. Суть поняття та ознаки мікротопонімії	10
1.2. Денотатно-номінативна характеристика регіональної мікротопонімії	13
1.3. Історія вивчення мікротопонімії	17
Висновки до розділу 1	23
РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРНО-ДЕРИВАЦІЙНІ АТРИБУТИ МІКРОТОПОНІМІЇ ВІНЬКОВЕЧЧИНИ	25
2.1. Продуктивність власних географічних назв Віньковецького району Хмельницької області	25
2.2. Структурні особливості мікротопонімії	27
2.3. Дерираційні атрибути власних назв дрібних географічних об'єктів	32
Висновки до розділу 2	42
РОЗДІЛ 3. СЕМАНТИКО-МОТИВАЦІЙНІ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ВЛАСНИХ ГЕОГРАФІЧНИХ НАЗВ	44
3.1. Систематизація найменувань за семантикою твірної основи	44
3.2. Мотиваційні атрибути мікротопонімії	52
3.3. Особливості побутування власних назв географічних об'єктів Віньковеччини	60
Висновки до розділу 3	66
РОЗДІЛ 4. МІКРОТОПОНІМІЯ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ВИЩОЇ І СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ	68
4.1. Методика використання власних назв дрібних географічних об'єктів у навчально-виховному процесі	68
4.2. Система вправ на використання мікротопонімії у середній та вищій школі	70
Висновки до розділу 4	74
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	81
ДОДАТКИ	89
Додаток А. Перелік мікротопонімії Віньковеччини	89
Додаток Б. Продуктивність власних назв дрібних географічних об'єктів Віньковеччини	99

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

Вн – Віньковецький район

Адам – Адамівка	Мдн-Олк – Майдан-
Внк – Вінківці	Олександрівський
В. Олек – Великий Олександрів	Нетч – Нетечинці
Говр – Говори	Осл – Осламів
Гогл – Гоголі	Охр – Охрімівці
Грим – Грим'ячка	Подл – Подолянське
Грин – Гринєва	Покт – Покутинці
Дашк – Дашківці	Плп-Олк – Пилипи-Олександрівські
Женш – Женишківці	Пргв – Пирогівка
Зінк – Зінків	Петр – Петрашівка
Зорн – Зоряне	Слб-Охр – Слобідка-Охрімовецька
Калс – Калюсик	Стан – Станіславівка
Карж – Карижин	Фащв – Фащіївка
Карч – Карачіївці	Черк – Черкасівка
Ломч – Ломачинці	Ясн – Яснозір'я
Мдн-Внк – Майдан-Віньковецький	

ВСТУП

Мікротопоніми – це індивідуальні назви невеликих природних або штучно створених об'єктів, більшість із яких відбиває їхній характер та властивості [Суперанська, 1973, с. 187]. Оними такого виду є продуктом творчості одного народу, зміна якого призводить до зміни в структурі назвотворення. Саме тому, власні назви дрібних географічних об'єктів є цінними експонентами культурних знаків, у яких проявляється національна самобутність, соціокультурні, етнокультурні та діалектологічні особливості кожного регіону.

В Україні підготовлено значну кількість праць, присвячених опису мікротопонімів певних територій. Зокрема, це стосується студій: В. Д. Баньої, Н. І. Бицко, Л. П. Білінської, О. І. Заінчовської, Л. Б. Костик, Н. І. Лісняк, Р. О. Ляшенка, О. І. Михальчук, Н. В. Сокіл, І. Г. Чеховського, Н. Р. Яницької. Здебільшого це дисертаційні роботи, що спрямовані на ґрунтовне, глобальне дослідження значних територій, проте варто наголосити на потребі опрацювання регіональної мікротопонімії невеликих територій, зокрема Хмельниччини. Студіюванню мікротопонімії Хмельниччини, свої роботи присвятили: В. І. Горбатюк, А. П. Грицева, В. А. Захар'єв, С. М. Єсюнін, В. Г. Корчемний, А. О. Коханська, І. Я. Ординська, В. С. Прокопчук, Н. М. Торчинська, М. М. Торчинський, Я. В. Янчишина, М. С. Яцишина.

Варто зауважити, що у такій ситуації аналіз регіональної мікротопонімії, зокрема й Віньковецького району Хмельницької області, набуває особливої ваги, оскільки ґрунтовніше дослідження не лише збагатить українську ономастику значною кількістю нових назв, але й буде сприяти поглибленню теоретико-методологічних засад, що пов'язані із особливостями функціонування назв, як особливого онімного класу на який безперервно впливають найрізноманітніші чинники. Підготовка системної праці дасть можливість схарактеризувати пропріативи у процесі онімної номінації, з'ясувати особливості територіальних назв, проаналізувати структурні, дериваційні атрибути, семантику твірної основи та мотивацію, що досить важливо для подальших досліджень пропріальної лексики української мови.

Актуальність обраної теми полягає і в тому, що наші результати доповняють висновки інших науковців щодо регіональної мікротопонімії зокрема та й України в цілому. Крім того, підсумки проведеного дослідження можуть бути використані стосовно вивчення дотичних наук: історії, географії, краєзнавства, археології.

Об'єктом роботи є мікротопонімія Віньковецького району Хмельницької області.

Предмет роботи – структурно-дериваційні, семантико-мотиваційні та функціональні атрибути власних назв дрібних географічних об'єктів.

Мета дослідження – комплексна характеристика мікротопонімії Віньковецького району Хмельницької області.

Досягнення визначеної мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

- конкретизувати суть поняття мікротопонім, його ознаки та описати проблемні питання, історію вивчення власних назв географічних об'єктів;

- зафіксувати й систематизувати мікротопонімний матеріал Віньковеччини;

- визначити структурно-дериваційні та семантико-мотиваційні особливості власних назв дрібних географічних об'єктів;

- простежити функціональну специфіку мікротопонімії досліджуваної території;

- описати особливості вивчення ономастики та розробити систему вправ на застосування власних назв дрібних географічних об'єктів у навчально-виховному процесі середньої та вищої школи;

- укласти перелік мікротопонімії Віньковеччини.

Джерельною базою дослідження є матеріал, зібраний шляхом опитування та анкетування респондентів, відповідно до «Програми для збирання мікротопонімії та географічної номенклатури» З. О. Купчинської. Крім того, використовували дані зі словників, карт та Інтернет-сайтів. Загальна кількість зафіксованих власних назв дрібних географічних об'єктів становить 1 132 одиниці.

Відповідно до специфіки об'єкта дослідження та інших складових, застосовувалися такі **методи**: *описовий* (для класифікації та інтерпретації мікротопонімів), *етимологічний* (для визначення походження пропріативів), *структурний* (для аналізу структурно-словотвірної організації мікротопонімії), *кількісних підрахунків* (для виявлення продуктивності окремих груп онімів), а також прийоми *польового дослідження* (опитування, анкетування).

Наукова новизна роботи полягає в тому, що вперше у сферу наукового вивчення введено мікротопонімію Вінковеччини, аналіз якої допоможе уточнити закономірності творення і функціонування мікротопонімії, як складника цілісної топонімної системи України.

Теоретичне значення дослідження полягає у розробці уточнених теоретико-методологічних засад мікротопоніміки із зверненням особливої уваги на статус цих пропріальних одиниць як з погляду загальних так і специфічних їх ознак.

Практичне значення роботи визначається можливістю використання даних при проведенні мовознавчих досліджень різного спрямування; створенні різноманітних словників; у процесі викладання гуманітарних дисциплін навчальних закладів різних рівнів; навчально-виховній роботі краєзнавчого спрямування.

Апробація результатів роботи. Основні положення дипломної роботи викладені у статті та надруковані у збірнику «Поділля. Філологічні студії». Про результати дослідження доповідали на студентській науковій конференції у Хмельницькому національному університеті та Всеукраїнському науково-практичному семінарі «Проблеми слов'янської філології» Умань.

Структура роботи. Дослідження складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаної літератури (95 позицій) і додатків. Загальний обсяг роботи – 99 с., з яких 81 с. – основного тексту.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ МІКРОТОПОНІМІЇ

1.1. Суть поняття та ознаки мікротопоніма

Власні назви дрібних географічних об'єктів є особливим класом ономастичної науки, оскільки на них впливає значна кількість чинників, що й здебільшого визначає суть поняття «мікротопонім» із усіма його ознаками.

Уперше в коло наукового обігу термін «мікротопонім» був уведений О. С. Мельничуком у своїй праці «Топоніміка Кодимського району Одеської області» [Мельничук, 1957, с. 50 – 61]. Надалі суть поняття, певні уточнення у компоративному ключі дали Т. І. Поляруш та Л. П. Стичишина. Їх дисертаційні роботи по-суті стали поштовхом до ґрунтовніших розробок теоретико-методологічних основ вивчення мікротопонімії й активізували наступні праці.

Зокрема, О. В. Суперанська у своїх роботах розмежує поняття «мікротопонімія», «власне топонімія» та «макротопонімія» (або «надтопонімії назви»), призначення яких – «систематизувати особливості рельєфу країн і континентів, підсумувати, об'єднати, згрупувати те, що входить в окремі топонімії системи» [Суперанська, 1957, с. 35]). Вчена зазначає, що належність назв до однієї з цих груп визначається «не тільки розмірами іменованих об'єктів, але і їх роллю у житті людини» [Бицко, 2012, с. 7]. До мікротопонімів О. В. Суперанська зараховує такі мікрооб'єкти: 1) орографічні (камені, скелі, вершини, невеликі гори); 2) гідрографічні (яри, струмки, невеликі болота, вікна, калюжі); 3) іригаційні (греблі, шлюзи, зрошувальні канали, частини каналів); 4) заселені (кімнати, будинки, двори, квартали, пасажі, фонтани, пам'ятники, архітектурні споруди); 5) ботанічні (окремі дерева, кущі, посадки, грядки, покоси, городи, зруби, гаї)

[Суперанська, 1964, с. 8]. Крім того, наголошує на недоцільності зарахування назв вулиць до мікротопонімів.

У «Словнику російської ономастичної термінології» Н. В. Подольська описує мікротопонім як власну назву (частіше) природного фізико-географічного мікрооб'єкта, (рідше) створеного людиною, що має вузьку сферу вживання та функціонує лише в межах мікротериторії, яка відома вузькому колу людей, що живуть поблизу названого мікрооб'єкта. До власних назв дрібних географічних об'єктів вона відносить: назви урочищ, господарських угідь, мікроспоруд (колодязів, мостів, будок, вишок, кордонів, мисливських будиночків і т. п.)» [Подольська, 1988, с. 183]. Проте, дослідниця вважає, що «мікротопонім часто є на межі розрізнення назви загальної та власної, але він не є «мікрословом»; багато з мікротопонімів дуже давні; мікротопоніми об'єднують у мікросистеми, що функціонують у межах одного населеного пункту» [Подольська, 1983, с. 83]. Однак, варто зазначити певні неточності, зокрема, те що у переліку вказано приналежність назв мікроспоруд до мікротопонімії, проте вони, по-суті, входять на сьогодні до кола вивчення прагматонімів.

В. Шмілауер дійшов висновку, що мікротопоназвами є тільки найменування земельних ділянок (полів, нив, пасовищ, урочищ, лісів), а В. А. Никонов відносить до цих пропріативів взагалі всі назви малих географічних об'єктів, вважаючи визначальним чинником малі розміри географічного локусу, критично ставиться до підходу болгарського ономаста І. В. Дуриданова, який вважає мікротопонімами всі назви рік, довжина яких коротша за 50 км. Неможливо провести у цьому випадку чіткої межі між мікротопонімом і топонімом, оскільки лінія поділу між ними хитка [Мосур, 2019, с. 124].

К. Й. Галас, як зазначає у своїй роботі В. Ф. Баньої, із-поміж небагатьох науковців взагалі не бачив потреби в уживанні цього терміна і вважав недоцільним виділяти мікротопоніми в окремий клас [Баньої, 2009, с. 12].

Такі ж тенденції висловлені й авторами «Теорії й методики ономастичних досліджень», де стверджують про «нечіткість його дефініції і потребу теоретичного доопрацювання тези про типи топонімів й іменованих з їх допомогою об'єктів» [ТИМОИ, 1986, с. 52].

У енциклопедії «Слов'янська ономастика» не зважаючи на критику з погляду наявності термінів «мікротопонім» та «макротопонім» зазначено, що традиція їх функціонування зазнала загальнослов'янського характеру.

На сьогодні, мікротопонімія – це «не сукупність назв, це історично сформована система, що розвивається» [Никонов, 1967, с. 10]. Мікротопонімією в широкому значенні називають найменування малих географічних об'єктів: як природних, так і тих, які створені людиною. У науковій літературі під терміном «мікротопонім» розуміють власну назву «невеликого, найчастіше природного фізико-географічного, рідше створеного людиною об'єкта, земельної ділянки господарського призначення, яка (назва) має вузьку сферу застосування...» [Бучко, 2012, с. 121-122].

Стосовно диференційних ознак мікротопонімії, варто відзначити, що – явище індивідуальне, пояснюється фізико-географічним розташуванням регіону та належністю території до певного діалектного ареалу із своїми етнолінгвістичними й соціокультурними особливостями.

І. Я. Ординська у своїй роботі визначає такі диференційні ознаки мікротопонімії як: 1) невеликий розмір іменованого об'єкта (це основний атрибут, який, власне, і зумовив саме таку форму термінопозначення досліджених онімів); 2) обмежена сфера вживання (переважно в межах одного-кількох населених пунктів) у поєднанні зі значною кількістю таких номінацій загалом, більшість із яких ще не зафіксована і не введена в науковий обіг; 3) вагомий вплив місцевих діалектів та мов етносів, представлених на певній території; 4) тісний зв'язок з апелювальною лексикою, зокрема з географічними термінами (дистанція між власними та

загальними назвами мінімальна); 5) функціонування переважно в усному мовленні (письмові фіксації епізодичні); 6) нестійкість, короткочасність існування, здатність легко трансформуватися, що зумовлює підвищену варіативність таких номінацій; 7) активне мотивування антропонімами й іншими топонімами (часто простежуємо і зворотний зв'язок); 8) утворення за моделями, поширеними на обмеженій території, чимало з яких є специфічними саме для цієї групи онімної лексики; 9) відображення історії, побуту, вірувань, творчості місцевих жителів, їхніх торговельних, господарських та культурних зв'язків; 10) детальне структурування мікротопонімії, зумовлене введенням до її складу найменувань різнопланових об'єктів [Ординська, 2020, с. 41].

На сьогодні, аналогами термінів «мікротопонім», «мікротопонімія» на слов'янських теренах є такі: у поляків – *nazwy terenowe* (*mikrotoponimia*, *anojkonimia*); у чехів – *romístní jména* (*anoikonyma*); у словаків – *anojkonymia* (*terénne názvy*, *názvy nesídelných geografických objektov*); у росіян – *микротопонимия* (*анойконимия*); у білорусів – *мясцовыя назвы*; у болгар – *местности* (*теренни*) *имена*; у македонців – *теренски називи* (*микротопонимија*, *анойконимија*); у сербів – *називи терена* (*микротопоними*, *анойконими*); у хорватів – *mikrotoponimija* (*anojkonimija*, *zemljišnaimena*); у словенів – *terenska* (*ledinska*) *imena* [SO, 2003].

Отже, мікротопонім – це своєрідний клас онімного поля сучасної української літературної мови, що визначається як іменування невеликих географічних об'єктів як природнього, так і штучного походження у яких відбиваються фізико-географічні, соціокультурні, діалектологічні та етнолінгвістичні особливості певної території.

1.2. Денотатно-номінативна характеристика регіональної мікротопонімії

До складу мікротопонімії входять різнопланові за своїми характером об'єкти, що зумовлює й відповідну структуру цього класу пропріальних одиниць. Переважна більшість науковців не пропонувала нових термінопозначень для назв дрібних географічних об'єктів. Здебільшого складники мікротопонімії описувалися крізь призму поняття та перераховувалися комплексно. В. Ф. Баньої, вважає таких підхід до вивчення власних назв не виправданим, оскільки відображає несистемний підхід до вивчення досліджуваних явищ [Баньої, 2009, с. 34]. Потреба в детальному структуруванні цієї групи номінацій, безумовно, є, оскільки «значна частина різновидів мікротопонімії (наприклад, назви струмків, ставків, криниць, колодязів тощо) має стільки диференційних особливостей у творенні та функціонуванні, що обов'язково потребує спеціальних дефініцій» [СОПУМ, с. 51].

Грунтовна характеристика розмежування власних назв за розміром денотатів розроблена М. М. Торчинським. Науковець у своїй монографії стверджує: «Мікротопонімія розмежується на мікрогідроніми, мікроойконіми, мікроороніми, мікрохороніми» [СОПУМ, с. 53].

Однією з найбільш поширених груп мікротопонімів є **мікрогідроніми** – номінації невеликих гідрооб'єктів. До мікрогідронімії досліджуваної території зараховуємо: **мікрокатарактоніми** – найменування водоспадів і порогів [СОПУМ, с. 178]: *Буркун, Закіт, Маліївецький водоспад, путеоніми* – назви впорядкованих криниць [СОПУМ, с. 177]: *Розбійницька криниця, Сокілецька криниця, Студня*; **рівулосоніми** – номінації невеликих струмків і потічків [СОПУМ, с. 176]: *Бісове, Васиївка, Риновка*; **фонтікулоніми** – власні назви джерел, джерелець, копанок [СОПУМ, с. 177]: *Воронячка, Грибок, Гуркало*.

Періодично трапляються **мікрогелоніми** (від грец. *mikro* – «малий» + гелоніми [Подольская Н. В. Словарь русской ономастической терминологии. Москва: Наука, 1988. 192 с., с. 155]) – найменування невеликих боліт, заболочених місць: *Болото, Моломолинське болото, Рудки*; **мікролімноніми** (від грец. *mikro* – «малий» + лімноніми [Подольська, 1988, с. 155]) – власні назви невеликих озер: *Беркове озеро, Лука, Новоставці*; **піскіноніми** – найменування штучно створених водойм: ставків, невеликих водосховищ тощо [СОПУМ, с. 177]: *Горський, Жидівський, Зелене*; **мікропотамоніми** (від грец. *mikro* – «малий» + потамоніми [Бучко, 2012, с. 152]) – власна назва будь-якої невеликої за розмірами ріки: *Дігтярки, Завалья, Марушка*.

Мікроороніми – власні назви незначних об'єктів рельєфу [Ординська, 2020, с. 42]. До їх складу зараховуємо: **плюс-ороніми, мінус-ороніми, нуль-ороніми**. Плюс-ороніми – це найменувань об'єктів рельєфу, які знаходяться вище від рівня моря або довкілля [СОПУМ, с. 101]). Серед яких, відповідно до території, яка вивчається трапляються: **ремігаціоніми** – номінації гребель і дамб [СОПУМ, 171]: *Гать, Гребля, На Дубинці* та **тумулосоніми** – власні назви горбів, пагорбів, курганів й інших невеликих підвищень [СОПУМ, с. 171]: *Гурецька гора, Кацанський, Кирилів горб*. **Мінус-ороніми** визначають як найменування об'єктів рельєфу, які знаходяться нижче від рівня моря або довкілля [СОПУМ, с. 101]) з-поміж них реєструємо: **каньйоніми** – власні назви каньйонів і глибоких ярів [СОПУМ, с. 171]: *Безодня, Беньові ями, Берізки*; **спелеоніми** – назви печер [СОПУМ, с. 79]: *Кармелюкова печера, Кришталева печера, Малісвецька печера* та **трактоніми** – найменування урочищ [Ординська, 2020, с. 159]: *Замчище, Заруддя, Зелена*. Як різновид **нуль-оронімів** [СОПУМ, с. 101] фіксуються **мікропланоніми** (від грец. *mikro* – «малий» + планоніми) – номінації невеликих рівнинних територій, переважно прирічкових долин [СОПУМ, с. 172]: *Берести, До брами, Короташі*.

Мікрохороніми (від грец. *mikro* – «малий» + хороніми [Подольська, 1988, с. 101]) – найменування невеликих територій горизонтального членування. Серед них виділяємо, насамперед, **віоніми** – назви шляхів сполучення поза населеними пунктами [СОПУМ, с. 163] до їх складу включаємо: **дромоніми** – власні назви доріг [Бучко, 2012, с. 82]: *Горбовий шлях, Границя, Липи*; **лімоніми** – власні назви стежок [СОПУМ, с. 163]: *Громадська, Гуйова, Черешні*; **понтоніми** – назви мостів [Бучко, 2012, с. 151]: *Довганя, Загоранський міст, Кладка*; **станціоніми** – найменування зупинок на шляхах сполучення [СОПУМ, с. 202]: «*Агора*», «*Кладовище*», «*Цегельний завод*».

Крім того виділяємо й найменування просторових об'єктів, розташованих у межах поселень міського і сільського типу (відповідно **урбаноніми** [СОПУМ, с. 84] й **пагоніми** [СОПУМ, с. 165] як складники **ойкохоронімів** [Подольська, 1988, с. 89]). Серед них виділяємо: **годоніми** – номінації вулиць [СОПУМ, с. 77]: *Випхана, Зарічна, Франка*; **кварталоніми** – обмежена кількома вулицями частина поселення [СОПУМ, с. 166]: *Бурдіївка, Вальчини, Дубове*.

Як **екстраойкохороніми** (від лат. *extra* – «поза, зовні, без» [Дворецький, 1976, с. 312] + ойкохороніми) ми кваліфікуємо найменування об'єктів, що знаходяться за межами населених пунктів, і це **агрооніми** – назви полів [СОПУМ, с. 79]: *Журавлинці, Люлькові ями, Масівщина*; **некроніми** – назви місць поховань [Подольська, 1988, с. 86]: *Кладбище, Окописько, Платівка*; **пастіоніми** – назви пасовищ [СОПУМ, с. 165]: *Вовківня, На випасі, Пастівник*.

У складі **територіонімів** як номінацій певної частини земної поверхні з визначеними кордонами або межами [СОПУМ, с. 159] виокремлюємо два розряди пропріативів:

сильвоніми – власні назви лісових або фруктових насаджень [СОПУМ, с. 161]: *Абильфін, Великий сад, Грабового садок*, зокрема **дендроніми** –

найменування парків [СОПУМ, с. 162]: *Голозубинецький парк, Комсомольський парк, Маківський парк*; **лепораріоніми** – власні назви заповідників, заказників, мисливських парків [СОПУМ, с. 159]: *«Башта», Глібівський заказник; Женишковицький заказник*, **мікродримоніми** (від лат. *mikro* – «малий» + дримоніми) – номінації лісів [СОПУМ, с. 161]: *Барвінковий ліс, Березина, Ляхів город*; **помаріоніми** – власні назви фруктових садів [СОПУМ, с. 162]: *Гайдамацький, Гончарів садок, Кацапський*;

гідротериторіоніми – власні назви земної поверхні, оточеної водою [СОПУМ, с. 162], такі як **мікроінсулоніми** (від грец. *mikro* – «малий» + інсулоніми) – номінації невеликих островів [СОПУМ, с. 162]: *«Острів Зміїний», «Острів Коханья», «Острів Фантазія»* і **пляжоніми** – власні назви пляжів [СОПУМ, с. 162]: *Капуста, Качатник, Селисько*.

Безперечно, кількість складників мікротопонімії досить велика, оскільки це зумовлено розмаїттям її денотатів і потребою з'ясувати особливості різновидів власних назв об'єктів, що відображають фізико-географічне розташування регіону.

1.3. Історія вивчення мікротопонімії

Вивчення власних назв дрібних географічних об'єктів, на сьогодні, з погляду наукової, науково-методичної літератури, можна звести до кількох блоків: 1) мікротопонімічні та супутні студії; 2) роботи термінологічного спрямування; 3) джерела мікротопонімного матеріалу; 4) допоміжна література передусім історичного та географічно-природничого спрямування [Ординська, 2020, с. 47].

Безпосередньо, М. О. Максимович у розвідці «Топографічні замітки киянина» [Максимович, 1877, с. 47–57] започаткував вітчизняні мікротопонімічні студії. У своїй роботі автор, не лише у коло обігу ввів

власні назви урочищ, але і звернув увагу на правописні норми власних назв географічних об'єктів [Максимович, 1880, с. 329–344].

Першою спробою упорядкування мікротопонімів була праця Я. Головацького «Географічний словник західнослов'янських і південнослов'янських земель та прилеглих країн. Із додатком географічної карти» [Головадський, 1886]. Здебільшого це фіксація та опис міст, губерній, сіл, доріг, заток, замків, озер, приток із спробою характеристики їх з погляду власних назв.

У 20-х роках ХХ ст. М. М. Кордуба вперше видав, як додаток, питальник для збору власних назв та у праці «Що кажуть нам назви осель?» запропонував структурно-семантичну класифікацію назв поселень [Кордуба, 1938].

Важливим моментом у розвитку дослідження власних географічних назв стали напрацювання С. Рудницького, який у книзі «Начерк географічної термінології» наголосив на несистемності термінопозначень та закликав використовувати німецьку термінологію, оскільки вважав її ґрунтовнішою, ніж в інших мовних системах. [Рудницький, 1908, с. 151].

Особливо слід наголосити на вагомості «Короткої програми для збирання матеріалів по топоніміці Української УРС» К. К. Цілуйка, де подано загальні характеристики та вимоги щодо збирання мікротопонімії. Саме ця праця, до сьогодні активно використовується під час збору матеріалів поряд із іншими питальниками.

Варто відзначити напрацювання Ю. О. Карпенка, який вперше розробив програму для курсу «Українська топоніміка», наголосивши на необхідності та проблемах вивчення власних назв дрібних географічних об'єктів у навчальних закладах.

Одним із найґрунтовніших досліджень з погляду вивчення всіх класів власних назв, варто відзначити монографію М. М. Торчинського «Структура онімного простору української мови», яка вийшла у 2008 році. У своїй роботі

автор розробив комплексну класифікацію та термінопозначення всіх рівнів ономастичної науки із певними коментарями [СОПУМ].

Перше лексикографічне опрацювання ономастичної термінології, що використовується в українському мовознавстві, було здійснене лише в 2012 році Д. Г. Бучком та Н. Ткачовою у праці «Словник української ономастичної термінології» [Бучко, 2012].

Безумовно, найбільш вагоме значення для становлення певного напрямку досліджень мають дисертаційні та монографічні студії.

Мікротопонімію Підгір'я схарактеризувала О. І. Михальчук на основі мотиваційно-семантичних відношень і словотвірних особливостей. Дослідниця описала ознаки власних назв дрібних географічних об'єктів та наголосила на транскрибуванні таких онімних одиниць [Михальчук, 1998].

Понад 6 000 назв Західного Поділля опрацювала Н. І. Лісняк. Значну увагу авторка звернула на діалектологічні особливості, словотвір та історію досліджуваної території. [87].

Н. В. Сокіл дослідила мікротопонімію Сколівщини, з погляду семантики й мотивації твірних основ, деривації. У дисертаційній роботі власні назви вивчаються в діахронії, крім того зібраний матеріал порівнюється з його відповідниками в інших діалектних ареалах [Сокіл, 2007].

Уперше в українському мовознавстві в дисертаційній роботі О. С. Мосур «Мікротопонімія кінця XVIII – початку XIX століття: Самбірський циркул» запропоновано методику опрацювання історичного мікротопонімного фактажу; введено в науковий обіг мікротопоніми вказаного періоду, загальна кількість яких становить 11 000 одиниць [Янчишина, 2021, с. 56]

В усіх вищеназваних дисертаційних роботах засвідчено різнобічні підходи до вивчення власних назв дрібних географічних об'єктів, однак нас цікавили насамперед статистичні дані, які ілюструють продуктивність різних типів мікротопонімії певних регіонів і які були зіставлені з результатами

нашого дослідження мікротопонімії, зокрема Віньковецького району Хмельницької області.

Частково історію вивчення власних назв дрібних географічних об'єктів паралельно з іншими денотатами подано в топографічній частині бібліографічного покажчика «Історія міст і сіл Хмельницької області» [100], бібліографічному покажчику «Українська ономастика» [303], статтях «Українська ономастика: перспективи розвитку» С. О. Вербича [48], «Історія топонімічних студій (на матеріалі дисертаційних досліджень, захищених в Україні у II половині XX – на початку XXI століть) [286] і «Українська ономастика: історія, сьогодення, перспективи» М. М. Торчинського [299], а також у низці інших праць цього ж автора; «Етимологічному словнику топонімів України» В. В. Лучика [Ординська, 2020, с. 47].

Власне опис мікротопонімікону сучасної Хмельниччини започаткований наприкінці XIX – на початку XX ст. у таких працях, як «Історично-географічний та етногеографічний нарис Поділля» (1872 р.) М. В. Симашкевича, «Довідкова книга Подільської губернії» (1888 р.), «Подільська губернія: Зразок географічно-статистичного опису» (1889 р.) і «Населені місця Подільської губернії: Алфавітний перелік населених пунктів губернії, із вказівкою деяких довідкових про них відомостей» (1893 р.) В. К. Гульдмана, «Археологічна карта Волинської губернії» (1890 р.) В. Б. Антоновича [2], «Археологічна карта Подільської губернії» Ю. Й. Сіцінського [158], «Населені місця Подільської губернії» (1905 р.) О. М. Крилова [80] [Янчишина, 2021, с. 57].

М. І. Теодорович у праці «Історико-статистичний опис церков і приходів Волинської єпархії» здійснив опис топонімії в історичному аспекті сучасної території Старокостянтинівщини. Проте, побіжно трапляються і мікротопоніми, типу: *Заслущя, Нове місце* [Теодорович, 1888, с. 191].

Вагоме значення для вивчення мікротопонімії Хмельниччини має робота В. К. Гульдмана «Населені місця Подільської губернії: Алфавітний перелік населених пунктів губернії, із вказівкою деяких довідкових про них відомостей» [Гульдман, 1893], що по суті є першим алфавітним упорядкуванням поселень, зазначеного регіону, де періодично автор класифікує і мікротопоніми. Проте, значна кількість описаних тодішніх ойконімів перейшла до класу власних назв дрібних географічних об'єктів.

На сьогодні особливої уваги заслуговує праця Ю. Є. Сіцинського «Археологічна карта подільської губернії», яка є єдиним описом, фіксацією, класифікацією власних назв дрібних географічних об'єктів з найрізноманітніших точок зору: географії, історії, лінгвістики, археології [Сіцинський, 2004].

Першим теоретико-методологічним дослідженням з погляду мікротопонімії Хмельниччини стала праця С. Д. Бабишина «Топоніміка в школі (на матеріалах Хмельницької області)» [Бабишин, 1962], у якій автор здійснив опис населених пунктів, проте звернувши особливу увагу на власні назви дрібних географічних об'єктів. У роботі вказана не лише локалізація певного об'єкта, але і трактування походження самої назва, що здебільшого має народну етимологію.

Зокрема, 1993 р. вийшла друком книга М. С. Яцишина, приурочена до 500-річчя районного центру Віньківці. У цій праці автор не лише описує історію краю, але й фіксує дрібні географічні об'єкти цього регіону, до прикладу: *Паліїв ліс* [Яцишин, 1993, с. 12], *Татарський шлях* [Яцишин, 1993, с. 15], *Шамільові ставки* [Яцишин, 1993, с. 22].

На рівні дисертаційних студій гідронімію аналізує Л. Т. Масенко в роботі «Гідронімія басейну Південного Бугу» [Масенко, 1972], у якій описана значна кількість рік Хмельниччини.

Н. М. Павликівська під час вивчення назв непроточних вод Поділля, зазначила, що основним способом словотворення мікрогідронімії досліджуваного регіону є суфіксальний [Павликівська, 1991].

Ойконіми Хмельницької області досліджені Н. М. Геретою та М. М. Торчинським за семантикою твірної основи, способом творення і мотивацією. Проте, варто наголосити на більш об'ємному виданні цих авторів, зокрема «Словнику власних географічних назв Хмельницької області» [Торчинська, 2008], що, по суті, вважається першим системним дослідженням топонімікону цієї території. У ньому подано історичні, географічні та етимологічні відомості про найменування населених пунктів, річок та інших топографічних об'єктів регіону. Авторами зафіксовано та описано 5 321 топонім, причому періодично трапляються й назви урочищ, долин, лісів, хуторів, підвищень, що входять до розряду мікротопонімії [Янчишина, 2021, с. 61].

І. Я. Ординська описала 7 115 мікротопонімів Північної Хмельниччини, причому власне мовознавчий їх аналіз поєднується з екстралінгвальними коментарями; ще значна увага зосереджена на теоретичних засадах вивчення власних назв дрібних географічних об'єктів [Ординська, 2020].

Робота Я. В. Янчишиної присвячена вивченню мікротопонімії Центральної Хмельниччини. Зокрема, описано 7 512 власних назв з погляду походження та особливостей функціонування серед мешканців дослідженої території [Янчишина, 2021].

Заслуговують на увагу і вміщені в місцевих виданнях матеріали тезового характеру, у яких аналізується мікротопонімікон Хмельницької області, на зразок праць Г. В. Безкоровайної [Поділля, 2009, с. 34], Т. Д. Венгер [Поділля, 2009, с. 40], А. П. Грицевої [Поділля, 2009, с. 100], Т. С. Коломієць [Поділля, 2009, с. 36], О. М. Кошай [Поділля, 2009, с. 71], Л. С. Кушлак [Поділля, 2009, с. 58], Н. М. Моспан [Поділля, 2009, с. 55], А. В. Стецько [Поділля, 2009, с. 39], О. В. Токар [135, с. 62].

Як бачимо, на сьогодні, є значна кількість досліджень з погляду мікротопонімії, проте, комплексного вузькоспеціалізованих напрацювань стосовно власних назв дрібних географічних об'єктів Віньковецького району Хмельницької області немає.

Висновки до розділу 1

1. Мікротопонім (від грец. *mikros* – «малий» + топонім) – власна назва дрібного географічного об'єкта, яку ми визначаємо як різновид систематизації онімів за характером іменованих денотатів. Основними ознаками власних назв дрібних географічних об'єктів є: 1) невеликий розмір іменованого об'єкта; 2) обмежена сфера вживання; 3) вплив місцевих діалектів; 4) тісний зв'язок з апелювальною лексикою; 5) побутування в усному мовленні; 6) нестійкість, короткочасність існування; 7) активне мотивування антропонімами й іншими топонімами; 8) утворення за моделями, поширеними на обмеженій території; 9) відображення історії, побуту, вірувань, творчості місцевих жителів у мікротопоніміконі; 10) детальне структурування власних назв дрібних географічних об'єктів.

2. До складу мікротопонімії Віньковецького району Хмельницької області входять: мікрогідроніми (мікрогелоніми, мікролімноніми, мікропотамоніми, піскіноніми, путеоніми, рівулосоніми, фонтікулоніми), мікроороніми (каньйононіми, трактоніми, тумулосоніми); мікрохороніми (віоніми: дромоніми, лімоніми, понтоніми; ойкохороніми: агороніми, базароніми, годоніми, кварталоніми; територіоніми: гідротериторіоніми (мікроінсулоніми, пляжоніми), сільвоніми (дендроніми, лепораріоніми, мікродримоніми, помаріоніми); екстраойкохороніми: агрооніми, некроніми, пастіоніми).

3. Власні назви географічних об'єктів вивчалися різнобічно протягом більш, ніж століття. Теоретико-методологічні основи вивчення мікротопонімії розробляли: М. О. Максимович, Я. Головацький, М. М. Кордуба,

С. Рудницький, К. К. Цілуйко, Ю. О. Карпенко, Д. Г. Бучко, М. М. Торчинський. Сучасні мікротопонімічні студії це переважно дисертаційні роботи виконані на матеріалі різних регіонів України. Зокрема, це праці: О. І. Михальчук, Н. І. Лісняк, Н. В. Сокіл, О. С. Мосур та інші. Окремі власні назви Хмельниччини описали: М. І. Теодорович, В. К. Гульдман, Ю. Є. Сіцінський, С. Д. Бабишен. На рівні дисертаційних робіт територію Хмельниччини опрацювали: Л. Т. Масенко, Н. М. Павликівська, Н. М. Герета, М. М. Торчинський, І. Я. Ординська, Я. В. Янчишина. Однак комплексне дослідження мікротопонімікону Віньковецького району Хмельницької області відсутнє.

**РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРНО-ДЕРИВАЦІЙНІ АТРИБУТИ
МІКРОТОПОНІМІЇ ВІНЬКОВЕЧЧИНИ**

2.1. Продуктивність власних географічних назв Віньковецького району Хмельницької області

Важливим етапом у вивченні мікротопонімії є їх фіксація, яка дає можливість встановити її поширення, визначити продуктивність, закономірності поширення специфічних рис, ознак, які повторюються на певній території.

Варто зазначити, що на кількість власних географічних назв впливають певні чинники, зокрема: чисельність та густота населення, фізико-географічне розташування території, рід занять та ментальні особливості мешканців краю.

Знаходиться Віньковеччина (площа – 653 км², населення – 22 740, густота – 35,49 осіб / км (2020 р.) на південному сході Хмельницької області, на високому кам'яному плато Волино-Подільської височини в зоні лісостепу. Межує на сході з Барським районом Вінницької області, на північному сході з Деражнянським, на північному заході – з Ярмолинецьким, на заході – з Дунаєвецьким і на півдні – з Новоушицьким районами. Рельєф території горбистий, місцями полого-хвилястий, розчленований долинами річок. По території району, крім річки Калюс, протікає 12 річок: Ушиця і Говірка, беруть початок річки Вовк, Рів, Лядова та інші, які є притоками Дністра та Південного Бугу.

Мікротопонімія Віньковеччини – це 1 132 пропріальних одиниць різного характеру. Більш продуктивними є мікрохороніми (736; 65,02 %: *Біля Лівонка* (Мдн-Внк), *Заплавний заказник* (Внк), *Черкасівський міст* (Зорн)), майже вдвічі менше мікрооронімів (241, 21,29 %: *Балки* (Плп-Олк), *За Корабелихою* (Говр), *Кемпа* (Слб-Охр), найменше фіксуємо мікрогідронімів (155; 13,69 %: *Басовий* (Покт), *Зимна криничка* (Нетч), *Юстинина криниця* (Калс)).

У складі мікрохоронімії виділяємо: 261 ойкохоронім (35,46%: *3-го Тисячоліття* (Внк), *Голодаївка* (Нетч), *Кавказ* (Стан)), 227 екстраойкохоронімів (30,84%: *Аеродром* (Зінк), *Бохоня* (Нетч), *Дальній Восток* (В. Олек)) 159 територіонімів (21,6%: *Бартнів ліс* (Внк), *Бенів* (Плп-Олк) *Вишгів ліс* (Охр) та 89 віонімів (12,1 %: *Біля хреста* (Мдн-Внк), *Границя* (Плп-Олк), *Карачіївська дорога* (Говр)).

Практично всі ойкохороніми це годоніми (139; 53,26 %: *Багацька* (Мдн-Олк), *Бойки* (Слб-Охр), *Яблунева* (Дашк)) та кварталоніми (121; 46,36 %: *Брехунівка* (Карж), *Вариківка* (Дашк), *Матня* (В. Олек)), низькою продуктивністю характеризуються агороніми (1; 0,38 %: *Майдан* (Внк)).

Значна кількість об'єктів, що знаходяться за межами населених пунктів тобто екстраойкохороніми – це здебільшого назви полів (225; 99,12 %: *Баняк* (Адам), *Батіг* (Калс), *За Поповим яром* (Зінк)) та лише 2 назви кладовищ (0,88 %: *Новий цвинтар* (Калс), *Старий цвинтар* (Внк)). Саме така тенденція, пояснюється особливою специфікою функціонування назв, тобто головна увага звертається на ті об'єкти, які відіграють важливу роль у житті мешканців цієї території.

Фізико-географічне розташування регіону, що досліджується, внесло певні корективи, відносно територіонімів, а саме відсутність гідротериторіонімів. Унаслідок цього активно фіксуємо сильвоніми, серед них: мікродримоніми (108; 67,92 %: *Акаційки* (Говр), *Акації* (Зінк), *Балки* (Охр)), значно менше помаріонімів (44; 27,67 %: *Дев'ять рядків* (Зорн), *Довжок* (Охр), *Купцікевич* (В. Олек)), інколи трапляються лепораріоніми (5; 3,14 %: *Зіньківський заказник* (Зінк), *«Урочище Балки»* (Внк), *«Урочище Піддубне»* (Внк)) та дендроніми (2; 1,27 %: *Віньковецький парк* (Внк), *Говорівський парк* (Говр)).

Серед віонімів відзначаємо продуктивністю дромоніми (58; 65,17 %: *Карачіївська дорога* (Говр), *Колейка* (Нетч), *На Корю* (Зінк)), вдвічі менше лімонімів (23; 25,84 %: *Громадська* (Петр), *Гуйова* (Нетч), *Марчина* (Нетч))

та лише 8 понтонімів (8,99 %: *В броди* (Зінк), *Кривульський міст* (Зінк), *Черкасівський міст* (Зінк).

Мікроороніми насамперед представлені канйонімами (104; 43,15 %: *Біла* (Стан), *Бойовський яр* (Зінк), *Варварача долина* (Зінк)) та трактонімами (96; 39,83 %: *Адамів яр* (В. Олек), *Балкани* (Покт), *Балки* (Мдн-Олк.), рідше фіксуємо тумулосоніми (41; 17,02 %: *Глиниська* (Адам), *Кулакова* (В. Олек), *Марусин камінь* (В. Олек)).

Найбільш продуктивними серед мікрогідронімів є путеоніми (75; 48,39 %: *Кузьмовичова* (Адам), *Левко* (Гогл), *Липчакова* (Покт)), вдвічі менше піскінонімів (33; 21,29 %: *Бугай* (Охр), *Дениска* (Нетч), *Другий став* (Ясн)), практично однаковою продуктивністю відзначаються мікрогелоніми (19; 12,26 %: *Безодня* (Стан), *Беріжок* (В. Олек), *Болотняк* (Говр)) та фонтікулоніми (19; 12,26 %: *Гамарня* (Адам), *Глинний Міст* (Покт), *Гуральня* (В. Олек)) та лише 9 мікропотамонімів (5,8 %: *Копанка* (Мдн-Внк), *Лядова* (Дашк), *Марушка* (Адам)).

Як бачимо, різні денотатно-номінативні класи мікротопонімії мають неоднакову продуктивність, що безпосередньо пов'язано з різними чинниками, а саме: природними особливостями регіонів, частково – із густотою населення територій, ментальністю та іншими екстралінгвальними факторами.

2.2. Структурні особливості мікротопонімії

Одним із важливих етапів вивчення власних географічних назв є її структурний аналіз, що у подальшому дасть можливість дослідити словотвірну систему та інші атрибути цих пропріальних одиниць. Незважаючи на значну кількість наукових праць і простоту групування пропріативів за будовою, існують неоднакові підходи до цього процесу, внаслідок чого ми отримуємо різні дані. На це вказував М. М. Торчинський,

зауважуючи, що «певне ототожнення структурної типології онімів з іншими, передусім словотвірною, мотиваційною, за формою, походженням зумовлює їх часткове ускладнення або спрощення», та запропонував поділ власних назв на прості, складні і складені [СОПУМ, с. 445].

До простих (одночлених) власних назв належать ті, що складаються з однієї лексеми, яка містить просту основу, оформлену за лексико-граматичним типом іменника чи прикметника в чоловічому, жіночому чи середньому роді [Ляшенко, 2008, с. 128]: *Болотняк* (Говр), *Містечко* (Вінк), *Оболонь* (Плп-Олк), проте трапляються і назви утворенні за моделлю *pluralia tantum*: *Баюри* (Плп-Олк), *Ваканці* (Нетч), *Горби* (Охр).

Загалом нами було зафіксовано 643 простих назв, що становить 56,8 % від загальної кількості мікротопонімів: *Акації* (Зінк), *Юрі* (Ясн), *Яківець* (Адам).

Більшість простих власних назв – це іменники (457; 71,07%), серед яких переважають форми родового відмінка однини (284; 50,99 %: *Іганова* (Охр), *Ксьондзова* (Плп-Олк), *Лірникова* (Гогл)); як бачимо, в основному це відантропонімні похідні. Трапляються й номінації у формі називного відмінка однини (171; 48,65 %: *Лан* (Зорн), *Пісок* (Калс), *Яр* (Охр)), які, однак, частіше є відапелятивними, хоча інколи присутні й трансонімізовані відматронімі лексеми: *Картиха* (Подл).

Усього сингулярних конструкцій – 364 (56,61 %), тоді як плуральних – 179 (43,39 %), із яких у формі називного відмінка множини – 115 (72,2 %: *Росіяни* (Мдн-Олк), *Садиби* (Покт), *Юрі* (Янс).

Мікротопонімів-ад'єктивів фіксуємо 186 (28,92 %: *Бідняцька* (Мдн-Олк), *Журавльова* (Нетч), *Зелена* (Подл)) і це: присвійні (84; 45,16 %: *Вуливнова* (Покт), *Гастрольова* (Нетч), *Гнаткова* (Нетч)), відносні (63; 33,87 %: *Берегова* (Адам), *Паркова* (Гогл), *Садова* (Адам)), якісні прикметники (39; 19,35 %: *Біла* (Стан), *Малий* (Зорн), *Чорна* (Зорн)).

За денотатно-номінативними ознаками простими є насамперед мікрохороніми (422; 57,33 %: *Баганка* (Охр), *Мацькович* (Петр), *Яма* (Зорн)). Серед них продуктивністю відзначаються екстраойкохороніми (126; 55,5 %) і це практично всі назви полів (126; 56 %: *Зрубок* (Стан), *Іванютина* (Подл), *Калантур* (Калс). Ойкохоронімів зафіксовано 120 денотатів (45,97 %: *Берези* (Покт), *Вербівка* (Карж), *Гора* (Говр)), і це назви частин населених пунктів (64; 52,89 %: *Бренунівка* (Карж), *Жили* (Адам), *Кавунівка* (Даш)) і вулиць (55; 39,57 %: *Варшава* (Охр), *Винниченка* (Внк), *Зруб* (Петр)), крім того одинично фіксуємо назву площі (100 %: *Майдан* (Внк)). Меншою продуктивністю відзначаємо 100 територіонімів, а саме сільвоніми (62,89 %: *Бондарів* (Говр), *Стінка* (В. Олек), *Хутер* (Охр)). У більшості це назви невеликих лісів (77; 71,29 %: *Прус* (В. Олек), *Стебник* (Стан), *Терхун* (Петр)) та фруктових садів (23; 52,27 %: *Футор* (В. Олек), *Цегольня* (Гогл), *Шовковиця* (Мдн-Олк). Найнижчий показник серед мікрохоронімів простої конструкції належить віонімам (35; 39,32 %: *Гуйова* (Нетч), *Колейка* (Нетч), *Польова* (Подл)). В основному це назви доріг (24; 41,37 %: *Рутка* (В. Олек), *Садова* (Адам), *Центральна* (Подл)), стежок (9; 39,13 %: *Долинами* (Говр), *Паркова* (Гогл), *Тимушкова* (Плп-Олк)) та невеликих мостів, кладок (2; 25 %: *Довганя* (Зінк), *Кладка* (Мдн-Внк)).

Майже втричі менше фіксуємо мікрооронімів простої конструкції (142; 58,92 %: *Балкани* (Покт), *Березина* (Фащв), *Підстінка* (Адам)). Здебільшого серед них трапляються назви заглибин, долин (48; 46,15 %: *Гаївка* (Мдн-Внк), *Глиняник* (Стан), *Глушківська* (Покт)) та урочищ (32; 33,33 %: *Вапнярки* (Фащв), *Вікнина* (Мдн-Внк), *Вушиця* (Зінк) і горбків (23; 56,1 %: *Горб* (Говр), *Замчисько* (Калс), *Щовб* (Калс)).

Мікрогідронімів простої конструкції нами було зареєстровано лише 74 назви (47,74 %), серед них найчастіше трапляються назви криниць (27; 36 %: *Бадя* (Плп-Олк), *Гамарня* (Адам), *Гастрольова* (Нетч)), та ставків (17; 51,51 %: *Бугай* (Охр), *Говірка* (Говр), *Копанка* (Мдн-Внк), рідше боліт (10;

52,63 %: *Оболонь* (Плп-Олк), *Переліз* (Плп-Олк), *Пуста* (Нчт)), річок (9; 100 %) *Лядова* (Дашк), *Марушка* (Адам), *Нижча* (Нетч)) і джерел (9; 52,63 %: *Бринтове* (Подл), *Вивіз* (Покт), *Гамарня* (Адам)).

Традиційно до складених відносять дво- та багатослівні оніми, які, зокрема, поділяються на оніми-словосполуки, оніми-словосполучення та оніми-фрази [СОПУМ, с. 234], причому під першими М. М. Торчинський розуміє поєднання повнозначної частини мови зі службовою, переважно з прийменником, до других відносить безприсудкові структури сурядного чи підрядного типу, а до третіх – предикативні конструкції.

Під час дослідження структури власних назв дрібних географічних об'єктів Вінковеччини, нами було нараховано 486 одиниць складеної конструкції (42,93 %), до прикладу: *Глинний Міст* (Покт), *За Савчуком* (Говр), *Останній горб* (Гогл). Серед них високою продуктивністю відзначаються мікрохороніми (311; 42,25 %: *Друга рудка* (Говр), *Понід Говірський ліс* (Говр), *Сарафінова Гора* (Калс)), майже втричі менше мікрооронімів (99; 41,08 %: *Бережинська долина* (Адам), *Варварача долина* (Зінк), *На Манзіях* (Говр)) та мікрогідронімів (81; *Вдовина криниця* (Калс), *Джерело під лісом* (Подл), *За ставком* (Плп-Олк)).

Переважно, у рамках вивчення мікрохоронімів складеної конструкції, відзначаємо ойкохороніми (138; 52,87 %), серед них власні назви вулиць (84; 60, 43 %: *На шлях* (В. Олек), *Небесної Сотні* (Зінк), *Нижні пляци* (Петр)) та частин населених пунктів (54; 44,63 %: *Нове село* (Карж), *Раків кут* (Карж), *Чорна сотня* (Фащв)). Менше трапляється екстраойкохоронімів (101; 44,49 %), причому це майже всі назви полів (99; 44 %: *Павлунцьове поле* (Адам), *Синя Баба* (Плп-Олк), *Сім гектарів* (Гогл)) та лише 2 назви кладовищ (100 %: *Новий цвинтар* (Калс), *Старий цвинтар* (Стан)). Територіоніми, що представлені сільвонімами менш продуктивні, у порівнянні із іншими класами складених назв, їх ми нарахували 59 (37,11 %), і це назви лісів (31; 28,7 %: *Залуцьке поле* (Плп-Олк), *Корабельна роща* (Мдн-

Внк), *Людські наділи* (Плп-Олк)) садків (21; 47,72 %: *Гуменюків садок* (Зінк), *Дев'ять рядків* (Зорн), *Карпів садок* (Адам)), значно менше заказників (5; 100 %: *Заплавний заказник* (Внк), *Заславський заказник* (Внк), «*Урочище Балки*» (Внк)) та парків (2; 100%: *Віньковецький парк* (Внк), *Говорівський парк* (Говр)). Практично такі ж кількісні показники мають і віоніми (54; 60,67 %), вони представлені назвами доріг (34; 58,62 %: *За цвинтаром* (Плп-Олк), *Зіньківська дорога* (Плп-Олк), *Карачіївська дорога* (Говр)), стежок (14; *На гору* (Говр), *На цвинтар* (Говр), *Панькова дзюра* (Мдн-Внк)) та кладок (6; 75 %: *Загоранський міст* (Зінк), *Коло Плискання* (Зінк), *Кривульський міст* (Зінк)).

Складені мікроороніми, зокрема це значна кількість урочищ (64; 66,66 %: *Дупаків клин* (Слб-Охр), *Дяків кут* (Охр), *Жукові корчі* (Стан)) та долин (56; 53,85 %: *Бойовський яр* (Зінк), *Булкін яр* (Мдн-Олк), *Варварача долина* (Зінк)), значно нижчими показниками характеризуються підвищення (18; 43,9 %: *Польська гора* (Мдн-Внк), *Сайкова гора* (Нетч), *Горбата безодня* (Охр)).

Безпосередньо власні назви водних об'єктів складеної конструкції це безпосередньо назви криниць (48; 64 %: *Байкова криниця* (Калс), *Бащицина криниця* (Зінк), *Біла криниця* (Мдн-Олк)), значно менше ставків (16; 48,48 %: *Великий став* (Охр), *Верхній став* (Калс), *Віньковецький став* (Мдн-Внк)), джерел (10; 52,63 %: *Зимна криничка* (Нетч), *Осиковий Міст* (Покт), *Свята криничка* (Говр)) та боліт (9; 47,36 %: *Друга галява* (Нетч), *За ставком* (Плп-Олк), *Коло рівчака* (Охр)).

Двокомпонентні складені мікротопоніми серед власних назв дрібних географічних об'єктів Віньковеччини домінують (471; 96,9 %: *Горобцьова криниця* (Адам), *Чортів став* (Охр), *Шістнадцять гектарів* (Зорн)), і це такі моделі:

прикметник + іменник (281; 59,66 %: *Великий став* (Охр), *Верхній став* (Калс), *Чорна сотня* (Фащв));

прийменник + іменник (178; 37,79 %: *До Маланки* (Нетч), *Коло луги* (Нетч), *Під Запустом* (Ясн));

числівник + іменник (12; 2,55 %: *Друга галявина* (Нетч), *Третій став* (Фащв), *Четвертий ставок* (Слб-Охр)).

Низькою продуктивністю відзначаються багатогокомпонентні конструкції (фактично – трикомпонентні), яких усього 15 (3,09 %). що представлено здебільшого моделлю:

прийменник + прикметник + іменник (14; 93,33 %: *До Чорного лісу* – (Покт), *Коло Попової школи* (Говр), *На Біличинську долину* (Говр);

іменник + прийменник + іменник (1; 6,67 %: *Джерело під лісом* (Подл).

Третя група власних назв, виокремлена за їхньою будовою, – це складні найменування, до яких належать однослівні двокореневі чи багатоосновні слова, що можуть бути власне композитами або аббревіатурами [СОПУМ, с. 445]. Здебільшого такі оніми утворюються складанням двох чи більше повноцінних слів, їхніх основ або менших компонентів, які набувають своєрідного графічного вираження. Проте, такий тип не виявив продуктивності у мікротопонімії Віньковеччини, оскільки онімів ми зафіксували лише 3 (0,27 %), і це здебільшого назви частин населених пунктів: *Добролюбівка* (Покт), *Новопетрашівка* (Петр), *П'ятихатки* (В. Олек).

Отже, варто відзначити продуктивність власних назв дрібних географічних об'єктів простої конструкції, що пояснюється особливістю цього виду лексики, а саме тяжінням до синкретизму.

2.3. Дериваційні атрибути власних назв дрібних географічних об'єктів

Мікротопонімія – своєрідний клас власних назв, який потребує дослідження не лише структурних особливостей, але й дериваційних,

оскільки «топонімні класи однієї території відрізняються якістю і кількістю властивих їм словотворчих моделей, своєю чисельністю та стійкістю» [Кордуба, 1938, с. 19].

Як зазначає М. М. Торчинський, «словотвірна класифікація власних назв ґрунтується на визначенні їхнього способу творення і є однією із найбільш поширених та лінгвістично опрацьованих, оскільки на дериваційні особливості онімів постійно звернена увага дослідників» [СОПУМ, с. 358].

«Незалежно від рівня розвитку дериватології, завжди можна визначити, чи похідне слово утворене за допомогою словотвірного форманта, шляхом певної трансформації твірної основи (морфологічний спосіб творення), чи шляхом набуття нового значення, без зміни структури твірного слова (лексико-семантичний спосіб творення)» [СОПУМ, с. 357–358].

Таким чином, усі мікротопоніми за словотвірними ознаками ми поділяємо на дві групи: утворені лексико-семантичним чи морфологічним способами, причому лексико-семантична деривація переважає над морфологічною [Янчишина, 2021, с. 111].

Серед власних назв дрібних географічних об'єктів Віньковеччини нами було зафіксовано 730 (64,48 %) денотатів утворених **лексико-семантичним способом**: *Загоранський міст* (Зінк), *Кладка* (Мдн-Внк), *Коло млина* (Зінк). Лексико-семантичний спосіб творення онімів включає до свого складу власне семантизацію, плюралізацію і акцентуалізацію, а також синтаксичний тип (разом з універбізацією, або стягненням) [СОПУМ, с. 393]. Продуктивністю відзначаються мікротопоніми утворені синтаксичним способом – 549 назв (48,49 %): *70-річчя Жовтня* (Адам), *Біля цвинтаря* (В. Олек), *Богдана Хмельницького* (Стан).

Більшість таких назв трапляються серед мікрохоронімів (352; 47,82 %), а саме: 138 (52,87 %) ойкохороніми, 101 (44,49 %) екстраойкохоронім, 59 (37,11 %) територіонімів та 54 (60,67 %) віоніми. Зокрема, ойкохороніми представлені назвами вулиць (84; 60,43 %): *Героїв України* (Зінк), *Героя*

Б'ялика (Внк), *Героя Канарчика* (Внк.)) та частин населених пунктів (54; 44,63 %: *Вовчий кут* (Плп-Олк.), *Раків кут* (Карж), *Стара Гуральня* (Зорн)). Власні назви об'єктів, що зосередженні поза межами населених пунктів також продуктивні, проте у більшості виражені назвами полів (99;44 %: *Біля польового стану* (Плп-Олк), *Дзюравий дуб* (Плп-Олк), *Жидівський тік* (Зінк)), рідко трапляються назви кладовищ (2; 100 %: *Новий цвинтар* (Калс), *Старий цвинтар* (Стан). Територіоніми представлені силвонімами, варто відзначити продуктивність власних назв лісів (31; 28,7 %: *Братнів ліс* (Внк), *Глібівський ліс* (В. Олек), *Гнилий ліс* (Плп-Олк)), фруктових садів (21; 25,71 %: *Великий сад* (Зорн), *Колгоспний сад* (Зінк), *Яків садок* (Адам)), майже вчетверо нижчі показники назв заказників (5; 100 %: *Глібівський заказник* (Внк), *Заплавний заказник* (Внк) *Зіньківський заказник* (Зінк), і парків (2; 100 %: *Віньковецький парк* (Внк), *Говорівський парк* (Говр). Власні назви шляхів сполучення представлені назвами доріг (34; 58,62 %: *Біля Лівонка* (Мдн-Внк), *До Вівчарика* (В. Олек), *За Джмільовим яром* (Плп-Олк)), стежок (14; 60,87 %: *До лісу* (Патк), *За городами* (Подл), *Коло Старого медпункту* (Говр)), найрідше трапляються назви мостів та кладок (6; 75 %: *Коло Плисканя* (Зінк), *Кривульський міст* (Зінк), *Черкасівський міст* (Зінк)).

Середньою продуктивністю характеризуються мікроороніми утворені **синтаксичним способом**. Зокрема, оніми такої конструкції це власні назви урочищ (64; 66,66 %: *Адамів яр* (В. Олек), *Жукові Корчі* (Стан), *Зозуляків яр* (Зінк)), долин (56; 53,84 %: *Бережинські долини* (Адам), *Булкін яр* (Мдн-Олк), *Варварача долина* (Зінк)) та підвищень (18; 43,9 %: *Марусин Камінь* (В. Олек), *Міронів горб* (В. Олек), *Жидівська долина* (В. Олек)).

Найменше серед назв такої конструкції мікрогідронімів: 48 криниць (64 %: *Бащицина криниця* (Зінк), *Біла криниця* (Мдн-Олк), *В Середньому* (Нетч)), значно нижчою продуктивністю відзначаємо номінації ставів (16; 48,48 %: *Фліка і Студенця* (Покт), *Четвертий ставок* (Слб-Охр), *Чортів*

став (Охр)) і *боліт* (9; 47,37 %: *Глинний міс* (Плп-Олек), *Друга галява* (Нетч), *За ставком* (Плп-Олек)).

На особливу увагу серед власних назв географічних об'єктів заслуговують прийменникові конструкції (194; 35,89 %: *За ставком* (Плп-Олек), *Коло бані* (Зінк), *На болоті* (Покт)), тобто лексикалізовані двослівні сполуки, складниками яких є один прийменник та іменник. У таких номінаціях перевага надається власне прийменникові, з огляду на його просторову функцію. Без прийменника такий дериват належав би до розряду однослівних різновидів із лише ідентифікувальним значенням [Лужецька, 2014, с. 189].

Найчастіше назвотворення відбувається за допомогою прийменників, у яких найповніше відбивається локація певного об'єкта:

біля (66; 34 %: *Біля аеродрому* (Адам), *Біля свинарника* (Говр), *Біля Семена* (Зінк));

коло (42; 21,6 %: *Коло башні* (Петр), *Коло млина* (Нетч), *Коло хреста* (Дашк));

на (28; 14,43 %: *На Калатайці* (Зорн), *На луці* (Охр), *На підставку* (Охр));

під (23; 11,85 %: *Під берегом* (Подл), *Під Березиною* (В. Олек), *Під Мусурівку* (Покт));

за (18; 9,28 %: *За лісами* (Петр), *За табором* (Адам), *За церквою* (Стан));

в / у (13; 6,7 %: *В канаві* (Зінк), *В Крутіброді* (Нетч), *В Середньому* (Нетч));

до (4; 2,14 %: *До Вівчарика* (В. Олек), *До лісу* (Зінк), *До Чорного лісу* (Покт).

Із-поміж власних назв дрібних географічних об'єктів, утворених шляхом власне *семантизації*, розрізняємо *онімізовані* (148; 91,35 %: *Горб* (Слб-Охр), *Могила* (Петр), *Очерет* (Петр)) і *трансонімізовані* (14; 8,65 %: *Варшава*

(Охр), *Камчатка* (Фащ), *Марушка* (Адам)) похідні. Різновиди словотвору пов'язані семантичними і граматичними змінами мовних одиниць. Збереження мотиваційних зв'язків між базовим словом і семантичним новотвором дозволяє відносити лексико-семантичний спосіб словотворення в системі власних назв до явищ синхронічного плану [Шестакова, 2002, с. 7].

Онімізація, як відомо, – це такий різновид лексико-семантичного способу словотвору, при якому відбувається перехід загальної назви у власну без будь-яких структурних змін [Титаренко, 2014, с. 13].

Найбільше власних назв такої конструкції фіксуємо серед мікрохоронімів (83; 11,28 %). Переважають екстраойкохороніми (35; 15,42 %), що представлені номінаціями полів (35; 15,55 %): *Баняк* (Адам), *Батіг* (Адам), *Березина* (Зінк). Дещо менше ойкохоронімів (32; 12,26 %), серед них високою продуктивністю відзначаються назви частин населених пунктів (31; 25,61 %: *Берег* (Адам), *Вигін* (Стан), *Звіринець* (Стан)) та лише 1 назва вулиці (0,78 %: *Зруб* (Петр)). Лише 14 (8,8 %) територіонімів, зокрема сільвоніми, серед них: ліси (13; 12,03 %: *Границя* (Охр), *Гуральня* (Нетч), *Зруб* (Зорн)) та сади (3; 6,82 %: *Зруб* (Гогл), *Футор* (В. Олек), *Шовковиця* (Мдн-Олк)). Найменше онімізованих назв серед мікрохоронімів трапляється серед віонімів – лише 2 (2,24 %), і це по 1 назві дороги (1,72 %: *Рутка* (В.Олек)) та моста (12,5 %: *Кладка* (Мдн-Внк)).

Удвічі менше пропріативів такої конструкції фіксуємо серед мікрооронімів (45; 18, 67 %). Переважно відзначаємося назви урочищ (23; 23,96 %: *Дільниця* (Калс), *Колиска* (Мдн-Внк), *Кривуля* (Зінк)) та долин (18; 17,31 %: *Безодня* (Петр), *Глиняник* (Мдн-Внк), *Говда* (Гогл)), рідше трапляються назви горбів, підвищень (4; 9,76 %: *Горб* (Говр), *Бохоня* (Зорн), *Щорб* (Калс)).

Серед мікротопонімії Віньковеччини трапляється лише 20 (12,9 %) онімізованих мікрогідронімів, зокрема це назви ставків (8, 24,24 %: *Бугай* (Охр), *Качатник* (Покт), *Куратник* (Говр)), джерел (6; 31,58 %: *Бєбєхи*

(Петр), *Безодня* (Покт), *Гуральня* (В. Олек)) та по дві назви болота (10,52 %: *Безодня* (Стан), *Виля* (Гогл)), річки (22,22 %: *Самка* (Охр), *Шерена* (Стан)), криниці (1,33 %: *Бадя* (Плп-Олк), *Криниця* (Стан)).

Наявність чималої кількості відапелятивних похідних детермінована, на думку Д. Г. Бучка, передусім дуже давнім та добре збереженим топонімним фондом, значною пересіченістю території певної місцевості [Бучко, 1982, с. 260].

Трансонімізація – це процес переходу оніма одного розряду до іншого класу. Таких власних назв зафіксовано 14 (1,24 %), зокрема:

5 мікрогідронімів (3,22 %), серед них 4 назви криниці (5,33 %: *Верховина* (Зінк), *Левко* (Гогл), *Марушка* (Зінк)) та 1 річка (11,11 %: *Марушка* (Адам));

5 мікрохоронімів (0,68 %), а саме: 4 назви частин населених пунктів (3,31 %: *Капказ* (Зорн), *Корея* (Гогл), *Черкасівка* (Карж)) та 1 вулиця (0,7 %: *Корея* (Дашк));

4 мікроороніми (1,66 %): зокрема 2 назви урочища (2,08 %: *Вушиця* (Зінк), *Корея* (Зінк)) та по одній назві долини (0,96 %: *Верховина* (Гогл)) та підвищення (2,44 %: *Карпати* (Мдн-Внк)).

Низька продуктивність трансонімізованих назв зумовлена тим, що такі похідні не дають інформації про іменований об'єкт.

Під час дослідження дериваційних процесів мікротопонімії нами було зафіксовано відносну продуктивність онімів утворених шляхом **стягнення** (109; 9,63 %). Основна частина таких пропріативів це мікрохороніми (68; 9,24 %). Зокрема, серед них реєструємо ойкохороніми (42; 23,75 %), основна частина це назви вулиць (40; 18,1 %: *Гагаріна* (Внк), *Курбаса* (Внк), *Мічуріна* (Внк)) та лише 2 квартали (1,65 %: *Катаїтана* (Нетч), *Піролька* (Стан)). Мікрооронімів ми зафіксували 25 (10,37 %), це назви долин (22; 14,24 %: *Марка* (Внк), *Філона* (Подл), *Харчука* (Зінк)) та підвищень (2; 4,87 %: *Зубка* (Адам), *Кулака* (В. Олек)). Рідше трапляються мікрогідроніми (16; 10,32 %),

проте, це всі назви криниць (16; 21,33 %: *Гончара* (Зорн), *Дідура* (Покт), *Липчака* (Покт)).

Такі конструкції – це переважно результат усічення дво- і багатокомпонентних пропріальних одиниць, які за законами мовної економії синкретизувалися [Янчишина, 2021, с. 116].

Плюральні номінації утворюються шляхом онімізації твірних лексем у формі називного відмінка множини, таких онімів нами було зафіксовано 72 (6,36 %) назви. У складі плюральних мікротопонімів реєструємо 55 (7,47 %) мікохоронімів, серед них 31 екстраойкохоронім (13,66 %), 19 (7,28 %) ойкохоронімів та 13 (8,18 %) територіонімів. Власні назви об'єктів, що знаходяться за межами поселення представлені назвами полів (31; 13,78 %: *Балки* (Адам), *Гречківки* (Охр), *Звірки* (Гогл). Зокрема, серед ойкохоронімів продуктивністю проявляються назви кварталів (15; 5,43 %: *Волощини* (Калс), *Гамани* (Ясн), *Лисаки* (Говр)) та 4 вулиці (2,87 %: *Горби* (Слб-Охр), *Затоки* (Слб-Охр), *Ярки* (Гогл)). Серед територіонімів, зокрема сільвонімів фіксуємо оніми на позначення лісів (13; 12,04 %: *Акаційки* (Говр), *Балки* (Охр), *Вільхи* (Плп-Охр)). Мікрооронімів ми відзначили лише 12 (4,98 %), безпосередньо денотати на позначення урочищ (6; 6,25 %: *Бельмани* (Плп-Олк), *Берізки* (Стан), *Горби* (Зінк)), долин (4; 3,85 %: *Берізинки* (Зорн), *Долинки* (Зорн), *Заставки* (Адам)) та підвищень (2; 4,88 %: *Горби* (Подл), *Курники* (Плп-Олк)). Найменше серед власних назв гідрооб'єктів плюральної конструкції Віньковеччини фіксуємо лише 5 (3,22 %), зокрема це 2 болота (10,53 %: *Баяри* (Подл), *Ваканці* (Нетч)) та по 1 назві річки (5,2 %: *Чорнушки* (Петр)) та ставу (3,03 %: *Ставки* (Зінк)).

Отже, варто відзначимо високу продуктивність як лексико-семантичного способу назвотворення загалом, так і його різновидів зокрема.

Морфологічний спосіб творення має такі різновиди: афіксальний, безафіксний, складання (часто комбінується з афіксацією, утворюючи комбінований, змішаний, підвид), конверсія [СОПУМ, с. 377].

Загалом під час дослідження мікротопонімії Вінковоцького району було зафіксовано 402 назви, утворених морфологічним способом, що становить 35,51 % від загальної кількості мікротопонімів: *Картиха* (Подл), *Поштовий* (Дашк), *Рівець* (Нетч). Серед них 325 (28,71 %) денотати утворено афіксацією, 74 (6,54 %) конверсиви та лише 3 (0,27 %) складені назви.

Із-поміж **афіксальних** різновидів виділяємо суфіксацію (246; 7,42 %: *Глиниська* (Адам), *Замчисько* (Калс), *Посічинська* (В. Олек)). За допомогою них утворюються всі три класи номінацій:

мікрохороніми (231; 9,38 %), серед них найбільше ойкохоронімів (162; 70, 13 %), і це 84 кварталоніми (23, 01 %: *Брехунівка* (Карж), *Вариківка* (Дашк), *Вербівка* (Карж); та 78 годонімів (18,41 %: *Ватутіна* (Внк), *Волощина* (Охр), *Онучків* (Слб-Охр); територіонімів, зокрема сільвонімів (36; 25,71 %), що представлені назвами лісів (25; 23,15 %: *Бурсик* (Внк), *Обозисько* (Плп-Олк), *Стінка* (Стан)), садів (11; 25 %: *Журавинці* (Охр), *Кругляк* (Подл), *Кулачківка* (Зінк)); та екстраойкохоронімів (24; 10,57 %), це всі поля (24; 10,66 %: *Бужиківщина* (Нетч), *Гончарка* (Нетч), *Секретарщина* (Зінк)); значно менше віонімів (9; 22,1 %), тобто 7 доріг (12,07 %: *Березинка* (Петр), *Горбкова* (Говр), *Рутка* (В. Олк)), по одній назві стежки (4,34 %: *Рутка* (В. Олек)) і моста (12,5 %: *Місток* (Мдн-Внк));

мікрогідроніми (9; 5,81 %), здебільшого представлені онімами на позначення джерел (2; 10,52 %: *Жолубок* (Зінк), *Потічок* (Зінк)), ставів (2; 6,06 %: *Окописько* (Зінк), *Ставок* (Карж)), криниць (2; 2,67 %: *Вдовина* (Калс), *Жидівка* (Стан));

мікроороніми (6; 2,48 %), і це всі назви підвищень (14,63 %: *Глиниська* (Адам), *Майданчик* (Карж), *Сосонка* (Нетч)).

Високу продуктивність при творенні власних назв дрібних географічних об'єктів регіону мають **суфікси**:

-івок-а (23; 25 %): *Брехунівка* (Карж), *Вариківка* (Дашк), *Вербівка* (Карж).

-ок, -ик (17; 20,23 %): *Запряжник* (Охр), *Куток* (Покт), *Лісок* (Стан).

О. Б. Лужецька стверджує, що словотвір таких найменувань завершився ще на апелятивному етапі. Трансформуючись у пропріальні лексеми, ці первісно демінутивні форми втрачали ознаку здрібності [Лужецька, 2014, с. 164];

-щин-а; -ин-а (14; 16,67 %): *Волощина* (Охр., Вн), *Грушківщина* (Покт), *Куреньківщина* (Пдл., Вн). Спільносхіднослов'янський суфікс **-щин-а** з територіально-просторовим значенням сформувався на базі суфіксів **-ск-** і **-ин-а** [Горпинич, 1999, с. 37]. Первісно він уживався в мікротопонімах, які називали певну територію – володіння однієї особи чи сім'ї і вказували на власника [Поляруш, 1976, с. 21];

-иськ-о; -ище-е (12; 14,28 %): *Городисько* (Зорн), *Городище* (Охр), *Замчисько* (Петр). На території Віньковеччнн суфікс **-иськ-** більш продуктивний: *Замчисько* (Калс), *Пасовисько* (Стн., Вн), *Цвинтарисько* (Говр);

-ани (8; 9,52 %): *Балкани* (Покт), *Бельмани* (Мнд-Олк), *Гамани* (Ясн); **-яни** (2; 2,38 %): *Поляни* (Зорн), *Росіяни* (Мдн-Олк)). Такі номінації переважно пов'язані з катойконімами;

-ець (5; 5,95 %): *Звіринець* (Дашк), *Лозовець* (Ясн), *Яківець* (Адам);

-их-а (2; 2,38 %): *Карниха* (Подл), *Малашиха* (Ясн). Як зазначає М. В. Бірила та В. П. Лемтюгова, що суфікс **-их-а** – одна з ознак онімів у східних та західних слов'ян [Бірила, 1973, с. 50]. В антропоніміці цей афікс утворює андроніми – найменування жінки за іменем чоловіка. У (мікро)топоніміці, вочевидь, такі пропріативи виражають посесивність, структурно ці оніми мотивовані антропонімом, семантично – словосполученням [Мосур, 2019, с. 159].

Безперечно, більша частина власних назв дрібних географічних об'єктів утворилася за допомогою суфіксів, засвідчених на сьогодні серед загальних

назв, і лише епізодично трапляються форманти, що зазнали впливу місцевих діалектів або архаїчних форм.

Префіксальних дериватів зареєстровано 66 (5,83 %: *Загорода* (Стан), *Задвір* (Ясн), *Зарічка* (Дашк). Серед них – найбільше мікрохоронімів 56 (7,61 %), передусім сильвонімів, тобто назв лісів (20; 18,51 %: *Заберезина* (Охр), *Замлин* (Нетч), *Підстінка* (Адам)) та садів (5; 11,36 %: *Зацерква* (Нетч), *Позагорою* (Петр), *Надстав* (Фащв)); екстраойкохоронімів, це всі поля (20; 8,89 %: *Заберезина* (Фащв), *Надтабор* (Мдн-Внк), *Міжліс* (Говр)); і назви доріг (11; 18,51 %: *Зарутка* (В. Олк), *Зацарина* (Зінк), *Зацвинтар* (Плп-Олк)). Мікророніми це всі назви підвищень (7; 17,07 %: *Загора* (В. Олк), *Заєремишина* (Говр), *Підстінка* (Адам)). Серед мікрогідронімів фіксуємо назви боліт (3; 15,78 %: *Замлин* (Дашк), *Переліг* (Плп-Олк), *Приберіг* (В. Олк)).

Конфіксальним способом утворилося 13 номінації (3,67 %: *Заполосся* (Говр), *Піддубинка* (Калс), *Підлісся* (Ясн)), які є мікрохоронімами (13; 1,76 %), і це всі назви вулиць (9,35 %: *Висілок* (Плп-Олк), *Залісся* (Адам), *Зарічна* (Внк)).

За словами сучасних лінгвістів, конфіксальний словотвір має значний вплив на становлення усєї дериваційної системи іменників в україністиці [Білоусенко, 2010, с. 4], однак у пропріальних джерелах він продуктивністю не відзначається.

Натомість **конверсія** є одним із продуктивних різновидів морфологічного словотворення (74; 6,54 %: *Вища* (Нетч), *Малий* (Зорн), *Пуста* (Нетч)). Сутність її полягає в тому, що нове слово утворюється без зміни основної форми і без застосування словотвірних засобів (одиниць). Термін «конверсія» (conversion) вжив відомий дослідник англійської мови Д. Лі у книзі «Функціональна зміна давньоанглійської мови» [Лі, 1948, с. 4], хоча інші мовознавці пропонували термінопозначення «функціональна зміна», «нульова деривація», «кореневе творення» тощо [Рубанець, 2012, с. 287].

Серед мікрохоронімів зафіксовано 57 конверсивів (7,75 %), і це 29 ойкохоронімів (11,11 %), серед яких 27 найменувань вулиць (19,42 %: *Берегова* (Адам), *Бузкова* (Ясн), *Вишнева* (Адам)), 2 назви кутка (1,65 %: *Висока* (Карж), *Корпоративна* (Говр)); 17 екстраойкохоронімів (7,49 %), і це назви полів (17; 7,56 %: *Берегове* (Зінк), *Лозове* (Говр), *Попове* (Покт)); 11 віонімів (12,36 %), зокрема найменування доріг (6; 10,34 %: *Насипна* (Покт), *Об'їзна* (Адам), *Польова* (Покт)) та стежок (5; 14,74 %: *Паркова* (Гогл), *Садова* (Адам), *Шкільна* (Нетч)).

Інші класи субстантивованих мікротопонімів менш поширені: серед 14 (9,03 %) мікрогідронімів, трапляються найменування ставів (6; 18,18 %: *Говірка* (Говр), *Григорівський* (В. Олек), *Малий* (Зорн)), криниць (5; 6,67 %: *Кам'яна* (Говр), *Сільська* (Гогл), *Чорна* (Зорн)), річок (4; 44,44 %: *Вища* (Нетч), *Кацапська* (Нетч), *Лядова* (Дашк)) та 1 назва болота (5,26 %: *Пуста* (Нетч)); безпосередньо мікроороніми (4; 1,66 %), це найменування долин (3; 2,88 %: *Біла* (Стан), *Глушківська* (Покт), *Довгий* (Зорн)) та 1 урочище (1,04 %: *Глибока* (Стан)).

Фіксуємо незначну кількість **складання** (3; 0,27 %), це назви частин населених пунктів (2,48 %: *Добролюбівка* (Покт), *Новопетрашівка* (Петр), *П'ятихатки* (В. Олек).

Завдяки аналізу мікротопонімії Віньковеччини з погляду деривації можемо вказати на превалювання лексико-семантичного (64,48 %) способу словотворення над морфологічним (35,51 %).

Висновки до розділу 2

1. У процесі вивчення мікротопонімії Віньковеччини зафіксовано 1 132 пропріальних одиниці. За денотатно-номінативними ознаками це такі класи власних назв:

а) мікрогідроніми (155; 13,69 %): номінації криниць (75; 48,38 %); ставків (33; 21,29 %), боліт (19; 12,25 %), джерел (19; 12,25 %), річок (9; 5,83 %);

б) мікрохороніми (735; 64,93 %), розмежовані на:

ойкохороніми (261; 35,46 %): найменування вулиць (139; 53,25 %), частин населених пунктів (121; 46,36 %) і площ (1; 0,39 %);

екстраойкохороніми (227; 30,84 %): власні назви полів (225; 99,12 %), кладовищ (2; 0,88 %);

територіоніми (159; 21,6 %), такі як сільвоніми (159; 16,11 %): номінації лісів (108; 67,92 %), садів (44; 27,67 %), заказників (5; 3,14 %), парків (2; 1,27 %);

віоніми (89; 12,1 %): власні назви доріг (58; 65,17 %), стежок (23; 25,84 %) і мостів (8; 8,99 %);

в) мікроороніми (241; 15,3%): найменування ярів (104; 43,15 %), урочищ (96; 39,83 %), горбків (41; 17,02 %).

2. Структурна градація мікротопонімів передбачає виокремлення простих (643; 64,94 %), складних (3; 1,35 %) і складених (486; 33,71 %) номінацій; таке розмежування суттєво впливає на подальше дослідження мікротопонімії з погляду словотвору, семантичних та мотиваційних атрибутів аналізованих пропріальних одиниць.

3. Лексико-семантичним способом утворено 730 власних назв дрібних географічних об'єктів (64,48 %), а морфологічним – 402 (35,52 %).

Усі чотири різновиди семантичних дериватів відносно продуктивні: синтаксичний (573; 50,61 %), стягнення (109; 9,62 %), власне семантизація (162; 14,21 %) і плюралізація (72; 6,36 %).

Натомість серед морфологічних утворень переважають афіксальні (325; 28,71 %) і конверсивні (74; 6,54 %) структури, а складання (3; 0,26 %) трапляється рідко.

РОЗДІЛ 3. СЕМАНТИКО-МОТИВАЦІЙНІ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ВЛАСНИХ ГЕОГРАФІЧНИХ НАЗВ

3.1. Систематизація найменувань за семантикою твірної основи

Семантика твірних основ мікротопонімів є одним із визначальних критеріїв дослідження мікротопонімії. Михальчук О. І зазначає: «Лексико-семантична класифікація – це наслідок етимологічного аналізу матеріалу, що впливає з його особливостей. Однак покладений здавна в основу наукових класифікацій принцип поділу на дві основні групи: а) назви, утворені від загальної лексики; б) назви, утворені від власних назв, що, по суті, набув статусу традиційного, починаючи з перших наукових лінгвістичних робіт у галузі ономастики О. М. Селіщева, В. Ташицького, І. Дуріданова, можна цілком адекватно вважати базою лексико-семантичного аналізу» [Михальчук, 1998, с. 18]. М. М. Торчинський у монографії «Структура онімного простору української мови» зазначає: «Зважаючи на структуру і зв'язок із твірними словами, пропонується окремо виділяти дві групи простих (одноосновних) пропріативів: відапелятивні та відонімні, і три групи складних і складених: відапелятивні, відонімні та відапелятивно-відонімні (крім того, в обох групах фіксуються назви невідомого походження)» [СОПУМ, с. 431].

Відапелятивний онім – це власна назва, утворена від апелятивного слова або словосполучення (субстантива, ад'єктива, дієслова і т. п.) без деривації, з деривацією, шляхом складання і т. д. [Суперанська, 1973, с. 179].

У процесі дослідження мікротопонімії Віньковеччини нами було зафіксовано 727 *відапелятивних* пропріативів. Серед них 462 мікрохороніми (62,77 %: *Акації* (Зінк), *Ратушня* (Патк), *Штани* (Фащв)), 151 мікрооронім (20,51 %: *Замчисько* (Калс), *Щовб* (Калс), *Яр* (В. Олек)) та

114 мікрогіднонімів (73,55 %: *Гамарня* (Адам), *Став* (Плп-Олк), *Шкільний* (Охр)).

Мікрохороніми представлені: екстраойконімами (135; 59,47 %), серед них денотати на позначення полів (133; 59,11 %: *Балки* (Плп-Олк), *Баняк* (Адам), *Батіг* (Калс), цвинтарів (2; 100 %: *Новий цвинтар* (Калс), *Старий цвинтар* (Стан)); ойкохоронімами (130; 49,81 %), безпосередньо фіксуємо 96 назв кутків (79,33 %: *Берег* (Адам), *Березина* (В. Олек), *Вигін* (Стан)), 33 вулиць (23,74 %: *Шляхецька* (Внк), *Яблунева* (Дашк), *Ярки* (Гогл)), 1 площа (100 %: *Майдан* (Внк)); територіонімами, зокрема сільвонімами (128; 91,43 %), і це 95 лісів (87,96 %: *Грабняки* (Гогл), *Границя* (Охр), *Гречана* (Говр)), 33 садки (75 %: *Футор* (В. Олек), *Цегольня* (Гогл), *Шовковиця* (Мдн-Олк)); віонімами (69; 77,53 %), що представлені онімами на позначення доріг (47; 81,03 %: *Границя* (Плп-Олк), *Колейка* (Нетч), *Насипна* (Покт)), стежок (17; 73,91 %: *Долинами* (Нетч), *На гору* (Говр), *Садова* (Адам)), мостів (5; 62,5 %: *В броди* (Зінк), *Кладка* (Мдн-Внк), *Коло млина* (Зінк)).

Крім того, фіксуємо мікроороніми, які представлені найменуваннями урочищ (74; 77,08 %: *Балкани* (Покт), *Вапнярки* (Фашв), *Вікнина* (Мдн-Внк)), долин (52; 50 %: *Гаївка* (Мдн-Внк), *Глиняник* (Стан), *Говда* (Гогл), горбків (25; 60,97 %: *Балки* (Плп-Олк), *Бохоня* (Охр), *Курники* (Плп-Олк).

Мікрогідроніми відапелятивного походження – це здебільшого назви криниць (49; 65,33 %: *Бадя* (Плп-Олк), *Гамарня* (Адам), *Криниця* (Стан)), ставків (25; 75,76 %: *Бугай* (Нетч), *Жабна* (Охр), *Копанка* (Адам)), джерел (17; 89,47 %: *Горби* (Охр), *Бєбєхи* (Петр), *Вивіз* (Покт)), боліт (17; 89,47 %: *Бєзодня* (Стан), *Болотняк* (Говр), *Виля* (Гогл)) та річок (6; 66,66 %: *Копанка* (Адам), *Порба* (Нетч), *Чорнушки* (Петр)).

Варто зазначити, що серед мікротопонімів фіксуємо багатоконпонентні (358; 31,62 %; *Коло Голосьопихи* (Говр), *На цвинтар* (Говр), *Через поле* (Адам)), відіменникові (295; 26,06 %: *Довганя* (Зінк), *Кладка* (Мдн-Внк),

Майдан (Вінк)) та відприкметникові (74; 6,53 %: *Гречана* (Говр), *Шкільна* (Нетч), *Яблуневий* (Подл)) пропріативи, які мають свої ознаки.

Відіменникові відапелятивні мікротопоніми мотивує низка лексико-семантичних груп слів, зокрема:

Зокрема, це **географічні терміни** (85; 28,81 %: *Берег* (Адам), *Садиби* (Охр), *Криниця* (Стан)), які відіграють важливу роль у назвотворенні, відображаючи природне членування земної поверхні, яке безпосередньо пов'язано з географічним розташуванням території;

антропоцентричні номінації (77; 26,1 %). До цього класу входять власні назви: вказують на рід діяльності людини (*Ксьонза* (Стан) ← «ксьондз»); ознаки, що характеризують людину (*Брехунівка* (Карж) ← «брехун»); частин людського тіла (*Бєбєхи* (Петр) ← «2. розм. Те саме, що нутрощі» [СУМ, 1970, с. 117]); сукупність предметів, виробів, якими прикривають тіло (*Штани* (Фащв)); похідні від назв почуттів (*Свободи* (В. Олек), *Щаслива* (Внк));

відзоолексемні назви (55, 18,64 %: *Гусаківці* (Адам), *Козульки* (Нтч), *Ракишня* (В. Олек)). Зокрема, до онімів такого типу належать найменування свійських (*Бугай* (Охр)); та диких тварин (*Медведів* (Мдн-Олк)), птахів (*Коло Журавля* (Фащв)) і комах (*Комарів* (Нетч));

відфлоролексемні найменування (48; 16,27 %: *Вербівка* (Карж), *Лозинки* (Покт), *Терхун* (Петр)) у яких, часто відбиваються елементи давніх слов'янських вірувань, християнських мотивів, символів;

назви побутового характеру (22; 7,45 %: *Вила* (Ясн), *Макогонівка* (Стан), *Рогачі* (Фащв)). До цієї групи відносимо й номінації, в основі яких – назви будівель різного призначення: *Замчисько* (Калс), *Коло заводу* (Плп-Олк)), а також їхніх частин (*Вікнина* (Мдн-Внк.) ← вікнина – «Отвір у стіні для вікна» [СУМ, 1970, с. 671] *Підстінка* (Адам));

Серед інших мотиваторів – номінації сакральних об'єктів (8; 2,71 %), зокрема часто трапляються оніми із лексемою «хрест»: дромонім *Біля хреста* (Мдн-Внк), агроонім *Коло хреста* (Зінк), тарктонім *Коло хреста* (Нетч).

Важливу роль у назвотворенні відіграють прикметники. Особливістю відприкметникових похідних є те, що семантика ад'єктива зумовлена значенням означуваного іменника, тому, незважаючи на достатній рівень вивчення відприкметникових похідних, традиційний поділ прикметників на якісні, відносні й присвійні, при всій своїй важливості, виявляється недостатньо диференціувальним. Будь-яка ознака не існує сама по собі, поза її носієм, саме тому сфера використання прикметника залежить від обсягу сфери денотатів-предметів або явищ, яким властива відповідна ознака. Тобто, сфера денотатів, яким властива відповідна ознака, визначає і в той же час обмежує вживання того чи іншого прикметника. Для інтерпретації когнітивних процесів, пов'язаних із виділенням статичної ознаки, ми виділяємо такі групи відприкметникових дериватів [Янчишина, 2021, с. 148]. Серед них:

номінації на позначення географічних об'єктів, що відіграють важливу роль у житті кожної людини, оскільки дають орієнтацію в просторі (27; 36,48 %: *Польова* (Подл), *Садова* (Адам), *Шосейна* (Покт));

квалітативні назви, які вказують на ознаку об'єкта та його характеристики (22; 29,73 %: *Вища* (Нетч), *Глибока* (Нетч), *Довгий* (Зорн));

флоро- і зоолексемні похідні (18; 24,32 %). Оними такого типу мають безпосередньо символічну мотивацію та здебільшого відфлоролексемні оніми переважають: *Вовчий* (Плп-Олк), *Грушківщина* (Покт), *Калинівка* (Адам);

назви ідеологічного спрямування (7; 9,47 %). Оними такого типу, є похідними від понять та процесів, що окреслюють радянський період: *Колгоспна* (Подл), *Комсомольська* (Внк), *Радянська* (Гогл).

У складі мікротопонімікону Віньковеччини відапелятивного походження фіксуємо 358 багатокомпонентних онімів. Здебільшого, це поєднання двох чи більше лексем, назви, на означення об'єкта та додаткової інформації, що виражається прикметником, числівником, рідше іменником або дієсловом.

Найбільш продуктивними є поєднання таких компонентів:

«прикметник + географічний термін» (314; 87,71 %: *Великий сад* (Зорн.), *Новий садок* (Адам), *Старий садок* (Адам)). Часто компонентом є квалітативні прикметники з основою «великий»: *Великий став* (Охр); «нижній»: *Нижня Корчівка* (Ясн); «верхній»: *Верхній став* (Калс); на позначення кольорів, відтінків: *Біла криниця* (Мдн-Олж), *Чорна Сотня* (Фащв).

«числівник + географічний термін» (31; 8,66 %: *Другий став* (Ясн), *Перший став* (Гогл), *Перша рудка* (Горв)). Здебільшого фіксуємо порядкові числівники – від першого до четвертого: *Другий ставок* (Слб-Охр), *Перша галява* (Нетч), *Третя галява* (Нет), *Четвертий ставок* (Слб-Охр)

«особа (прикметник, утворений від назви особи) + географічний термін» (13; 3,63 %: *Дідова долина* (Ясн), *Панська криниця* (Слб-Охр), *Поповий лісок* (Нетч)).

Дослідивши семантичну структуру відапелятивних мікротопонімів Віньковеччини, відзначаємо перевагу відіменникових похідних над відприкметниковими, причому в усіх випадках особливу роль відіграють географічні терміни та антропоцентричні номінації в різних варіаціях.

Відонімним є пропріатив, що утворився «від будь-якої іншої власної назви без деривації, з деривацією, шляхом складання і т. д., наприклад: *Петрівка*» [Суперанська, 1979, с. 180]. Власних назв такої конструкції нами було зафіксовано 278 одиниць (24,56 %: *Бринта* (Подл), *Карпиха* (Подл), *Щурова* (Гогл)).

Зокрема, серед них 234 мікрохороніми (31,79 %), що представлені ойкохоронімами (129; 35,73 %), і це назви вулиць (106; 76, 26 %: *Бараболька* (Внк), *Варшава* (Охр), *Гайдара* (Плп-Олж)), кварталів (23; 19,01 %:

Габаши́вка (Адам), *Гаргу́лівка* (Плп-Олк), *Катеринівська* (Покт)); екстраойкохоронімами (84; 37 %: назви полів: *Бацьова* (Стан), *Бабецена* (Петр), *Гулейка* (Янс)); значно менше сільвонімів (12; 7,55 %), це назви садів (7; 15, 91 %: *Грибів* (Нетч), *Микитків* (Нетч), *Пунів* (Нетч)) та лісів (5: *Белів* (В. Олек), *Бельман* (В. Олек), *Бенів* (Зінк)); і 9 віонімів (10,11 %), серед них 5 назв стежок (21,74 %: *Гуйова* (Нетч), *Комірко́ва* (Плп-Олк), *Марчина* (Нетч)) та 4 дороги (6,9 %: *На Віньківці* (Плп-Олк), *На Ковалівку* (Говр), *На Корею* (Зінк)).

Мікрооронімів відонімного походження ми зафіксували лише 29 назв (12,03 %), більшість з них, це назви долин (18; 17,31 %: *Верховина* (Зінк), *Ігапова* (Охр), *Короташі* (Гогл)), урочищ (7; 7,29 %: *Бельмани* (Мдн-Олк), *Горбаши́вка* (Адам), *Корея* (Зінк)) та 4 оніми на позначення підвищень (9,76 %: *Кулакова* (В. Олк), *За Корабеліхою* (Говр), *На Манзіях* (Говр)).

Найнижчою продуктивністю з погляду відонімних назв, характеризуються мікрогідроніми (15; 9,68 %), здебільшого це оніми на позначення ставків (5; 15,15 %: *Григорівський* (В. Олек), *Дениска* (Нетч), *Марчука* (Покт)) по три назви річки (33,33 %: *Кацапська* (Нетч), *Марушка* (Адам), *Павнів* (Нетч)) та криниці (4 %: *Верховина* (Зінк), *Вуливно́ва* (Покт), *Гнаткова* (Нетч)), крім того періодично фіксуємо назви боліт (2; 10,52 %: *Ваканці* (Нетч), *Павнів* (Нетч)), джерел (2; 10,52 %: *Басовий* (Покт), *Бринта* (Подл)).

Залежно від семантики твірної основи, власні географічні назви Віньковеччини поділяємо на відантропонімні, відтопонімні та похідні від інших пропріативів.

Антропоніми (154 відантропонімних похідних; 55,4 %: *Гуцалюкове* (Зорн), *Жолубкове* (Говр), *Грибнякове* (Гогл)) відіграють важливу роль у творенні мікротопонімів, оскільки вони часто вказують на право власності або певні асоціативні зв'язки, якими керувалися в момент іменування певного об'єкта. Насамперед до цієї групи відносимо відпрізвищні (58;

37,66 %: *Дідурова* (Покт), *Морозова* (Нетч), *Півторакова* (Гогл)) та відіменні деривати (96; 62,34 %: *Гнаткова* (Нетч), *Миронівка* (Зорн), *Федорівка* (Ясн)).

Топоніми (назви відтопонімного характеру; 108; 38,85 %: *Варшава* (Охр), *Кавказ* (Стан), *Проскурівська* (Внк)) здебільшого вказують на місцезнаходження певного менш відомого об'єкта, або ж назва виникає на основі певних асоціацій. Твірними основами власних географічних назв Віньковеччини виступають:

хороніми (53; 19,06 %) зокрема найменування регіонів: кварталонім *Камчатка* (Ясн), кварталонім *Корея* (Зінк)); та номінації переважно закордонних міст: *Молдавська* (Петр) ← Молдова;

ороніми (36; 12,95 %: тумулосонім *Карпати* (Мдн-Внк); путеонім *Верховина* (Зінк); кварталонім *Кавказ* (Стан)); такі мікротопоніми переважно мають символічно-квалітативну мотивацію;

місцеві власні географічні назви (19; 6,83 %: годонім *Катаїтанівка* (Зінк) ← канйононім *Катаїтанів яр* (Зінк), дромонім *На Віньківці* ← смт. Віньківці; кварталонім *Черкасівка* (Покт) ← село Черкасівка (Віньковецький район).

Решта відонімних мікротопонімів походить від інших розрядів онімної лексики, зокрема:

етнонімів (16; 5,75 %), як офіційних назв етнічних груп (кварталонім *Росіяни* (Мдн-Олк); кварталонім *Українці* (Мдн-Олк); додатково відзначимо наявність прикметникових форм відетнонімних похідних (27; 25%: мікропотамонім *Кацанська* (Нетч); кварталонім *Татаринка* (Мдн-Внк); піскінонім *Циганський* (Охр));

Відонімна семантика твірної основи мікротопонімії Віньковеччини тяжіє до відантропонімного спектру, проте продуктивні й інші деривати, зокрема відтопонімні.

Мікротопоніми з комбінованою семантикою – це складні і складені найменування дрібних географічних об'єктів, похідні від власних та

загальних назв. Загалом до складу таких конструкцій входить декілька компонентів: іменник на позначення об'єкта (наприклад, географічний термін) та прикметник, числівник або інший іменник, який виконує інформативну функцію (вказує на ознаку, належність, власність тощо) [Янчишина, 2021, с. 161].

Усього таких номінацій засвідчено 127 (11,22 %: *Борисів ліс* (Охр), *Віньковецький парк* (Внк), *Хутір Рудика* (Нетч)).

Із поміж мікрооронімів реєструємо 61 власну назву (25,31 %), насамперед оніми на позначення долин (34; 32,69 %: *Бережинська долина* (Адам), *Бойовський яр* (Зінк), *Варварача долина* (Зінк)), урочищ (15; 15,63 %: *Адамів яр* (В. Олек), *Гаманові суголови* (Охр), *Дупаків клин* (Слб-Охр) та *підвищень* (12; 29,27 %: *Марусин камінь* (В. Олек), *Міронів горб* (В. Олек), *Тарасова гора* (Калс)).

Мікрохоронімів було нараховано 40 (5,43 %), серед них продуктивністю відзначаються територіоніми, сільвоніми (19; 11,95 %), що представлені номінаціями лісів (8; 7,41 %: *Бистрицький Яр* (Калс), *Борисів ліс* (Охр), *Глібівський ліс* (В. Олек)), заказників (5; 100 %: *Глібівський заказник* (Внк), *Заславський заказник* (Внк), *Зіньківський заказник* (Внк)), садів (4; 9,1 %: *Грабового садок* (Дашк), *Карпітів садок* (Адам), *Федьковичів садок* (Калс)), парків (2; 100 %: *Віньковецький парк* (Внк), *Говорівський парк* (Говр)); крім того фіксуємо 11 віонімів (12,36 %), і це 7 доріг (12,07 %: *Зіньківська дорога* (Плп-Олк), *Карачіївська дорога* (Говр), *Ломачинецька дорога* (Говр) , 3 мости (37,5 %: *Загоранський міст* (Зінк), *Кривульський міст* (Зінк), *Черкасівський міст* (Зінк)); екстраойкохоронімів 8 (3,52 %), зокрема це номінації полів (3,55 %: *Бурганів клин* (Нетч), *Фроцакові корчики* (Петр), *Чебів клин* (Плп-Олк)).

Найменше таких конструкцій фіксуємо серед мікрогідронімів (26; 16,77 %), що представлені назвами криниць (23; 30,66 %: *Байкова криниця* (Калс), *Бащицина криниця* (Зінк), *Варварчина криниця* (Мдн-Внк)) та ставків

(3; 9,09 %: *Віньковецький став* (Мдн-Внк), *Марків став* (Мдн-Олк), *Семенів став* (Стан)).

Серед власних назв із комбінованою семантикою, у зв'язку тим, що всі пропріативи кваліфікуються як іменники, частини мови розрізняються лише в апелятивах, а в онімах диференціація відбувається на основі їхньої належності до певних онімних полів [СОПУМ, с. 441]. Відповідно, виділяємо такі типи власних назв із комбінованою семантикою:

відіменниково-відантропонімні (106; 83,46 %: *Байкова криниця* (Калс), *Бащицина криниця* (Зінк), *Льчишина балка* (Калс));

відіменниково-відтопонімні (21; 16,54 %: *Зінківський яр* (Зінк), *На Зінківська дорога* (Плп-Олк), *Карачіївська дорога* (Говр).

Таким чином, проаналізувавши семантику твірних основ мікротопонімів Віньковеччини, відзначаємо перевагу відапелятивних номінацій (727; 64,22 %) над відонімними (278; 24,56 %), комбінованими (127; 11,22 %).

3.2. Мотиваційні атрибути мікротопонімії

Характеризуючи мотиваційну структуру ономастикону, О. В. Суперанська зазначала, що мотивування власних назв завжди історичне й соціальне, а сукупність фактів, які лежать у його основі, єдині для всього людства. «Для топонімів це – первинні апелятиви, які характеризують різновиди денотатів, їхнє місце розташування, певні враження, пов'язані з ними події, їх призначення або основне використання, відношення одного об'єкта до іншого, найменування осіб, певною мірою пов'язаних із цією місцевістю, культове або ідеологічне призначення об'єкта» [Суперанська, 1973, с. 244–245].

М. М. Торчинський у монографії «Структура онімного простору української мови» зазначає: «Мотиваційна класифікація, що ґрунтується передусім на тій домінантній ознаці денотата, яка покладена в основу власної

назви, – це поділ онімів на **апотропейні, асоціативні, ідеологічні, квалітативні, локативні, меморіальні, номінальні, патронімічні, посесивні, символічні, ситуативні, сутнісні та темпоральні**, всередині яких можливе додаткове розмежування; значна частина пропріативів, особливо складних і складених, має **комбіновану мотивацію** (найбільш поширеними є **квалітативно-локативні** найменування); до назв **невідомої мотивації** належать оніми, походження яких не вдалося з'ясувати» [СОПУМ, с. 464].

Серед власних назв дрібних географічних об'єктів Віньковеччини зафіксовано 940 (83 04 %) пропріальних одиниць з одинарними мотиваційними відношеннями: *Гамарня* (Адам), *Гастрольова* (Нетч), *Кам'яна* (Говр), 192 (19,96 %) найменування із комбінованою мотивацією: *Варварчина криниця* (Мдн-Внк), *Вдовина криниця* (Калс), *Джерело під лісом* (Подл).

До складу мікротопонімів з однічною мотивацією здебільшого входять мікрохороніми (643; 87,36 %: *Границя* (Плп-Олек), *Колейка* (Нетч), *Зацарина* (Зінк)); значно менше мікрооронімів (61; 25,31 %: *Біла* (Стан), *Довгий* (Зорн), *Іганова* (Охр)) та мікрогідронімів (38; 24,52 %: *Безодня* (Стан), *Лядова* (Нетч), *Ставки* (Покт)). Такі оніми можуть бути як простими семантизованими лексемами (*Зарів* (Нетч), *Марушка* (Адам), *Ярки* (Стан, Вн)), так і дво- та багатокомпонентними конструкціями (*Героїв Майдану* (Внк), *Героїв України* (Зінк), *Устима Кармелюка* (Стан)).

Продуктивними є власні географічні назви з асоціативною мотивацією (516; 45,58 %: *Гора* (Говр), *Затоки* (Слб-Охр), *Зруб* (Петр)), у яких відбито зв'язки між уявленнями, а пропріативи виникають за аналогією до інших назв або реалій, подібність до яких є переважно індивідуальною, як і асоціації, що встановлюються або можуть бути встановлені в кожному випадку [СОПУМ, с. 479-480].

Асоціативні номінації засвідчені серед мікрохоронімів (366; 49,73 %), таких як:

ойкохороніми (128; 49,04 %), серед них назви кварталів (98; 80,99 %: *Берег* (Адам), *Висілок* (Плп-Олк), *Вишка* (Стан)) та вулиць (30; 21,58 %: *Баганка* (Охр), *Волощина* (Охр), *Вчительська* (Зінк));

екстраойкохороніми (106; 46,69 %), тобто назв полів (47,11 %: *Балки* (Адам), *Батіг* (Калс), *Бохоня* (Покт));

територіоніми (94; 59,11 %), це власні назви на позначення лісів (65; 60,18 %: *Вивіз* (Покт), *Вікнина* (Дашк), *Дехтярка* (В. Олек)), садів (29; 65,91 %: *Левади* (Калс), *Футор* (В. Олек), *Цегольня* (Гогл));

віоніми (38; 42,69 %), здебільшого назви доріг (34; 58,62 %: *Границя* (Плп-Олк), *Зарутка* (В. Олек), *Зацарина* (Зінк)) та стежок (4; 17,39 %: *Громадська* (Петр), *Долинами* (Говр), *Паркова* (Гогл)).

Значно менше фіксуємо мікрооронімів (108; 44,81 %), переважно назв долин (51; 49,03 %: *Березінки* (Зорн), *Дубина* (Покт), *Жилин* (Мдн-Олк)), урочищ (49; 51,04 %: *Балкани* (Покт), *Дільниця* (Калс), *Мурованка* (Зінк)), горбків (8; 19,51 %: *Глиниська* (Адам), *Замчисько* (Калс), *Курники* (Плп-Олк)).

Крім того, серед мікрогідронімів засвідчено 47 (30,32 %) власних назв з асоціативними зв'язками, переважно це номінації на позначення криниць (17; 22,66 %: *Гамарня* (Адам), *Жидівка* (Стан), *Помпи* (Стан)), ставків (10; 30,30 %: *Жабна* (Охр), *Качатник* (Покт), *Куратник* (Говр)), боліт (8; 42,11 %: *Вила* (Гогл), *Горби* (Охр), *Переліг* (Плп-Олк)), джерел (5; 26,31 %: *Гамарня* (Адам), *Горби* (Охр), *Гуральня* (В. Олк)) та річок (2; 10,52 %: *Порба* (Нетч), *Чорнушки* (Петр)).

Безперечно, асоціативна мотивація є досить близькою до квалітативної, символічної, інколи навіть до локативної, проте відношення між твірною лексемою та її ознаками, наявними в денотата, як номінатор, так і користувач, зокрема і дослідник, бачать по-своєму [Янчишина, 2021, с. 171]

«*Локативними* вважаються назви, основним мотивом для виникнення яких є місцезнаходження їхніх денотатів» [СОПУМ, с. 469]. Онімів такого

типу на території Віньковеччини нараховано 166 номінацій (14,66 %: *Заставля* (Адам), *Коло хреста* (Нетч), *Підлісна* (Фашв)).

Зокрема, локативні номінації реєструємо серед мікрохоронімів (118; 16,03 %: *Біля училища* (Говр), *Коло баглана* (Зінк), *Коло курника* (Нетч)), таких як екстраойкохороніми (70; 30,83 %), передусім назви полів (70; 31,11 %: *Коло вітряка* (Ясн), *Коло жидів* (Мдн-Внк), *Коло журавля* (Фашв); віоніми (24; 26,96 %), представлені назвами стежок (13; 56,52 %: *До лісу* (Зінк), *До цвинтара* (Покт), *Коло Голосьотихи* (Говр), доріг (10; 17, 24 %: *Біля Лівонка* (Мдн-Внк), *До Вівчарика* (В. Олек), *За Джмільовим яром* (Плп-Олк)) та 1 міст (12,5 %: *Коло млина* (Зінк)).

Крім того, трапляється 30 (19,35 %) локативних мікрогідронімів, серед них пропріативи на позначення криниць (18; 24 %: *В середньому* (Нетч), *Коло Попової школи* (Говр), *Коло Якима* (Адам)), значно менше ставів (7; 21,21 %: *Біля Хутора* (Говр), *У саду* (Говр), *На Футорі* (В. Олек)) та боліт (5; 26,32 %: *За ставком* (Плп-Олк), *Коло рівчака* (Охр), *На мочарниках* (Говр)).

Локативні мікроороніми (18; 7,46 %) представлені номінаціями підвищень (11; 26,83 %: *Біля вівчарні* (Говр), *В герлах* (В. Олк), *За свинярньою* (Говр)), урочищ (6; 6,25 %: *Біля пам'ятника загиблим воїнам* (Покт), *Біля церкви* (Покт), *За Хомами* (Зінк)) та 1 долина (0,96 %: *За Савчуком* (Адам)).

Квалітативні оніми (68; 6,01 %: *Затишна* (В. Олк), *Зоряна* (Фашв), *П'яна* (Мдн-Олк)) виникли на основі різних характерних ознак денотата. Це насамперед мікрохороніми (25; 3,39 %), більшість з них це ойкохороніми (13; 4,98 %), назви кварталів (8; 6,61 %: *Висока* (Карж), *Середнє* (Нетч), *Нижня* (Гогл)) та вулиць (5; 3,59 %: *Біла* (Ясн), *Висока* (Адам), *Кут* (Подл)); віоніми (10; 11,23 %), це всі назви доріг такого виду (17,24 %: *Насипна* (Покт), *Об'їзна* (Адам), *Польова* (Подл)); та 2 сильвоніми, зокрема садів (4,54 %: *Молодий* (Адам), *Старий* (Подл)). Крім того, фіксуємо і мікроороніми (24; 9,95 %), насамперед це назви урочищ (18; 18,75 %:

Глибока (Стан), *Глібока* (Карж), *Пониззя* (Ясн)), значно рідше трапляються підвищення (4; 33,33 %: *Висока* (Подл), *Горбата* (Охр), *Скалиста* (Адам)) та долини (2; 1,92 %: *Довгий* (Зорн), *Широка* (Ясн)). Мікрогідронімів лише 19 (12,25 %), зокрема це оніми на позначення криниць (7; 9,33 %: *Глибока* (Адам), *Глібока* (Говр), *Кам'яна* (Говр)), річок (6; 6,66 %: *Вища* (Нетч), *Нижча* (Нетч), *Новенька* (Нетч)), ставків (5; 15,15 %: *Малий* (Зорн), *Новий* (Говр), *Старий* (Говр)) і 1 болото (5,26 %: *Пуста* (Нетч)).

Власні назви з квалітативними зв'язками, як зазначає О. В. Суперанська, мають значення будь-якої суб'єктивної оцінки й утворюються від повної чи скороченої основи, причому суб'єктивність оцінки виявляється у відповідному контексті і не завжди залежить від суфіксації, яка може бути винятково особистісною [Суперанська, 1969, с. 71–72].

Напротивагу локативним назвам, майже втричі менше фіксуємо *посесивних* (66; 5,83 %: *Бенів* (Зінк), *Казьків* (Карж), *Крамарів* (Стан)), тобто тих, що вказують, на «номінований об'єкт, який належить конкретній особі, найменування якої представлено в основі ойконіма» [СОПУМ, с. 77]; утворені вони з допомогою різних формантів: -ів, -ин, -івк-а, -к-, -івц-і, приєднаних до імен, прізвищ або прізвицьк власників [Купчинська, 2004, с. 174].

Серед них найбільше мікрохоронімів (40; 5,43 %): 24 територіонімів (15,09 %), зокрема сильвоніми, що представлені назвами лісів (23; 21,29 %: *Катаїтанів* (Карж), *Медведів* (Мдн-Внк), *Фльорків* (Мдн-Оле)) і садів (1; 2,27 %: *Грибів* (Нетч)); 11 екстраойконімів (4,84 %), це всі назви полів (4,88 %: *Бацьова* (Стан), *Грибова* (Адам), *Кулинків* (В. Олк)); найменше фіксуємо віонімів (5; 4,13 %), серед них 4 стежки (17,39 %: *Гуйова* (Нетч), *Коміркова* (Плп-Олк), *Тимушкова* (Плп-Олк)) та 1 міст (12,5 %: *Довганя* (Зінк)).

Значно нижчою продуктивністю відзначаються мікроороніми, їх зареєстровано 14 (5,81 %), серед них пропріативи на позначення долин (10;

9,61 %: *Іганова* (Охр), *Камарів* (Нетч), *Лялькова* (Мдн-Внк), урочищ (2; 2,08 %: *Грибнякове* (Гогл), *Макогонів* (Стан)), підвищень (2; 4,87 %: *Кулакова* (В. Олк), *Кудінова* (Петр)).

Крім того, фіксуємо 12 (7,74 %) мікрогіднонімів: 8 назв криниць (10,66 %: *Гнаткова* (Нетч), *Гончарова* (Зорн), *Дідурова* (Покт)) та 4 ставків (12,12 %: *Дениска* (Нетч), *Марків* (Мдн-Олк), *Марчука* (Покт)).

Особливістю посесивних мікротопонімів є те, що вказівка на право власності досить часто є умовною, оскільки назвотворення відбувається стихійно, не керуючись певними правилами, а особливо законодавством. Частина об'єктів мікротопонімії за своєю суттю, рівнем значимості не може входити до цієї категорії (до прикладу: водоспади, заказники, кладовища, печери, ріки) [Янчишина, 2021, с. 176].

Також зареєстровано значну кількість онімів із *меморіальними* відношеннями (61; 5,39 %: *Б. Хмельницького* (Покт), *В. Івасюка* (Зінк), *В. Сосюри* (Зінк)). Здебільшого це назви, які увічнюють пам'ять про людей, події, реалії [див. 204, с. 448]. У нашому випадку – це штучні найменування (власні назви вулиць): (43,88 %: *В. Чорновола* (Зінк), *Довженка* (Вінк), *Дорошенка* (Стан)).

Сутнісні назви (29; 2,56 %: *Лісок* (Плп-Олк), *Став* (Плп.-Олк), *Ярок* (Гогл)) – це переважно трансформовані одиничні апелятиви або словосполучення, зміст яких безпосередньо пов'язаний із тими функціями, які повинен виконувати денотат; саме такі найменування безпосередньо вказують на його тип і часто поєднуються з різними його ознаками [СОПУМ, с. 467].

Сутнісні мікротопоніми трапляються практично одноковою мірою як серед мікрогодронімів, так і серед мікрооронімів. Власні назви водних об'єктів (11; 7,1 %) представлені назвами боліт (5; 26,32 %: *Болотняк* (Говр), *Болото* (Нетч), *Мочарисько* (Нетч)), ставків (2; 6,06 %: *Копанка* (Адам), *Копанка* (Мдн-Внк)) і джерел (2; 10,52 %: *Джерело* (Подл), *Потічок* (Зінк)) та по одній назві річки (11,11 %: *Річечка* (Нетч)) та криниці (1,33 %: *Криничка* (Гогл)). Мікроороніми

це насамперед назви долин (8; 6,81 %: *Долина* (Адам), *Долинка* (Говр), *Яр* (Зорн)), урочищ (1; 1,04 %: *Урочище* (Охр)) та 2 підвищення (2,08 %: *Горб* (Говр), *Щовб* (Калс)). Крім того, фіксуємо 7 мікрохоронімів (0,95 %), серед них 6 лісів (5,55 %: *Дубина* (Калс), *Дубки* (Подл), *Ліс* (Вінк)).

Мікротопоніми сутнісної мотивації за своєю природою є подібними до географічних термінів, проте їхньою визначальною ознакою є виокремлення з-поміж однотипних денотатів, які мають інші найменування (наприклад, якщо в селі один *став* – це географічний термін; якщо ж два: *Став* і *Великий став*, то це мікротопоніми, перший з яких – сутнісне найменування) [Янчишина, 2021, с. 179].

Ідеологічні оніми безпосередньо пов'язані з філософськими, політичними, правовими, релігійними та мистецькими поглядами, які характеризують яку-небудь соціальну групу, клас, політичну партію, суспільство, однак, на відміну від меморіальних, не увічнюють певних особистостей чи інших реалій, а прославляють основні постулати тогочасності (іноді у вигляді побажань) [СОПУМ, с. 474].

Таких пропріативів реєструємо 18 (1,6 %: *Комсомольська* (Вінк), *Комуна* (Мдн-Внк), *Піонерська* (Вінк)). Проте, здебільшого вони присутні серед мікрохоронімів (18; 2,44 %), зокрема назв вулиць (14; 10,07 %: *Кооперативна* (Говр), *Першотравнева* (Зінк), *Піонерська* (Вінк)), садів (3; 6,81 %: *Колгоспний* (Говр), *Колгоспний* (Подл), *Колгоспний* (Стан)). Останнім часом кількість таких номінацій офіційно значно зменшилася, але у розмовній мові вони продовжують побутувати.

Мотивація **символічних** номінацій будується на певних конотаціях, пов'язаних зі змістом твірної лексеми, і ці додаткові семантичні відтінки трансформують оніми в символи: індивідуальні, групові, регіональні, загальнонаціональні або всесвітні [СОПУМ, с. 478].

Загалом виокремлено 16 символічних найменувань (1,41 %): 8 (1,08 %) мікрохоронімів, серед них 5 кварталів (4,13 %: *Кавказ* (Стан), *Корея* (Зінк),

Торенча (В. Олек), 2 вулиці (1,43 %: *Варшава* (Охр), *Барвінкова*(Адам)) та 1 назва лісу (0,92 %: *Терхун* (Петр)).

Комбіновану мотивацію (пор. «лат. *combinare* – з'єднувати» [ССІС, с. 366]) мають переважно складні і складені власні назви, компоненти яких вказують на різні ознаки, що лягли в їхню основу [СОПУМ, с. 483]: *Байкова криниця* (Калс), *Говорівський парк* (Говр), *Глібівський заказник* (Вінк). Зважаючи на наявність багатьох назв-словосполучень (192; 16,96 %), закономірною видається реєстрація 93 мікрохоронімів (12,63 %: *Бережинська долина* (Адам), *Вдовина криниця* (Калс), *Павлуцьове поле* (Адам)), 61 мікроороніма (25,31 %: *Джміль яр* (Плп-Олк), *Жидівська долина* (В. Олк), *Осикий Міст* (Нетч)) та 38 мікрогідронімів (24,51 %: *Віньковецький став* (Мдн-Внк), *Друга галява* (Нетч), *Марків ставок* (Мдн-Олк)).

Мікрохороніми представлені: екстраойкохоронімами (40; 17,62 %), зокрема назвами полів (38; 16,88 %: *Бургарів клин* (Нетч), *Жидівський тік* (Зінк), *Павлуцьове поле* (Адам)), кладовищ (2; 100 %: *Новий цвинтар* (Калс), *Старий цвинтар* (Стан)); ойкохоронімами (23; 8,81 %), серед них оніми на позначення вулиць (18; 12,94 %: *Верхня вулиця* (Подл), *Верхні пляци* (Петр), *Нижні пляци* (Петр)), кварталів (5; 4,13 %: *Раків кут* (Карж), *Стара гуральня* (Стан), *Хутір Рудика* (Нетч)); та віонімами (11; 12,36 %), і це дороги (7; 12,07 %: *Зіньківська дорога* (Плп-Олк), *Карачіївська дорога* (Говр), *Мурована лінія* (Плп-Олк), мости (3; 37,5 %: *Загоранський міст* (Зінк), *Кривульський міст* (Зінк), *Черкасівський міст* (Зінк), 1 стежка (4,34 %: *Панькова дзюра* (Мдн-Внк)).

Також фіксуємо і мікророніми (61; 25,31 %), серед них – назви долин (34; 32,69 %: *Бережинська долина* (Адам), *Бойовський яр* (Зінк), *Верхні піски* (Покт)), урочищ (15; 15,62 %: *Адамів яр* (В. Олек), *Гаманові суголови* (Охр), *Дупаків клин* (Слб-Охр)), пагорбів (12; 29,27 %: *Біхова яма* (В. Олек), *Марусин камінь* (В. Олек), *Царинська гора* (Зінк)).

Власних назв водних об'єктів зареєстрували 38 (24,52 %), це оніми на позначення криниць (23; 30,67 %): *Байкова криниця* (Калс), *Баціщина криниця* (Зінк), *Вдовина криниця* (Калс)), майже вдвічі менше джерел (12; 63,16 %): *Глинний Міст* (Покт), *Жива вода* (Покт), *Свята криничка* (Говр)) та лише 3 ставки (9,09 %): *Верхній став* (Калс), *Віньковецький став* (Мдн-Внк), *Чортів став* (Охр)).

Найбільш поширеними є поєднання сутнісних відношень у різних варіаціях (161; 83,85 %) з іншими мотиваційними різновидами, зокрема: **сутнісно-посесивні** (65; 61,5 %): *Баціщина криниця* (Зінк.), *Марків став* (Мдн-Олк), *Тарасова гора* (Калс); **сутнісно-квалітативні** (51; 9,31%): *Довга долина* (Адам), *Дубова роца* (Мдн-Внк), *Зимна криничка* (Нетч); **сутнісно-темпоральні** (32; 19,87 %): *Молодий садок* (Плп-Олк), *Новий садок* (Адам), *Старий садок* (Покт); **сутнісно-ідеологічні** (13; 9,32%): *Колгоспна Баня* (Гогл), *Колгоспний ліс* (Петр), *Колгоспний сад* (Калс., Вн).

Інші типи поєднання є менш продуктивними (32; 16,45 %): *Кацапська долина* (Зінк), *Новопетрашівка* (Петр), *Татариський шлях* (Вінк)).

Як бачимо, власні назви дрібних географічних об'єктів мають одинарну мотивацію (940; 83,03 %), зокрема асоціативну (516; 45,58 %). Мікротопонімів із комбінованою мотивацією (192; 16,97 %), серед яких превалюють оніми, у структурі яких є сутнісні (161; 83,85 %) мотиваційні зв'язки.

3.3. Особливості побутування власних назв географічних об'єктів Віньковеччини

Власні назви дрібних географічних об'єктів це особливі за своєю природою одиниці мови, оскільки вони функціонують та побутують в народі, тобто не завжди серед ідеальних носіїв мови, які породжують тільки правильні твердження будь-якою мовою, а й реальних людей, які у своєму

мовленні можуть порушувати норми, помилятися, змішувати різні мовні стилі тощо. В. А. Никонов зазначає, що «власні назви існують тільки в суспільстві і для суспільства, воно і диктує їх вибір, яким би індивідуальним він не здавався. Власні назви завжди залишаються соціальними» [Німчук, 1966, с. 122-123]. Саме тому, варто зазначити, в таких умовах на формування та функціонування мікротопоніма впливають різні чинники, зокрема онтологічні, концептуальні та, звичайно, мовні.

Безперечно, людина перебуває в центрі творення власних назв (зокрема – і мікротопонімів), тому будь-яке найменування стане відображенням життя народу, відбиватиме його риси, характер, вчинки, події, досвід, релігійні уявлення тощо. Через це мікротопонімію доцільно вивчати в етнолінгвістичному аспекті, адже якраз етнолінгвістика є галуззю знань, яка сформувалася на межі мовознавства, міфології, фольклористики, етнографії як комплексна дисципліна, що досліджує традиційну духовну культуру і її відображення в мові [Березович, 2009, с. 12].

Основу мікротопонімної версії етнокультурної інформації складає поняття про релігію, символіку, фольклор, що реалізується в певних варіантах [Янчишина, 2021, с. 10].

У власних назвах географічних об'єктів часто присутній концепт символіки. Насамперед це стосується мікротопонімів, що походять від флоро- та зоолексем, кольоративів, оскільки саме в цих мовних знаках відчутний місцевий колорит, який відтворює усталену думку, ідею, почуття.

Мікротопоніми, мотивовані дендролексемами, нерозривно пов'язані з номінаціями насамперед дерев, які ростуть або росли на певній території. Такі твірні характеризуються різноманітністю джерел свого походження, специфікою, широкою сферою вживання та особливими ознаками й семантичним багатством [Шуляк]. Таких назв зазвичай велика кількість на певній території, проте, вони інколи різняться словотворчим потенціалом, до прикладу, онім з основою:

- «**береза**» – символ ніжного, душевного смутку, а білий її колір пояснюється тим, що в хвилину, коли до неї підходив зрадник Ісуса – Іуда Іскаріот, налякалась і побіліла, бо він хотів на ній повіситись...: *Березина* (Фащв), *Берези* (Покт), *Заберезина* (Охр);

- «**верба**» – універсальний символ Прадерева життя, а Великодна верба – його живий вираз. Уособлення працездатності й родючої сили. Вона – образ весни, Батьківщини, України і, разом з цим, жіночого смутку та вдівства: *Вербівське* (Карж), *Коло вербички* (Говр), *Крива верба* (Плп-Олк);

- «**дуб**» – символ сили, могутності, довголіття: *Дубки* (Говр), *Коло Дуба* (Плп-Олк), *Піддубина* (Калс);

- «**липа**» – символ універсальної привабливості, благословенне Богом дерево. Навіть може відвертати прокляття – бере їх на себе, а тому має на своєму стовбурі багато потворних наростів, які містять у собі все лихе з чужих прокльонів та обмов: *Під липами* (Плп-Олк), *Коло липи* (Нетч), *Липник* (Адам).

Важливу роль у творенні мікротопонімії відіграють лексеми на позначення тварин, оскільки їм люди приписували багато різних властивостей і здібностей. Варто зазначити, що кожне народне повір'я має певне значення відповідно до світоглядних уявлень людей [Шкода, 2008, с. 433]: *Вовча гора* (Адам), *Заяче провалля* (Петр), *Медведів ліс* (Мдн-Внк).

Кольоративи також мають етнолінгвістичне трактування та безумовно пов'язані з виникненням мікротопонімів. Відповідно до народних вірувань, темні кольори символізують тугу, горе, червоний – кохання, білий – чистоту. Проте у власних назвах, як і в українських народних традиціях, символізація кольорів здебільшого залежить від конкретної ситуації [Янчишина, 2021, с. 11]: *Біла* (Стан), *Зелена* (Подл), *Чорний* (Подл).

Не менш важливим є інший погляд на визначення етнолінгвістичних особливостей власних назв дрібних географічних об'єктів – фольклорний, що передбачає вивчення мікротопоніма на основі народних вірувань, переказів.

Зокрема, мікротопоніми можуть утворюватися від різних понять демонології та їх похідних різного характеру. В основі цього процесу лежить ідея одухотворення всього навколишнього світу, сприйняття природи як живого організму, наповненого різноманітними духами: *Лиса гора* (Гогл, Покт) – в основі назви концепт «відьма»; *Чорткова* (Ясн).

У номінаціях географічних об'єктів поняття сакральності реалізується у варіанті святого місця. Окремі мікротопоніми мають зв'язок із так званими «святими місцями»: *Свята криничка* (Говр).

Крім етнолінгвістичних особливостей, на формування мікротопонімії впливають і різні екстралінгвальні чинники, що пов'язані із часом і характером формування назвотворення та тривалою політичною належністю окремих регіонів нашої країни до різних держав. Як результат – значна кількість діалектних слів цього різновиду, що з'явилася внаслідок запозичення окремих лексем із суміжних діалектів інших мов, сфера поширення яких обмежилася лише деякими діалектами [Торчинська, 2017, с. 36].

Діалектизмів серед мікротопонімів Віньковеччини було зафіксовано 176 (15,54 %: *Вуливникова* (Покт), *Торенча* (В. Олк), *Файфорова* (Подл)). Переважно це протеза, тобто наявність приставних звуків «в»: *Волійниковий* (Зінк), *Вушиця* (Зінк). Трапляються гіперичні явища непослідовного заміщення звуків, уявно правильних у свідомості мовців: *Капказ* (Стан), *Саратів* (Зінк). Виокремлюємо й метатезу – перестановку звуків (найчастіше приголосних) чи складів; загалом таке явище належить до рідко вживаних явищ: *Калантир* (Калс), *Медведів* (Мдн-Внк).

Крім того, трапляється значна кількість запозичень 98 онімів такого типу (8,65%), зокрема численних русизмів (71; 6,27 %): *Дальній Восток* (В. Олк), *Октябрський городок* (Подл), *Стройка* (Адам), полонізмів (26; 2,3 %: *Кавалки* (Зінк) ← польс. *kawałek* – «кусок»; *Огруд* (Охр) ← польс.

ogrod – «сад»; *Пляци* (Стан) ← польс. plac – «місце», рідше германізмів (1; 0,09 %: *Швайна* (Мдн-Олк) ← нім. schweine – «свині»).

На початку ХХІ ст. на стику соціолінгвістики та власне ономастики сформувалася соціономастика як окремий напрямок мовознавства. У вітчизняній науці вона представлена працями таких науковців, як Г. Є. Бучко, Д. Г. Бучко, В. В. Лучик, О. І. Михальчук та ін., предмет вивчення яких – функціонування офіційних і так званих «народних назв» з усіма їхніми особливостями, а також штучні процеси, пов'язані з перейменуваннями, зумовленими прийняттям пакету Законів про декомунізацію в Україні [Янчишина, 2021, с. 186].

Сьогодні до перейменування назв привернуто значну увагу суспільства. Такі зміни мають на меті запровадження назв, які в наш час вважають «бажаними», або ж, навпаки, усунення так званих «небажаних» назв.

Надмірна активність у справі надання нових назв була характерною рисою адміністративно-територіальної політики партійно-державного керівництва протягом усього періоду існування СРСР. Як справедливо зазначає О. Андрощук, «тоталітарна система з підозрою ставилась до всього, що утворювалось історично, виникало, жило за власними законами, і тому намагалася встановити над усіма цими процесами власний контроль» [Бармак, 1999]. Проте в історичній і колективній пам'яті жителів того чи іншого регіону України в живому мовленні завжди функціонували справжні назви. З часом молодше покоління звикало до нових назв, внутрішня форма яких була затертою (хоча б у плані ідеологічного підґрунтя). І саме через це процес декомунізації назв не має однозначної підтримки та розуміння з боку громадськості в усіх регіонах, мешканці яких вважають це «питанням не на часі», «фінансово затратним» і т. ін. [Шульган, 2017, с. 157-158].

Серед мікротопонімії Віньковеччини станом на 2021 рік (за даними Хмельницької обласної державної адміністрації, відповідно до Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного

(нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки») виявлено значну кількість назв, які перейменовані, зокрема це – 147 назв (12,98 %: *Ватутіна* → *Костьольна* (Зінк), *Радянська* → *Шевченка* (Гат), *Щорса* → *Сонячна* (Дашк)).

Сучасний мікротопонімікон краю поповнився низкою інших меморіальних антропомотиваторів, до яких можна віднести прізвища: письменників (*І. Франка* (В. Олк) ← *Пушкіна* (В. Олк), *Лесі Українки* (Говр) ← *Першотравнева* (Говр), *Шевченка* (Говр) ← *Затонського* (Говр)), політичних та військових діячів (*І. Загородського* (В. Олк) ← *Калініна* (В. Олк), *Шухевича* (Внк) ← *Тургенєва* (Внк)), футболістів (*П. Кондратюка* (Адам) ← *Жовтнева* (Адам)), космонавтів, авіаконструкторів (*Ігоря Сікорського* (Внк) ← *Карла Маркса* (Внк)) та ін.

Як наслідок численних перейменувань власних назв дрібних географічних об'єктів засвідчено численні відхилення від норм сучасної української літературної мови на правописному рівні. Загалом написання мікротопонімів, на нашу думку, має керуватися трьома пунктами § 50 «Географічні та адміністративно-територіальні назви» нового «Українського правопису». Зокрема, слід забезпечити, по-перше, написання з великої літери всіх компонентів власної географічної назви дрібного географічного об'єкта, крім родового поняття, вжитого в прямому значенні; по-друге, номінації зупинок засобів громадського транспорту, а також умовних позначень інших денотатів (передусім базарів, парків, заповідників тощо) писати не лише з великої літери, а й в лапках [Янчишина, 2021, с. 195]. Проте, пункти мають бути суттєво розширені реальними українськими онімними відповідниками в частині правильної передачі та відмінювання топонімії різних рівнів.

Таким чином, першорядним завданням для українських законодавців, істориків, ономастів, географів і небайдужих громадян у сфері функціонування власних географічних назв є впорядкування української

топонімії з урахуванням назвотворчих традицій, позбавлення її від штучних назв, узгодження з чинними лексичними і правописними нормами сучасної української мови; підготовка й укладання нових довідників за адміністративно-територіального устрою України [Шульган, 2017, с. 166-167].

Висновки до розділу 3

1. Аналіз семантики твірних основ пропріальних одиниць засвідчив перевагу відапелятивної лексики (727; 64,22 %) над відонімною (278; 24,56 %) та комбінованою (127; 11,22 %).

2. Більшість відапелятивних назв є однокомпонентними відіменниковими похідними (295; 26,06 %), що виникли на основі географічних термінів (85; 28,81 %), антропоцентричних номінацій (77; 26,1 %), від зоо- (55; 18,64 %) та флоролексем (48; 16,27 %), побутового характеру (22; 7,45 %). Серед відприкметникових назв (295; 26,06 %) продуктивністю відзначаються похідні, в основі яких – позначення географічних об'єктів (27; 36,48 %), квалітативи (22; 29,73 %), слова із семами «рослини» і «тварини» (18; 24,32 %), ідеологічні (7; 9,47 %) тощо.

3. Продуктивною моделлю серед багатоконпонентних назв (358; 31,62 %) є конструкція «прикметник + географічний термін» (314; 87,71 %).

4. Відонімні мікротопоніми відзначаються домінуванням відантропонімних (154; 55,4 %) назв, переважно утворених від прізвищ (58; 37,66 %), рідше – від імен (96; 62,34 %). Відтопонімні пропріативи (108; 38,85 %) – це здебільшого утворення від топонімів (108; 38,85 %). До малопродуктивних похідних можна віднести відетнонімні (16; 5,75 %) похідні.

5. Мікротопоніми з комбінованою семантикою – це насамперед поєднання «іменник + антропонім» (106; 83,46 %), «іменник + топонім» (21; 16,54 %).

6. Власні назви дрібних географічних об'єктів зазвичай мають одинарну мотивацію (940; 83,03 %), зокрема асоціативну (516; 45,58 %), локативну (166; 14,66 %), квалітативну (68; 6,01 %), посесивну (66; 5,83 %), меморіальну (61; 5,38 %), сутнісну (29; 2,56 %), ідеологічну (18; 1,59 %), , символічну (16; 1,41 %).

7. Серед комбінованої мотивації (192; 16,96 %) переважають конструкції, у яких поєднуються сутнісні (161; 83,85 %). Відзначаємо продуктивність сутнісно-посесивних (65; 61,5 %), сутнісно-квалітативних (51; 9,31 %) мотиваційних відношень.

8. Дослідження побутування власних назв дрібних географічних об'єктів зумовлене впливами різноманітних чинників, що своєрідно впливають на формування мікротопонімікону окремого регіону.

Етнолінгвістичний компонент, наявний у мікротопонімічних студіях, пов'язаний із залученням до опису власних назв дрібних географічних об'єктів даних з погляду релігії, фольклору, етнографії та інших екстралінгвальних атрибутів, характерних для місцевого населення.

Стосовно мовних варіацій у різних проявах, то фіксуємо значну кількість відхилень від норм сучасної української літературної мови, зокрема у вигляді діалектів, запозичень.

РОЗДІЛ 4. МІКРОТОПОНІМІЯ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ВИЩОЇ І СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ

4.1. Методика використання власних назв дрібних географічних об'єктів у навчально-виховному процесі

Мікротопонімія – це особливе явище в житті кожної людини, оскільки знайомство з ними відбувається ще у дитинстві.

У програмі дошкільних закладів, зокрема «Українське дошкілля», присутня «Освітня лінія» відповідно до якої у старших групах відбувається ознайомлення в доступній формі з власними назвами, крізь призму певних правописних норм та понять.

Практично з усіма класами ономастики відбувається знайомство учнів у молодшій школі. Проте, в рамках вивчення правил на застосування «Великої та малої літери», поняття «Власні і загальні назви», які часто не зовсім зрозумілі та цікаві учням. Увагу привертають завдання або приклади, які стосуються відомих для них назв, особливо території. Саме на цьому етапі важливо зосередити увагу учнів та зацікавити їх, ознайомити з усім різномаяттям та можливостями власних назв дрібних географічних об'єктів. Тобто, градацією (чому є офіційні і «народні назви»), етимологією (походження назви та її історія), перейменувальними процесами (чому ж назви змінюються). Пізніше у середній школі, це дасть можливість поступово розвивати навички як в галузі ономастики, української мови, так і дотичних наук.

На уроках української мови, використовуючи мікротопонімний матеріал, реалізується принцип персоналізації, тобто максимального залучення особистості дитини, її біографічного та мовленнєвого досвіду. Такі уроки розвивають спостережливість, допитливість школярів, зацікавлення

історією рідного краю, а головне, відіграють позитивну роль у вивченні будь-якої теми.

Ономастичні відомості, а відтак і мікротопонімні систематизуються під час вивчення теми «Власні і загальні іменники. Велика буква у власних іменниках». Учні вивчають різні класи онімів: назви міст і сіл, назви країн та народів, річок і ставків. Крім того, дотично ці класи лексики можна використовувати при вивченні й інших тем, до прикладу: «Алфавіт», «Складоподіл», «Наголос», «Будова слова» тощо.

Досить часто власні назви виступають ілюстративним матеріалом до окремих правил або просто трапляються у контексті. Періодично, у підручниках є завдання, які вимагають проведення ономастичних мікродосліджень, тобто з'ясування етимології, значення, способу утворення певних власних назв.

Вивчення мікротопонімії у середній школі та вищій школі, на нашу думку, повинно базуватися на вирішенні цілого ряду лінгводидактичних завдань в єдиному семантичному просторі. Насамперед, це стосується залучення власних географічних назв до вивчення різних розділів мовознавства комплексно, а саме: граматики, орфографії та лексики. Варто звернути увагу на те, що вони в дійсності мають специфічні риси морфемної будови, словозміни, словотвору та правопису, саме тому повинні вивчатися одночасно із загальними назвами. В учнів та студентів виникають певні труднощі під час вивчення правопису складних географічних назв, їх відмінювання, визначення роду, творення прикметників від географічних назв та їх перекладу.

Мікротопоніми – це власні назви, що можуть вивчатися не лише в рамках мовознавства, але й іншими науками, зокрема: історією, географією. У сучасних умовах цілком можливі інтегровані уроки, що дають більше можливостей зрозуміти суть самого поняття та його важливість. Стосовно вищих навчальних закладів, мікротопонімія, також може вивчатися

дотичними спеціальностями, типу: «Туризм», «Археологія», «Історія», «Країнознавство» та ін. Проте, мають місце і різноманітні гуртки утворені як при школах, так і вищих навчальних закладах, у рамках яких відбувається комплексне вивчення власних назв дрібних географічних об'єктів як на теоретичному рівні, так і практичному, тобто дослідження певної території з укладаннями словників, виїзних експедицій. У подальшому на науковому рівні мікротопоніми вивчаються, досліджуються, а головне опрацьовуються відповідно до цілей, певними об'єднаннями, зокрема: ономастичними школами, спілками краєзнавців та ін.

4.2. Система вправ на використання мікротопонімії у середній та вищій школі

Власні назви дрібних географічних об'єктів мають значні переваги під час вивчення мовознавчих дисциплін на різних рівнях, особливо позитивним є те, що вони цікаві учням та студентам.

Пропонуємо систему вправ із залученням мікротопонімного матеріалу, що може використовуватися під час вивчення різних розділів мовознавства.

1. Записати слова фонетичною транскрипцією та зробити повний фонетичний розбір:

Вовківня, Гридочка, Гуляйбида, Гусаківці, Дівочка, Жабокряківка, Журавлинці, Заруддя, Зіляроро, Капелія, Карелія, Мальовано, Підмістеччина, Чорторійка, Яйцебаза.

2. Записати речення фонетичною транскрипцією. Зробити повний морфологічний аналіз виділених слів:

Півдénний Буг, Бог, рідше Біг – річка на південному заході України. Бере початок на Поділлі і впадає до Бузького лиману Чорного моря.

Зоряне – село в Україні, у Віньковецькому районі Хмельницької області, що на південному заході межує з селом Говори, на заході з селом Осламів, на

північному сході з селом **Бригідівка** Барського району Вінницької області, на півдні з селами **Слобідка Гулівська** та **Біличин** Барського району Вінницької області.

3. Здійснити поділ іменників на групи (тверда, м'яка, змішана):

Альбіфін, Галиція, Кавказ, Корея, Мочарі, Підліс, Ракишня, Футер, Шовковиця.

4. Поділити слово на морфеми:

Березина, Галявина, Дихтярки, Довжок, Долюбин, Дубина, Зайчисьок, Коловороття, Лісок, Нагірна, Напільне, П'ятихатки, Піддубинка, Підлісся, Посіччя.

5. Визначити тип словотворення запропонованих власних назв:

Високе, Водянка, Гнилобоки, Горбеляни, Завода, Зарічки, Затепличчини, КВД, Кругляк, Міст, Мокре, Писа, Причеп, Ружа, Салотопка, Сінопункт, Старий.

6. Від поданих власних назв кварталів, утворити назви мешканців цієї території:

Березина, Волощина, Гургулівці, Добролюбівка.

7. Прочитати текст. Виписати власні назви церков та доповнити цей перелік місцевими назвами такого типу. Використовуючи тлумачний словник пояснити значення слова «зодчий».

Миколаївська церква – храм збудований на місці однойменної дерев'яної церкви, що згоріла під час пожежі глухівського замку в 1685 році. Є найстарішою будівлею Глухова та пам'яткою історії й архітектури національного та світового значення. Вважається єдиним із численних храмів, що зберігся до наших днів, збудований видатним зодчим Матвієм Єфимовим.

8. Запишіть слова. Поясніть правопис та визначте, яке слово зайве.

Шалівка, Калинівка, Синевир, Праліс, Віньківці, Ставище, «Беха».

9. Доберіть загальну назву до даної групи слів і зробіть висновок, які іменники пишемо з великої букви.

Бужок, Вовк, Водаї, Чорноводка – це ...

Віньківці, Деражня, Дунаївці, Старокостянтинів – це ...

10. Записати слова розкривши дужки. Пояснити правопис.

(Д, д)унаївці, (М, м)істо, (Р, р)іка, (В, в)сихватинці, (С, с)еменівка, (М, м)овчанський (М, м)онастир, (В, в)овк, (Д, д)ружок, (Д, д)івчинка, (Я, я)р, (О, о)ленка, (С, с)емен, (Б, б)андурист, (К, к)раїна, (У, у)раїна.

11. Скласти два речення із словами та пояснити їх правопис:

Вовк – вовк;

Чорна Гора – Чорна гора;

Шведи – шведи

12. Дослідити етимологію мікротопонімів або висловити припущення щодо походження певної назви:

Васількова, Водаї, Вратнікова гора, Дижма, Корабельна роща, Лісок, Ляцький ліс, Чорний ліс, Чумакова яма

13. Прочитати текст та виписати із нього всі власні назви, дати їм пояснення.

У місті Глухів є вулиця Терещенків.

Микола Терещенко – наш славетний земляк. Усе своє життя він займався благодійництвом. Ним у селі Вороніж були збудовані цукровий завод та залізнична станція.

14. Зробити повний синтаксичний розбір речення

Наш дідусь Микита знає багато цікавих історій про місцеве урочище Чорний Дяк.

Лиса Гора – це поле поблизу нашого села, проте воно завжди пустує.

Поряд із Панською дорогою знаходиться джерело, що має назву Осиковий Міст.

15. Виписати власні назви, визначити рід, число, відмінок:

Цього року ми будемо святкувати Івана Купала на місцевому ставку Бугай.

У долині Верхні Піски, нашого населеного пункту, водиться велика кількість диких звірів.

Царинська гора у селі Зіньків є найвищою.

16. Провідміняйти такі власні назви:

Жидівський тік, Посічинська долина, Штефчині десятини.

17. Охарактеризувати діалектологічні явища:

Глиниска, Грахська долина, Кльомба, Файфорова, Центр.

18. Назвати найцікавіші місця, урочища свого краю, дати їм опис з погляду історії, місця розташування, походження назви.

19. Прочитати текст. Знайти та виписати назви населених пунктів. Згадати, записати та пояснити назви відомих назв населених пунктів твоєї місцевості.

Зіньків – одне з найбільш відомих населених пунктів Віньковецького району, що славиться здавен своїми чарівними плодючими фруктовими садами.

20. Визначити 3 найпопулярніших туристичних точки твого регіону. Описати їх користуючись картами та словниками.

21. Використовуючи карту міста написати по три власні назви, дати етимологічний коментар:

А) вулиці;

Г) ліси;

Б) садки;

Д) поля;

В) ставки;

Е) урочища.

22. Знайти цікаві назви України, використовуючи фізичну карту та пояснити їх етимологію, використовуючи при потребі топонімічні словники.

23. Перекласти українською мовою назви гідрооб'єктів:

Енисей – Єнісей

Мыс Румянцева – мис Рум'янцева

Море Лаптевых – море Лаптевих

Озеро Белое – озеро Біле

Море Песчаное – море Піщане

Мыс Доброй Надежды – мис Доброї Надії

Северный Ледовитый океан – Північний Льодовитий океан

24. Оформити буклет туристичної компанії та тему:

«Туристичні перлини Віньковеччини»

«Замки і палаци знатних родів Віньковеччини»

«Історичні пам'ятки Віньковеччини»

25. Напишіть твір на тему:

«Моя мала Батьківщина: освідчення в любові»

«Про що мовчать назви рідного краю»

«Походження назви мого міста»

«Рідний краї в назвах»

26. Написати назви вулиць за схемою:

П – префікс, К – корінь, С – суфікс, Ф – флексія

КФ, КСФ, ПК2С, ПКСФ

Висновки до розділу 4

1. Власні назви дрібних географічних об'єктів – це клас лексики, який відіграє важливу роль у житті кожної людини. Вивчення мікротопонімії відбувається, крізь призму як мовознавчих дисциплін, так і дотичних, проте не безпосередньо, а опосередковано в контексті певної тематики. Взагалі, власні географічні назви, мають низку особливостей, це стосується правописних норм, відмінювання, перекладу. Важливим є вивчення їх з погляду граматики, орфографії, синтаксису поряд із загальними назвами. Ватро зауважити, що оніми такого типу, викликають значне зацікавлення при вивченні найрізноманітніших тем у галузі мовознавства серед учнів та студентів, що в подальшому відзначається досить позитивними результатами. Оскільки мікротопонімія поняття, що вивчається не лише

лінгвістикою, але і географією, історією, то постає можливість розробки інтегрованих уроків та занять.

2. Система вправ на використання мікротопонімії зосереджена на розв'язанні проблемних питань під час вивчення мовознавчих дисциплін. Проте, ми звертаємо періодично увагу при розробці завдань, і на інші дисципліни, типу географія, історія, літературознавство, туризм, краєзнавство.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

1. Мікротопонім – це різновид власних назв як елемента систематизації власних географічних назв за розмірами іменованого

денотата. Не варто кваліфікувати такі назви як одиниці типології за характером іменованих денотатів (денотатно-номінативної) та не бажано включати до складу мікротопонімів номінації закладів культури або спортивних споруд, які по-суті входять до інших класів онімного простору.

2. Ознаки мікротопонімії як власної назви: 1) невеликий розмір іменованого об'єкта; 2) обмежена сфера вживання; 3) вплив місцевих діалектів та мов етносів, представлених на певній території; 4) тісний зв'язок з апелятивною лексикою; 5) функціонування переважно в усному мовленні; 6) нестійкість, короткочасність існування; 7) активне мотивування антропонімами й іншими топонімами; 8) утворення за моделями, поширеними на обмеженій території; 9) відображення історії, побуту, вірувань, творчості місцевих жителів; 10) детальне структурування мікротопонімії;

3. Вперше такий термін в українському мовознавстві був запропонований О. С. Мельничуком 1957 р. у праці «Топоніміка Кодимського району Одеської області». Надалі мікротопоніміка збагатилася науковими розвідками низки мовознавців (зокрема В. Ф. Баньої, Д. Г. Бучка, Ю. О. Карпенка, Н. І. Лісняк, Р. О. Ляшенка, О. І. Михальчук, В. А. Никонова, Н. В. Подольської, О. В. Суперанської, М. М. Торчинського, К. К. Цілуйка, Н. Р. Яніцької та ін.) як теоретичного, так і практичного характеру. Проте, системного опису мікротопонімікону Віньковеччини до сьогодні немає.

У процесі дослідження схарактеризовано 1 132 найменування дрібних географічних об'єктів регіону. Традиційно найбільше фіксуємо мікрохоронімів (735; 64,93 %), оскільки саме такі номінації досить розгалужені і фіксуються буквально в кожному поселенні, однак їхня кількість значною мірою залежить від типу населеного пункту що здебільшого представлені ойкохороніми (261; 35,46 %): найменування вулиць (139; 53,25 %), площ (1; 0,39 %); у селах (227; 30,84 %), це власні

назви полів (225; 99,12 %), садів (44; 27,67 %), номінації лісів (108; 67,92 %), доріг (58; 65,17 %), стежок (23; 25,84 %). Водночас є пропріативи, які не прив'язані до типу поселення: назви кутків (121; 46,36 %), кладовищ (2; 0,88 %), заказників (5; 3,14 %) і мостів (8; 8,99 %).

Менш продуктивні мікроороніми (241; 15,3 %) і мікрогідроніми (155; 13,69 %), що пояснюється природничо-географічними особливостями досліджуваної території.

Загалом же мікрогідронімікон регіону представлений насамперед найменуваннями ставків (33; 21,29 %), криниць (75; 48,38 %), боліт (19; 12,25 %), річок (9; 5,83 %) і джерел (19; 12,25 %), а мікрооронімікон – найменуваннями урочищ (96; 39,83 %), ярів (104; 43,15 %) і горбків (41; 17,02 %).

4. Більшість мікротопонімів були складеними пропріативами, однак у процесі мовленнєвої діяльності зазнали синкретизації і стали простими власними назвами (643; 64,94 %) передусім іменникового (295; 26,06 %) або прикметникового (74; 6,53 %) типу.

Потреба уточнити назви однотипних географічних об'єктів зумовила активне використання і складених найменувань (486; 42,93 %). Основною є двокомпонентна модель (471; 96,9 %), яка дозволяє вказати на сутність іменованого об'єкта та з'ясувати його характер, ознаку; більш продуктивні конструкції «прикметник + іменник» (2281; 59,66 %) і «числівник + іменник» (12; 2,55 %). Власне мікротопонімними структурами вважаються поєднання прийменника з іменником (178; 37,79 %). Однак, загалом багатоконпонентні номінації недостатньо продуктивні.

Ще менше фіксуємо складних пропріативів (3; 0,27 %), оскільки значна частина цих назв є на стадії твірної лексики.

5. Дериваційний спектр мікротопонімікону Віньковеччини засвідчив значну перевагу семантичної деривації (730; 64,48 %) над морфологічною (402; 35,52 %).

Велика кількість складених форм спричинила активну словотвірну активність синтаксичного підвиду (549; 48,49 %), шляхом стягнення (109; 9,63 %), а плюралізації (72; 6,36 %). Вищою очікувалася продуктивність власне семантизації (162; 14,21 %), у складі якої онімізація номінативних апелятивів (148) удесятеро переважає трансонімізацію (14): відпропріальним частіше є морфологічний словотвір.

Суфіксація (246; 7,42 %) є основним різновидом морфологічного способу творення мікротопонімів, а серед продуктивних суфіксів відзначимо форманти івк-а (23; 25 %), -ок, -ик (17; 20,23 %), -щин-а; -ин-а (14; 16,67 %), -иськ-о; -ищ-е (12; 14,28 %). Як колишні прийменниково-іменникові словосполучення функціонують префіксальні (66; 5,83 %) і конфіксальні (13; 3,67 %) деривати. Натомість чисельність відприкметникових похідних є причиною наявності 74 конверсиви (6,54 %).

Твірними основами відапелятивних власних назв дрібних географічних об'єктів (4 390; 58,44 %) є насамперед іменники (1 637; 38,66 %) – географічні терміни (629; 37,29 %), антропоцентричні номінації (484; 28,69 %), флоро- (268; 15,89 %) і золексеми (187; 11,08 %); прикметники (1 442; 45,56 %) – похідні від географічних термінів (492; 32,12 %), квалітативи (350; 24,27 %), часопросторові поняття (248; 17,19 %), деривати від назв рослин і тварин (174; 12,07 %); словосполучення «прикметник + географічний термін» (1 178; 94,47 %) і «флоролексема (відфлоролексемний прикметник) + географічний термін» (113; 18,84 %). Продуктивність вказаних типів залежить від особливостей довкілля та певних традицій у назвотворенні.

6. Твірними основами відапелятивних власних назв дрібних географічних об'єктів (727; 64,22 %) є насамперед іменники (295; 40,57 %) – географічні терміни (85; 28,81 %), антропоцентричні номінації (77; 26,1 %), зоо- (48; 16,27 %) і флоролексем (55, 18,64 %); прикметники (74; 10,17 %) – похідні від географічних термінів (27; 36,48 %), квалітативи (22; 29,73 %), деривати від назв рослин і тварин (18; 24,32 %). Багатокомпонентні назви, представлені

словосполученнями «прикметник + географічний термін» (314; 87,71 %). Продуктивність вказаних типів залежить від особливостей довкілля та певних традицій у назвотворенні.

Серед відонімних номінацій (278; 24,56 %) закономірно домінують відантропонімні (154; 55,4 %), оскільки значна частина мікротопонімікону пов'язана з діяльністю людини. Відтопонімні похідні (108; 38,85 %).

Відапелятивно-відонімна семантика твірних основ (127; 11,22 %) переважно простежується в поєднаннях іменників з антропонімами (106; 83,46 %) і топонімами (21; 16,54 %).

7. Прості мікротопоніми зазвичай мають одинарну мотивацію (940; 83,04 %); складні і складені – комбіновану (192; 16,96 %).

Основними різновидами мотиваційних відношень є асоціативні (516; 45,58 %), які виникають завдяки ототожненню особи або предмета, від назви яких виник мікротопонім, з новоутвореним пропріативом, та локативні (166; 14,55 %), пов'язані передусім із екстраойкохоронімами.

Комбінована мотивація (192; 16,96 %) часто представлена поєднанням сутнісних (161; 83,85 %) відношень з іншими в різних варіаціях.

8. На функціонування власних назв дрібних географічних об'єктів активно впливають різнопланові лінгвістичні та позамовні чинники, що безпосередньо проявляються в наявності діалектизмів, запозичень та відхилень від правописних норм сучасної української літературної мови.

Передусім засвідчено вплив місцевих діалектів (176; 15,54 %) різного характеру. Відчутний вплив на мікротопонімікон досліджуваної території інших мов, зокрема: російської (71; 6,27 %), польської (26; 2,3 %), німецької (1; 0,09 %). Насправді кількість російськомовних суржикових конструкцій більша, оскільки часто серед респондентів траплялися українсько- та російськомовні форми власних назв, а в процесі аналізу ми віддавали перевагу першим.

Серед власних назв значна частина назв підлягає процесам перейменування, відповідно до Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки»). Станом на 2021 рік, на Віньковеччині перейменовано 147 (12,98 %) назв, здебільшого це стосується годонімів.

9. Мікротопонімія – це особливий клас лексики, оскільки вивчається різними науками, проте не безпосередньо, а опосередковано в контексті певної тематики. Оними такого типу мають певні відмінності поряд з апелятивами, що викликають особливий інтерес при їх вивченні з погляду мовознавчих дисциплін. Особливістю є широкий спектр застосування онімів такого виду з погляду дотичних наук.

10. Усі зафіксовані власні назви репрезентовано в додатку, який становить собою реєстр мікротопонімікону Віньковеччини, відповідно до денотатно-номінативного і територіального критеріїв.

11. Перспективу подальших студій вбачаємо у фіксації таких найменувань у інших частинах Хмельниччинив, що дозволить отримати більш достовірні результати. Крім того, на дослідження чекають й інші атрибути власних назв дрібних географічних об'єктів, такі як темпоральні, структурні, функціональні, кодифікаційні тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бабишин, 1962 Бабишин С. Д. Топоніміка в школі: На матеріалах Хмельницької області. Київ : Радянська школа, 1962. 122 с.
2. Баньої, 2009 Баньої В. Ф. Мікротопонімія Басейну Річки Ужа (на матеріалі українських говірок Закарпаття) : автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Івано-Франківськ, 2009. 20 с.
3. Барман, 1999 Бармак М. Німецьке, чеське та єврейське населення Волинської губернії (1796–1914 рр.): Монографія / М. Бармак. – Тернопіль : ТДПУ, 1999. 208 с.
4. Березович, 2009 Березович Е. Л. Русская топонимия в этнолингвистическом аспекте. Пространство и человек. Москва : Либроком, 2009. 328 с.
5. Березович, 2010 Березович Е. Л. Русская топонимия в этнолингвистическом аспекте. Мифопоэтический образ пространства. Москва : Комкнига. 2010. 210 с.
6. Бицко, 2012 Бицко Н. І. Мікрогідронімія Тернопільщини (назви непротічних вод) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Чернівці, 2012. 20 с.
7. Білоусенко, 2010 Білоусенко П. І. Нариси з історії українського словотворення (іменникові конфікси). Запоріжжя, Кривий Ріг : ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2010. 480 с.
8. Бірыла, 1973 Бірыла М. В., Лемтюгова В. П. Анамастычныя словаўтваряльныя элементы ва ўсходне- і заходнеславянских мовах (Адантрапанімічныя айконімы). Мінск : Навука і техника, 1973. 62 с.
9. Бучко, 1982 Бучко Д. Г. Отапелятивныя топонимы Верхнего Поднепровья. Proceedings of the thirteenth international congress of Onomastik sciences. Wroclaw; Warszawa ; Krakow, 1982. Vol. II. S. 259–265
10. Бучко, 2012 Словник української ономастичної термінології. Укладачі Бучко Д. Г., Ткачова Н. В. Харків : Ранок-НТ, 2012. 256 с.
11. Василюк, 2000 Василюк Л. Л. Фізико-географічна зумовленість топонімії Волинської області: автореф. дис. ... канд. географічних наук: 11.00.01. Київ, 2000. 24 с.
12. Галас, 1985 Галас К. Й. Назва як мовна одиниця (на матеріалі

- української мови): методичні розробки. Ужгород: УЖДУ, 1985. 46 с.
13. Ганич, 1985 Ганич Д. І., Олійник І. С. Словник лінгвістичних термінів. Київ, 1985. 360 с.
 14. Головадський, 1884 Головадський Я. Географический словарь западнoсловаьских и южнословаьских земель и прилегающих стран. С приложением географической карты. Вильна, 1884. 372 с.
 15. Горпинич, 1999 Горпинич В. О. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфонологія : навч. посібник. Київ : Вища школа, 1999. 207 с.
 16. Гульдман, 1893 Гульдман В. К. Населенные места Подольской губернии: Алфавитный перечень населенных пунктов с указанием некоторых справочных сведений о них. Каменец-Подольск. 1893. 636 с
 17. Дворецкий, 1976 Дворецкий И. Х Латинско-русский словарь. Москва : Русский язык. 1976. 1096 с.
 18. Денисюк, 2020 Денисюк В. В. Семантична характеристика відтопонімних прикметників Чернігівського літопису. Філологічний часопис. Умань : ВПЦ «Візаві», 2020. Вип. 1 (15). С. 45–52.
 19. Дика, 2017 Дика Л. Л. Особливості дериваційної структури ойконімів Вінниччини (назви населених пунктів на -иця (-овиця)). Наукові записки ТНПУ. Серія : Мовознавство. 2017. № 1 (27). С. 118–121.
 20. Єсюнін, 2005 Єсюнін С. М. Вулиці міста Хмельницького. Тернопіль, 2005. 154 с.
 21. ІМІСУ Історія міст і сіл Української РСР. Хмельницька область. Київ : Інститут історії АН УРСР, 1971. 706 с.
 22. Карпенко, 1961 Карпенко Ю. О. Короткий питальник для збирання топонімичних назв Чернівецької області. Чернівці, 1961. 9 с.
 23. Карпенко, 1967 Карпенко Ю. А. Свойства и источники микропонимии. Микропонимия. Москва : Изд-во Моск. ун-та, 1967. С. 15–22.
 24. Карпенко, 2006 Карпенко О. Ю. Когнітивна ономастика як напрямок пізнання власних назв): автореф. дис.... док. філол.

- наук: 10.02.15. Одеса, 2006. 33 с.
25. Ковалик, 1961 Ковалик І. І. Вчення про словотвір. Львів : Вид-во Львівського ун-ту, 1961. Вип. 2. 82 с.
 26. Ковалик, 1979 Ковалик І. І. Дериватологія (словотвір) як самостійна лінгвістична дисципліна та її місце в системі науки про мову. Словотвір сучасної української літературної мови. Київ: Наукова думка, 1979. С. 26–27.
 27. Ковтюх, 2017 Ковтюх С. Л. Соціономастичні аспекти перейменовальних процесів в Україні. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія : мовознавство. Тернопіль : Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, 2017. С. 160–165.
 28. Кордуба, 1938 Кордуба М. Що кажуть нам назви осель? Львів : Наша Батьківщина, 1938. 22 с.
 29. Купчинська, 2000 Купчинська З. О. Програма для збирання мікротопонімії та географічної номенклатури. Львів, ЛНУ імені Івана Франка, 2000. 22 с.
 30. Купчинська, 2004 Купчинська З. О. Ожидів, Оглядів... і подібні. Вісник Львівського університету. Серія філол. 2004. Вип. 34. Ч. II. С. 174–179.
 31. Лі Lee D. W. Functional Change in Early English. Columbia University dissertation. Menasha, Wisc., 1948. P. 4.
 32. Лісняк, 2004 Лісняк Н. І. Мікротопонімія Західного Поділля: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Ужгород, 2004. 21 с.
 33. Лужецька, 2014 Лужецька О. Б. Мікротопонімія Південно-Західного Опілля: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Тернопіль, 2014. 198 с.
 34. Ляшенко, 2008 Ляшенко Р. О. Мікротопонімія Кіровограда: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Харків, 2008. 192 с.
 35. Максимович, 1877 Максимович М. А. Топографические заметки киевлянина. Собрание сочинений. Т. II. Киев, 1877. С. 47–57.
 36. Максимович, 1880 Максимович М. А. О малороссийском произношении местных имен. Собрание сочинений. Т. III. Киев, 1880. С. 329–344.

37. Масенко, 1972 Масенко Л. Т. Гидронимия бассейна Южного Буга: автореф. дисс. ... канд. филол. наук: 10.02.02. Киев, 1972. 25 с.
38. Мельничук, 1957 Мельничук О. С. Топоніміка Кодимського району Одеської області. Мовознавство. 1957. Т. 14. С. 52–61.
39. Михальчук, 1998 Михальчук О. І. Мікротопонімія Підгір'я: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Київ, 1998. 219 с.
40. Мосур, 2019 Мосур О. С. Мікротопонімія кінця XVIII – початку XIX століття: Самбірський циркул: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Львів, 2019. 205 с.
41. Никонов, 1965 Никонов В. А. Введение в топонимику. Москва : Наука, 1965. 180 с.
42. Никонов, 1967 Никонов В. А. Научное значение микропонимии. Микропонимия. Москва: Изд-во Моск. ун-та, 1967. С. 5-14.
43. Німчук, 1966 Німчук В. В. Українська ономастична термінологія: (Проект). Повідомлення Української ономастичної комісії. Київ : Наукова думка, 1966. Вип. 1. С. 24–43.
44. Німчук, 1968 Німчук В. В. Зміни й доповнення в списку ономастичних термінів. Повідомлення Української ономастичної комісії. Київ : Наукова думка, 1968. Вип. 7. С. 60–64.
45. Обручар, 2008 Обручар А. Мікротопонімія Потисся як показник господарської діяльності закарпатців. *Studia Slovacistica*. Ужгород : Вид-во Олександри Гаркуші. 2008. Вип. 8. С. 255–261.
46. Ординська, 2020 Ординська І. Я. Мікротопонімія Північної Хмельниччини: дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Вінниця, 2020. 210 с.
47. ОСИТС Основная система и терминология славянской ономастики (Основен систем й терминологија на словенската ономастика). Скопье, 1983. 414 с.
48. Отін, 1999 Отин Е. С. Конототивна ономастична лексика. Избранные труды по языкознанию. Донецк: Донеччина, 1999. Т. II. С. 120–130.
49. Паликівська, 1991 Павликивская Н. М. Лексико-семантические и словообразовательные типы названий непроточных водоемов Подолья: автореф. дисс. ... канд. филол.

- наук: 10.02.02. Днепропетровск, 1991. 16 с.
50. Поділля Поділля. Краєзнавчі студії: збірник наукових праць. Хмельницький : ХмЦНІ, 2009. Вип. перший. 192 с.
51. Подольська, 1983 Подольская Н. В. Типовые восточнославянские топоосновы: словообразовательный анализ. Москва : Наука, 1983. 160 с.
52. Подольська, 1988 Подольская Н. В. Словарь русской ономастической терминологии. Москва: Наука, 1988. 192 с.
53. Поляруш, 1976 Поляруш Т. І. Словотворчі моделі на -щин (а) в різних топонімічних класах. Повідомлення Української ономастичної комісії. Київ, 1976. Вип. 15. С. 16–28.
54. Посацька-Чернехівська, 1957 Посацька-Черняхівська Є. М. Географічні назви, пов'язані з іменем людей, їх прізвищами і прізвиськами (із спостережень над топонімією Львівщини). Мовознавство. 1957. Т. 14. С. 23–28.
55. Поспелов, 1975 Поспелов Е. М. Урбанизация и топонимика. Теория и практика топонимических исследований: материалы Топонимической комиссии 1973/74 гг. Москва, 1975. С. 20–27.
56. Поспелов, 1988 Поспелов Е. М. Школьный топонимический словарь. Москва, 1988. 224 с.
57. Прокопчук, 1995 Прокопчук В. С. Краєзнавство на Поділлі: історія і сучасність. Київ : Рідний край, 1995. 204 с.
58. Прокопчук, 1999 Прокопчук В. С. Топоніми рідного краю: методичний посібник. Київ : Рідний край, 1999. 94 с.
59. Проць, 2011 Проць О. І. Мікротопонімія півночі Львівської області: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Львів, 2011. 19 с.
60. Пура, 1990 Пура Я. О. Походження назв територіальних мікрооб'єктів Рівненщини. Рівне, 1990. Т. 1. 206 с.
61. Рубанець, 2012 Рубанець Т. В. Конверсія як засіб словотвору: її становлення та типізація. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія : Філологічна. 2012. Вип. 26. С. 287–289.
62. Рудницький, 1908 Рудницький С. Начерк географічної термінології. Збірник НТШ. Матем.-природописно-лікар. секція. 1908. Т. 12. 151 с.
63. Рудницький, Рудницький Я. Географічні назви Бойківщини: праці з

- 1939 1939 р. Вінніпег : Накладом УВАН, 1962. 246 с.
64. Сіцінський, 2004 Сіцінський Ю. Й. Археологічна карта Подільської губернії. Упорядник Баженов О. Л. Кам'янець-Подільський, ОІЮМ, 2004. 136 с.
65. Скляренко, 2013 Скляренко О., Скляренко О. Типологічна ономастика: у 5 кн. Одеса : Астропринт, 2013. Кн. 2: Ономастичний словотвір у типологічному ракурсі. 408 с.
66. Сокіл, 2007 Сокіл Н. В. Мікротопонімія Сколівщини: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Львів, 2007. 16 с.
67. СОПУМ Торчинський М. М. Структура онімного простору української мови : монографія. Хмельницький : Авіст, 2008. 548 с.
68. ССІС Сучасний словник іншомовних слів. Уклали О. І. Скопненко, Т. В. Цимбалюк. Київ : Довіра. 2006. 789с.
69. СУМ, 1970 Словник української мови: в 11-х т. Київ : Наукова думка, 1970. Т. 1. 799 с.
70. СУМ, 1972 Словник української мови: в 11-х т. Київ : Наукова думка, 1972. Т. 3. 744 с.
71. Суперанська, 1967 Суперанская А. В. Микротопонимия, макротопонимия и их отличие от собственно топонимии. Микротопонимия. Москва: Изд-во Моск. ун-та, 1967. С. 31-38, с. 35
72. Суперанська, 1969 Суперанская А. В. Структура имени собственного : Фонология и морфология. Москва : Наука, 1969. 208 с.
73. Суперанська, 1973 Суперанская А. В. Общая теория имени собственного. Москва : Наука, 1973. 366 с.
74. Теодорович, 1888 Теодорович М. И. Историко-статистическое описание церквей и приходов Волынской епархии. Почаев, 1888–1903, том 1–5.
75. ТИМОИ Теория и методика ономастических исследований. Суперанская А. В., Сталтмане В. Э., Подольская Н. В.; отв. ред. Непокупный А. П. Москва : Наука, 1986. 255 с.
76. Титаренко, 2015 Титаренко А. А. Урбанімікон Кривого Рогу: структура, семантика, функціонування: автореф. дис.

- ... канд. філол. наук: 10.02.01. Дніпропетровськ, 2015. 23 с.
77. Торчинська, 2008 Торчинська Н. М., Торчинський М. М. Словник власних географічних назв Хмельницької області. Хмельницький: Авіст, 2008. 549 с.
78. Торчинська, 2017 Торчинська Н. М. Українська діалектологія. Хмельницький: ХНУ, 2017. 158 с.
79. УП, 2019 Український правопис. НАН України; Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; Ін-т української мови. Київ: Наукова думка, 2019. 392 с.
- України. Київ: Вид-во АН УРСР, 1962. 19 с.
80. Філевич, 1895 Філевич И. П. Очерк Карпатской территории и населения. *Журнал Министерства народного просвещения*. 1895. 365 с.
81. Хайдегер, 1991 Хайдегер М. Разговор на проселочной дороге: сборник. Москва: Высшая школа, 1991. 192 с.
82. Худаш, 1991 Худаш М. Л., Демчук М. О. Походження українських карпатських і прикарпатських назв населених пунктів (відантропонімі утворення). Київ, 1991. 157 с.
83. Черепанова, 1984 Черепанова Е. А. Народная географическая терминология Черниговско-Сумского Полесья. Сумы, 1984. 275 с.
84. Черняхівська, 1966 Черняховская Е. М. Топонимия Львовщины : автореф. дисс. ... канд. філол. наук: 10.02.02. Львов, 1966. 20 с.
85. Чеховський, 1996 Чеховський І. Г. Мікротопонімія Чернівецької області в історичному аспекті (утворення на базі народної географічної термінології): автореф. дис. ... канд. іст. наук: 07.00.01. Чернівці, 1996. 24 с.
86. Цілуйко, Цілуйко К. К. Програма збирання матеріалів для вивчення топоніміки України. Київ: Вид-во АН УРСР, 1962. 19 с.
87. Шкода, 2008 Шкода М. Н. Люба моя Україна. Свята, традиції, звичаї, обряди, прикмети та повір'я українського народу. Донецьк : ТОВ ВКФ «БАО», 2008. 544 с.
88. Шуляк Шуляк С. А. Флоролексеми на позначення образів духовного світу людини у поетичній мові Євгена Гуцала. URL: <http://eprints.cdu.edu.ua/1347/> (дата звернення: 23. 09.2021).

89. Янко, 1974 Янко М. Т. Топоніміка на уроці. *Радянська школа*. 1974. № 5. С. 23–27.
90. Янко, 1998 Янко М. Т. Топонімічний словник України: словник-довідник. Київ : Знання, 1998. 432 с.
91. Янчишина, 2021 Янчишина Я. В. Мікротопонімія Центральної Хмельниччини : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Хмельницький, 2021. 296 с.
92. Ярцева, 1990 Ярцева В. Н. Лингвистический энциклопедический словарь. Москва : Советская энциклопедия, 1990. 685 с.
93. Яцишин, 1993 Яцишин М. С. Віньківці: історико-краєзн. нарис до 500-річчя районного центру. Хмельницький : Поділля. 1993. 32 с
94. Яцій, 2009 Яцій В. О. Ойконімія Івано-Франківської області: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 – укр. мова / В. О. Яцій. – К., 2009. – 18 с.
95. SOE Słowiańska onomastyka: encyklopedia: w 2 t. Pod red. E. Rzetelskiej-Feleszko i A. Cieślukowej przy współudziale J. Dumu. Warszawa; Kraków: Tow. Naukowe Warszawskie, 2003. T. 2. 616 s.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

ПЕРЕЛІК МІКРОТОПОНІМІЇ ВІНЬКОВЕЧЧИНИ

1. «Урочище Балки» – лепораріонім, Внк. 2. «Урочище Піддубне» – лепораріонім, Внк. 3. 3-го Тисячоліття – годонім, Внк. 4. 40-річчя Перемоги – годонім, Внк. 5. 70-річчя Жовтня – годонім, Адам. 6. Абильфін – помаріонім, Нетч. 7. Адамів яр – трактонім, В. Олек. 8. Аеродром – агроонім, Зінк. 9. Акації – мікродримонім, Зінк. 10. Акаційки – мікродримонім, Говр. 11. Анонь – агроонім, Карж. 12. Б. Хмельницького – годонім, Покт. 13. Баганка – годонім, Охр. 14. Багацька – годонім, Мдн-Олк. 15. Бадя – путеонім, Плп-Олк. 16. Байкова криниця – путеонім, Калс. 17. Баланюки – кварталонім, Говр. 18. Балкани – каніонім, Покт. 19. Балкани – трактонім, Покт. 20. Балки – агроонім, Адам. 21. Балки – агроонім, Зорн. 22. Балки – агроонім, Плп-Олк. 23. Балки – мікродримонім, Охр. 24. Балки – мікродримонім, Плп-Олк. 25. Балки – трактонім, Мдн-Олк. 26. Балки – тумулосонім, Плп-Олк. 27. Баняк – агроонім, Адам. 28. Бараболька – годонім, Внк. 29. Бараболька – годонім, Покт. 30. Бартнів ліс – мікродримонім, Внк. 31. Басовий – мікродримонім, Покт. 32. Басовий – фонтікулонім, Покт. 33. Батіг – агроонім, Калс. 34. Батій – кварталонім, Плп-Олк. 35. Баціщина криниця – путеонім, Зінк. 36. Бацьова – агроонім, Стан. 37. Башта – агроонім, Ясн. 38. Баюри – мікрогелонім, Плп-Олк. 39. Бебехи – фонтікулонім, Петр. 40. Бебещена – агроонім, Петр. 41. Безодня – агроонім, Нетч. 42. Безодня – каніонім, Нетч. 43. Безодня – каніонім, Петр. 44. Безодня – мікрогелонім, Стан. 45. Безодня – трактонім, Зінк. 46. Безодня – фонтікулонім, Покт. 47. Безпальків – мікродримонім, Карж. 48. Белів – мікродримонім, В. Олек. 49. Бельман – мікродримонім, В. Олек. 50. Бельмани – трактонім, Мдн-Олк. 51. Бенів – агроонім, Плп-Олк. 52. Бенів – мікродримонім, Зінк. 53. Бенів – мікродримонім, Плп-Олк. 54. Берег – кварталонім, Адам. 55. Берегова – годонім, Адам. 56. Берегове – агроонім, Зінк. 57. Бережинська долина – каніонім, Адам. 58. Берези – годонім, Покт. 59. Берези – кварталонім, Покт. 60. Березина – агроонім, Зінк. 61. Березина – агроонім, Мдн-Олк. 62. Березина – кварталонім, В. Олек. 63. Березина – кварталонім, Мдн-Внк. 64. Березина – трактонім, Фашв. 65. Березінки – каніонім, Зорн. 66. Берізки – мікродримонім, Подл. 67. Берізки – трактонім, Стан. 68. Бистрицький яр – мікродримонім, Калс. 69. Бідняцька – годонім, Мдн-Олк. 70. Біла – годонім, Ясн. 71. Біла – каніонім, Стан. 72. Біла глина – агроонім, В. Олек. 73. Біла криниця – путеонім, Мдн-Олк. 74. Біля вівчарника – годонім, В. Олек. 75. Біля вівчарні – тумулосонім, Говр. 76. Біля дуба – агроонім, Адам. 77. Біля дуба – агроонім, Нетч. 78. Біля дубків – агроонім, Плп-Олк. 79. Біля Зозульки – кварталонім, В. Олек. 80. Біля каменя – тумулосонім, Зорн. 81. Біля Лівонка – дромонім, Мдн-Внк. 82. Біля пам'ятника загиблим воїнам – трактонім, Покт. 83. Біля Панського будинку – трактонім, Покт. 84. Біля польового стану – агроонім, Плп-Олк. 85. Біля річки – годонім, В. Олек. 86. Біля складу – агроонім, Зорн. 87. Біля училища – кварталонім, Говр. 88. Біля ферми – агроонім, Плп-Олк. 89. Біля хімскладу – агроонім, Адам. 90. Біля хреста – дромонім, Мдн-Внк. 91. Біля хутора – піскінонім, Говр. 92. Біля цвинтаря – годонім, В. Олек. 93. Біля церкви – трактонім, Покт. 94. Біхова яма – тумулосонім, В. Олек. 95. Богдана Хмельницького – годонім, Стан. 96. Бойки – годонім, Слб-Охр. 97. Бойовський яр – каніонім, Зінк. 98. Болотняк – мікрогелонім, Говр. 99. Бондарів – мікродримонім, Говр. 100. Борисів ліс – мікродримонім, Охр. 101. Бохоня – агроонім, Нетч. 102. Бохоня – агроонім, Покт. 103. Бохоня – тумулосонім, Зорн. 104. Бохоня – тумулосонім, Охр. 105. Брехунівка – кварталонім, Карж. 106. Бринта – фонтікулонім, Подл. 107. Бугай – піскінонім, Нетч. 108. Бугай – піскінонім, Охр. 109. Будьонова – годонім, Внк. 110. Будьонова – годонім, Покт. 111. Бужиківщина – агроонім, Нетч. 112. Бужкова –

годонім, Ясн. 113. Булкін яр – канйононім, Мдн-Олк. 114. Бургарів клин – агроонім, Нетч. 115. Бурти – агроонім, Нетч. 116. В броди – понтонім, Зінк. 117. В Герлах – тумулосонім, В. Олек. 118. В Середньому – путеонім, Нетч. 119. В ярах – годонім, В. Олек. 120. В. Сосюри – годонім, Зінк. 121. В. Чорновола – годонім, Зінк. 122. В. Івасюка – годонім, Зінк. 123. Ваканці – мікротелонім, 124. Ваньярки – трактонім, Фащв. 125. Варвара́ча долина – канйононім, Зінк. 126. Варварчина криниця – путеонім, Мдн-Внк. 127. Вариківка – кварталонім, Дашк. 128. Варшава – годонім, Охр. 129. Василикова – агроонім, Ясн. 130. Ватутіна – годонім, Внк. 131. Вдовина криниця – путеонім, Калс. 132. Великий сад – помаріонім, Зорн. 133. Великий став – піскінонім, Охр. 134. Вербівка – кварталонім, Карж. 135. Вербівське – агроонім, Карж. 136. Верхні піски – канйононім, Покт. 137. Верхні пляци – годонім, Петр. 138. Верхній став – піскінонім, Калс. 139. Верховина – агроонім, Зінк. 140. Верховина – канйононім, Зінк. 141. Верховина – путеонім, Зінк. 142. Ветеранів – годонім, Гогл. 143. Вивіз – мікродримонім, Покт. 144. Вивіз – фонтікулонім, Покт. 145. Вигін – кварталонім, Стан. 146. Вижгів – мікродримонім, Нетч. 147. Вижгів ліс – мікродримонім, Охр. 148. Вила – агроонім, Гогл. 149. Вила – агроонім, Ясн. 150. Вила – мікротелонім, Гогл. 151. Винниченка – годонім, Внк. 152. Висілок – кварталонім, Плп-Олк. 153. Висока – кварталонім, Карж. 154. Вишеньки – агроонім, Карж. 155. Вишка – кварталонім, Стан. 156. Вишнева – годонім, Адам. 157. Вища – мікропотамонім, Нетч. 158. Вікнина – мікродримонім, Дашк. 159. Вікнина – трактонім, Мдн-Внк. 160. Вільхи – мікродримонім, Плп-Олк. 161. Віньковецький парк – дендронім, Внк. 162. Віньковецький став – піскінонім, Мдн-Внк. 163. Віньковеччина – мікродримонім, Плп-Олк. 164. Віцки – агроонім, Карж. 165. Вовчий – кварталонім, Плп-Олк. 166. Водаї – агроонім, Карж. 167. Волійниковий – мікродримонім, Зінк. 168. Волощина – кварталонім, Адам. 169. Волощанська – годонім, Калс. 170. Волощина – годонім, Охр. 171. Волощина – кварталонім, Нетч. 172. Волощини – кварталонім, Калс. 173. Вохів яр – канйононім, Зінк. 174. Вуливнова – путеонім, Покт. діал. 175. Вушиця – трактонім, Зінк. 176. Вчительська – годонім, Зінк. 177. Габашівка – кварталонім, Адам. 178. Гаївка – канйононім, Мдн-Внк. 179. Гайбурів – мікродримонім, Зінк. 180. Гайбурів яр – канйононім, Зінк. 181. Гайбурове – агроонім, Зінк. 182. Гайдара – годонім, Плп-Олк. 183. Гамани – кварталонім, Ясн. 184. Гаманові суголови – трактонім, Охр. 185. Гамарня – кварталонім, В. Олек. 186. Гамарня – путеонім, Адам. 187. Гамарня – фонтікулонім, Адам. 188. Гаргулівка – кварталонім, Плп-Олк. 189. Гастелло – годонім, Внк. 190. Гастрольова – путеонім, Нетч. 191. Героїв Крут – годонім, Стан. 192. Героїв Майдану – годонім, Внк. 193. Героїв України – годонім, Зінк. 194. Героя Б'ялика – годонім, Внк. 195. Героя Канарчика – годонім, Внк. 196. Героя Писаренка – годонім, Внк. 197. Глибока – трактонім, Стан. 198. Глибокий яр – тумулосонім, Петр. 199. Глинська – тумулосонім, Адам. 200. Глинний міс – мікротелонім, Плп-Олк. 201. Глинний Міст – фонтікулонім, Покт. 202. Глиняник – канйононім, Стан. 203. Глібівський заказник – лепораріонім, Внк. 204. Глібівський ліс – мікродримонім, В. Олек. 205. Глібока – трактонім, Стан. 206. Глібока долина – канйононім, Зінк. 207. Глушківська – канйононім, Покт. 208. Глушківщина – трактонім, Покт. 209. Гнаткова – путеонім, Нетч. 210. Гнилий ліс – мікродримонім, Плп-Олк. 211. Говда – канйононім, Гогл. 212. Говірка – піскінонім, Говр. 213. Говірський – мікродримонім, Говр. 214. Говорівський парк – дендронім, Говр. 215. Гоголя – годонім, Внк. 216. Голодаївка – кварталонім, Нетч. 217. Голодний горб – тумулосонім, В. Олек. 218. Голодний горб – тумулосонім, Плп-Олк. 219. Гончарка – агроонім, Нетч. 220. Гончарова – путеонім, Зорн. 221. Гора – годонім, Говр. 222. Гора – кварталонім, В. Олек. 223. Гора – кварталонім, Говр. 224. Горб – кварталонім, Плп-Олк. 225. Горб – кварталонім, Слб-Охр. 226. Горб – тумулосонім, Говр. 227. Горбата – тумулосонім, Охр. 228. Горбашівка – трактонім, Адам. 229. Горби – годонім, Слб-Охр. 230. Горби – мікротелонім, Охр. 231. Горби – мікродримонім, Охр. 232. Горби – трактонім, Зінк. 233. Горби – фонтікулонім, Охр. 234. Горобцьова криниця – путеонім, Адам.

235. Горького – годонім, Зінк. 236. Грабарка – кварталонім, В. Олек. 237. Грабняки – мікродримонім, Гогл. 238. Грабнякове – трактонім, Гогл. 239. Грабового садок – помаріонім, Дашк. 240. Границя – дромонім, Плп-Олк. 241. Границя – мікродримонім, Охр. 242. Грачова криниця – путеонім, Зінк. 243. Гречана – мікродримонім, Говр. 244. Грибів – помаріонім, Нетч. 245. Грибівка – мікродримонім, В. Олек. 246. Грибіщина – кварталонім, Нетч. 247. Грибова – агроонім, Адам. 248. Григорівка – кварталонім, В. Олек. 249. Григорівський – піскінонім, В. Олек. 250. Гринева – мікродримонім, Калс. 251. Громадська – лімонім, Петр. 252. Гуйова – лімонім, Нетч. 253. Гулейка – агроонім, Ясн. 254. Гуменюків садок – помаріонім, Зінк. 255. Гуральня – мікродримонім, Нетч. 256. Гуральня – фонтікулонім, В. Олек. 257. Гуцалюкове – агроонім, Зінк. 258. Гуцалюковий – мікродримонім, Зінк. 259. Дальній Восток – агроонім, В. Олек. 260. Дашковеччина – агроонім, Нетч. 261. Дев'ять рядків – помаріонім, Зорн. 262. Дегтярка – мікродримонім, В. Олек. 263. Дем'янова долина – канйононім, Зінк. 264. Демків яр – канйононім, Адам. 265. Дениска – кварталонім, Нетч. 266. Дениска – піскінонім, Нетч. 267. Дехтярка – мікродримонім, Мдн-Олк. 268. Джерело – фонтікулонім, Подл. 269. Джерело під лісом – фонтікулонім, Подл. 270. Джмілів яр – канйононім, Плп-Олк. 271. Джмільова гора – тумулосонім, Калс. 272. Дзержинського – годонім, Фащв. 273. Дзюравий дуб – агроонім, Плп-Олк. 274. Дзюравий дуб – мікродримонім, Плп-Олк. 275. Дихтярки – агроонім, Карж. 276. Дідів лісок – піскінонім, Нетч. 277. Дідова долина – канйононім, Ясн. 278. Дідурова – путеонім, Покт. 279. Дільниця – трактонім, Калс. 280. Ділянки – агроонім, Петр. 281. До Вівчарика – дромонім, В. Олек. 282. До лісу – лімонім, Зінк. 283. До Маланки – агроонім, Нетч. 284. До цвинтара – лімонім, Покт. 285. До Чорного лісу – лімонім, Покт. 286. Добролюбівка – кварталонім, Покт. 287. Добрянське – агроонім, Зінк. 288. Довганя – понтонім, Зінк. 289. Довгий – канйононім, Зорн. 290. Довженка – годонім, Внк. 291. Довжок – мікродримонім, Охр. 292. Додатки – агроонім, Нетч. 293. Долина – агроонім, Зінк. 294. Долина – канйононім, Адам. 295. Долина – кварталонім, В. Олек. 296. Долина – кварталонім, Калс. 297. Долина Костянів – канйононім, Зінк. 298. Долинами – лімонім, Говр. 299. Долинка – канйононім, Покт. 300. Долинки – канйононім, Зорн. 301. Долинки – трактонім, Подл. 302. Долюбин – кварталонім, Стан. 303. Дорошенка – годонім, Стан. 304. Дрищівка – кварталонім, Покт. 305. Друга галява – мікрогелонім, Нетч. 306. Друга рудка – трактонім, Говр. 307. Другий став – піскінонім, Ясн. 308. Другий ставок – піскінонім, Слб-Охр. 309. Дубина – агроонім, Зінк. 310. Дубина – агроонім, Калс. 311. Дубина – агроонім, Карж. 312. Дубина – агроонім, Покт. 313. Дубина – канйононім, Покт. 314. Дубина – кварталонім, Зінк. 315. Дубина – мікродримонім, Зорн. 316. Дубина – мікродримонім, Калс. 317. Дубина – трактонім, Зінк. 318. Дубки – мікродримонім, Говр. 319. Дубки – мікродримонім, Покт. 320. Дубки – мікродримонім, Подл. 321. Дубова – агроонім, Нетч. 322. Дубова – помаріонім, Гогл. 323. Дудів яр – трактонім, Охр. 324. Дупаків клин – трактонім, Слб-Охр. 325. Дурача – агроонім, Покт. 326. Дяків кут – трактонім, Охр. 327. Єрхова – мікродримонім, Нетч. 328. Жабна – мікродримонім, Охр. 329. Жабна – піскінонім, Охр. 330. Жабна – фонтікулонім, Охр. 331. Жива вода – фонтікулонім, Покт. 332. Жидівка – путеонім, Стан. 333. Жидівська долина – тумулосонім, В. Олек. 334. Жидівський тік – агроонім, Зінк. 335. Жидівський яр – канйононім, Плп-Олк. 336. Жили – кварталонім, Адам. 337. Жилин – агроонім, Мдн-Олк. 338. Жилин – канйононім, Мдн-Олк. 339. Жолкевського – путеонім, Гогл. 340. Жолубкове – фонтікулонім, Говр. 341. Жолубок – канйононім, Гогл. 342. Жолубок – фонтікулонім, Зінк. 343. Жукова – кварталонім, Мдн-Внк. 344. Жукові корчі – трактонім, Стан. 345. Журавель – канйононім, Нетч. 346. Журавльова – годонім, Нетч. 347. За акаціями – агроонім, Зінк. 348. За базою – агроонім, Говр. 349. За берегами – агроонім, Плп-Олк. 350. За Бондаровим лісом – агроонім, Говр. 351. За городами – агроонім, Калс. 352. За Грецихою – агроонім, Говр. 353. За Грецихою – тумулосонім, Говр. 354. За грибом – агроонім, Карж. 355. За Денискою – агроонім, Нетч. 356. За

Джмільовим яр – дромонім, Плп-Олк. 357. *За Дрищівськими городами* – лімонім, Покт. 358. *За дубками* – агроонім, Говр. 359. *За Іванцьовими городами* – агроонім, Плп-Олк. 360. *За Корабелихою* – тумулосонім, Говр. 361. *За корчмою* – агроонім, Нетч. 362. *За Кулішкою* – агроонім, Нетч. 363. *За курником* – агроонім, Нетч. 364. *За левадою* – агроонім, Нетч. 365. *За левадою* – помаріонім, Нетч. 366. *За ліском* – агроонім, Ясн. 367. *За Мухою* – агроонім, Говр. 368. *За Назарами* – агроонім, Покт. 369. *За Павлихою* – агроонім, Говр. 370. *За Поповим яр* – агроонім, Зінк. 371. *За Савчуком* – канйонім, Говр. 372. *За садком* – агроонім, Зінк. 373. *За садом* – агроонім, Калс. 374. *За садом* – агроонім, Калс. 375. *За садом* – агроонім, Плп-Олк. 376. *За садом* – агроонім, Фащв. 377. *За свинаркою* – агроонім, Плп-Олк. 378. *За свинарником* – агроонім, Ясн. 379. *За свинарньою* – тумулосонім, Говр. 380. *За Семеном* – агроонім, Покт. 381. *За сільським* – агроонім, Нетч. 382. *За ставком* – мікротонім, Плп-Олк. 383. *За токами* – агроонім, Зінк. 384. *За Уніяtkoю* – агроонім, Ясн. 385. *За Хомами* – трактонім, Охр. 386. *За цвинтаром* – агроонім, Нетч. 387. *За церквою* – агроонім, Нетч. 388. *За Широкиm містком* – агроонім, Нетч. 389. *За яр* – агроонім, Покт. 390. *За Яр* – годонім, Мдн-Олк. 391. *Заберезина* – мікродримонім, Охр. 392. *Завалля* – канйонім, Подл. 393. *Завода* – кварталонім, Ясн. 394. *Заводська* – годонім, Внк. 395. *Загібова* – агроонім, Адам. 396. *Загора* – канйонім, В. Олек. 397. *Загора* – кварталонім, Адам. 398. *Загора* – кварталонім, Зінк. 399. *Загора* – трактонім, Зінк. 400. *Загоранський міст* – понтонім, Зінк. 401. *Загорода* – канйонім, Стан. 402. *Зади* – агроонім, Покт. 403. *Зайців яр* – канйонім, Зінк. 404. *Заказна* – агроонім, Плп-Олк. 405. *Закладки* – агроонім, Гогл. 406. *Залуцьке поле* – мікродримонім, Плп-Олк. 407. *Замчисько* – тумулосонім, Калс. 408. *Западня* – кварталонім, Ясн. 409. *Запечишнє* – агроонім, Нетч. 410. *Заплавний заказник* – лепораріонім, Внк. 411. *Заполосся* – агроонім, Говр. 412. *Запопова* – агроонім, Ясн. 413. *Запрагник* – мікродримонім, Охр. 414. *Запуст* – мікродримонім, Стан. 415. *Заріє* – мікропотамонім, Нетч. 416. *Зарічанська* – годонім, Адам. 417. *Зарічка* – годонім, Дашк. 418. *Зарічка* – кварталонім, Ясн. 419. *Зарічна* – годонім, Калс. 420. *Зарічна* – годонім, Ясн. 421. *Зарутка* – дромонім, В. Олек. 422. *Заславська* – годонім, Внк. 423. *Заславський заказник* – лепораріонім, Внк. 424. *Заставки* – канйонім, Адам. 425. *Затишна* – годонім, В. Олек. 426. *Затоки* – агроонім, Стан. 427. *Затоки* – годонім, Слб-Охр. 428. *Затонського* – годонім, В. Олек. 429. *Західна* – годонім, Внк. 430. *Західна* – годонім, Ясн. 431. *Зацарина* – дромонім, Зінк. 432. *Зацвинтар* – дромонім, Плп-Олк. 433. *Зацерква* – помаріонім, Нетч. 434. *Звіринець* – кварталонім, Дашк. 435. *Зелена* – годонім, Подл. 436. *Зимна криничка* – фонтікулонім, Нетч. 437. *Зінківський яр* – канйонім, Зінк. 438. *Зіньківська дорога* – дромонім, Плп-Олк. 439. *Зіньківський заказник* – лепораріонім, Зінк. 440. *Зозуляків яр* – канйонім, Зінк. 441. *Зоряна* – годонім, Фащв. 442. *Зруб* – годонім, Петр. 443. *Зруб* – мікродримонім, Зорн. 444. *Зруб* – помаріонім, Гогл. 445. *Зруби* – агроонім, Нетч. 446. *Зрубок* – агроонім, Стан. 447. *Зрубок* – мікродримонім, Зінк. 448. *Зубкова* – тумулосонім, Петр. 449. *І. Загородського* – годонім, В. Олек. 450. *І. Мазепи* – годонім, Зінк. 451. *І. Франка* – годонім, Покт. 452. *Іванютина* – агроонім, Подл. 453. *Ігапова* – канйонім, Охр. 454. *Ільчишина балка* – канйонім, Калс. 455. *Інтернаціональна* – годонім, Гогл. 456. *Кавалки* – трактонім, Зінк. 457. *Кавунівка* – кварталонім, Дашк. 458. *Кавунівська* – годонім, Дашк. 459. *Казьків* – мікродримонім, Карж. 460. *Каїтанів яр* – канйонім, Зінк. 461. *Калантур* – агроонім, Калс. 462. *Калинівка* – кварталонім, Адам. 463. *Калинівка* – трактонім, Адам. 464. *Калинова* – годонім, Фащв. 465. *Кам'яна* – путеонім, Говр. 466. *Кам'яниччина* – агроонім, Карж. 467. *Камчатка* – кварталонім, Ясн. 468. *Капказ* – кварталонім, Стан. 469. *Кар'ерна* – агроонім, Мдн-Олк. 470. *Каракова долина* – канйонім, Фащв. 471. *Карачіївська дорога* – дромонім, Говр. 472. *Карпати* – тумулосонім, Мдн-Внк. 473. *Карпиха* – агроонім, Подл. 474. *Карпиха* – канйонім, Подл. 475. *Карпів садок* – помаріонім, Адам. 476. *Катаїтанів* – мікродримонім, Зінк. 477. *Катаїтанів* – мікродримонім, Стан.

478. Катеринівська – кварталонім, Покт. 479. Кацапська – мікропотамонім, Нетч. 480. Кацапський – мікродримонім, Зорн. 481. Качатник – піскінонім, Покт. 482. Качуринів – мікродримонім, Зінк. 483. Кемпа – тумулосонім, Слб-Охр. 484. Кічманів яр – канйононім, Адам. 485. Кічманський яр – канйононім, Адам. 486. Кладка – понтонім, Мдн-Внк. 487. Кладовище – некронім, Внк. 488. Клин – агроонім, Калс. 489. Клин – агроонім, Ясн. 490. Ковалевий яр – трактонім, Говр. 491. Ковалів яр – канйононім, Стан. 492. Козацька – годонім, Плп-Олк. 493. Козульки – агроонім, Нетч. 494. Колгоспна – лімонім, Нетч. 495. Колгоспна Баня – путеонім, Гогл. 496. Колгоспний – помаріонім, Говр. 497. Колгоспний – помаріонім, Подл. 498. Колгоспний – помаріонім, Стан. 499. Колгоспний сад – помаріонім, Калс. 500. Колгоспний сад – помаріонім, Покт. 501. Колейка – дромонім, Нетч. 502. Колиска – трактонім, Мдн-Внк. 503. Колиска – трактонім, Нетч. 504. Коло балгана – агроонім, Зінк. 505. Коло Барболів – трактонім, Мдн-Внк. 506. Коло вербички – агроонім, Говр. 507. Коло Вінницького – агроонім, Нетч. 508. Коло вітряка – агроонім, Ясн. 509. Коло Восьмирічної школи – дромонім, Зінк. 510. Коло Голосьопихи – лімонім, Говр. 511. Коло дуба – мікродримонім, Плп-Олк. 512. Коло жидів – агроонім, Мдн-Внк. 513. Коло Жори – путеонім, Нетч. 514. Коло журавля – агроонім, Фащв. 515. Коло заводу – мікродримонім, Плп-Олк. 516. Коло Зозуляка – трактонім, Зінк. 517. Коло Кузігона – дромонім, Зінк. 518. Коло кургана – лімонім, Говр. 519. Коло курника – агроонім, Нетч. 520. Коло липи – агроонім, Нетч. 521. Коло липи – трактонім, Мдн-Внк. 522. Коло млина – понтонім, Зінк. 523. Коло плискання – понтонім, Зінк. 524. Коло Попової школи – путеонім, Говр. 525. Коло поруччя – путеонім, Говр. 526. Коло рівчака – мікрогелонім, Охр. 527. Коло солдата – агроонім, Зінк. 528. Коло Старого медпункту – лімонім, Говр. 529. Коло току – агроонім, Зінк. 530. Коло топольки – агроонім, Фащв. 531. Коло хреста – агроонім, Зінк. 532. Коло хреста – трактонім Нетч. 533. Коло Цюркача – мікродримонім, Плп-Олк. 534. Коло черешеньки – агроонім, Нетч. 535. Коло Якима – путеонім, Адам. 536. Коломийка – кварталонім, Мдн-Внк. 537. Комарів – канйононім, Нетч. 538. Комашки – годонім, Петр. 539. Комашки – мікродримонім, Нетч. 540. Коміркова – лімонім, Плп-Олк. 541. Комсомольська – годонім, Внк. 542. Комуна – кварталонім, Мдн-Внк. 543. Копанка – піскінонім, Адам. 544. Копанка – піскінонім, Мдн-Внк. Сутнісна назва. 545. Копанка – путеонім, Говр. 546. Копейкова – агроонім, Петр. 547. Коперативна – годонім, Говр. 548. Корабельна роца – мікродримонім, Мдн-Внк. 549. Корабельна роца – трактонім, Петр. 550. Корея – кварталонім, Зінк. 551. Корея – трактонім, Зінк. 552. Корнійова гора – тумулосонім, Калс. 553. Короташі – агроонім, Гогл. 554. Короташі – канйононім, Гогл. 555. Корпоративна – кварталонім, Говр. 556. Корчі – мікродримонім, Говр. 557. Корчівки – агроонім, Мдн-Олк. 558. Корчівки – трактонім, Мдн-Олк. 559. Корчованка – канйононім, Охр. 560. Корчованка – мікродримонім, Охр. 561. Костеччина – кварталонім, В. Олек. 562. Костикова – путеонім, Адам. 563. Костянів – агроонім, Зінк. 564. Котляревського – годонім, Внк. 565. Коцюбинського – годонім, Подл. 566. Кошового – годонім, Внк. 567. Кравчукова – кварталонім, Адам. 568. Кравчукова долина – канйононім, Адам. 569. Крайник – агроонім, Адам. 570. Крамарів – кварталонім, Стан. 571. Крива верба – агроонім, Плп-Олк. 572. Крива верба – мікродримонім, Плп-Олк. 573. Кривульський міст – понтонім, Зінк. 574. Кривуля – кварталонім, Зінк. 575. Кривуля – трактонім, Зінк. 576. Крижанський – канйононім, Нетч. 577. Криниця – путеонім, Стан. 578. Кругляк – помаріонім, Зорн. 579. Кругляки – агроонім, Ясн. 580. Круньківщина – трактонім, Мдн-Внк. 581. Крутолучка – трактонім, Нетч. 582. Ксенине урочище – трактонім, Калс. 583. Ксьондзова – канйононім, Плп-Олк. 584. Ксьонза – агроонім, Стан. 585. Ксьондзова гора – тумулосонім, Подл. 586. Ксьондзова долина – канйононім, Зінк. 587. Кубове урочище – трактонім, Калс. 588. Кугутівка – кварталонім, Зорн. 589. Кудінова – тумулосонім, Петр. 590. Кузиків яр – канйононім, Зінк. 591. Кузове – агроонім, Подл. 592. Кузьмова – путеонім, Гогл. 593. Кузьмовичова – путеонім, Адам. 594. Кулакова – тумулосонім, В. Олек. 595. Кулинків – агроонім, В. Олек.

596. Кулішка – кварталонім, Нетч. 597. Купцікевич – мікродримонім, В. Олек. 598. Куратник – піскінонім, Говр. 599. Куреньківщина – агроонім, Подл. 600. Курники – тумулосонім, Плп-Олк. 601. Курницька – канйононім, Говр. 602. Куряча ніжка – агроонім, В. Олек. 603. Кут – агроонім, Ясн. 604. Кут – кварталонім, Мдн-Внк. 605. Кут – кварталонім, Слб-Охр. 606. Куток – кварталонім, Покт. 607. Кутянська – годонім, Подл. 608. Лаң – канйононім, Зорн. 609. Ланок – агроонім, Плп-Олк. 610. Ланків яр – канйононім, Адам. 611. Левада – канйононім, Охр. 612. Левада – кварталонім, Гогл. 613. Левада – трактонім, Калс. 614. Левади – агроонім, Калс. 615. Левади – помаріонім, Калс. 616. Левади – трактонім, Зінк. 617. Левко – путеонім, Гогл. 618. Леніна – годонім, Адам. 619. Лесі Українки – годонім, Калс. 620. Липчакова – путеонім, Покт. 621. Лиса – агроонім, Стан. 622. Лиса – канйононім, Стан. 623. Лиса гора – агроонім, Покт. 624. Лиса гора – канйононім, Гогл. 625. Лиса гора – канйононім, Покт. 626. Лиса гора – тумулосонім, Плп-Олк. 627. Лисаки – кварталонім, Говр. 628. Лірникова – канйононім, Гогл. 629. Ліс – мікродримонім, Внк. 630. Ліски – агроонім, Ясн. 631. Ліски – мікродримонім, Охр. 632. Лісок – канйононім, Мдн-Олк. 633. Лісок – кварталонім, Стан. 634. Лісок – мікродримонім, Дашк. 635. Лісок – мікродримонім, Зорн. 636. Лози – канйононім, Ясн. 637. Лозинки – агроонім, Покт. 638. Лозинки – агроонім, Покт. 639. Лозинського – путеонім, Покт. 640. Лозова – піскінонім Говр. 641. Лозове – агроонім, Говр. 642. Лозовець – мікродримонім, Ясн. 643. Ломачинецька дорога – дромонім, Говр. 644. Лука – агроонім, Покт. 645. Людські наділи – мікродримонім, Плп-Олк. 646. Лядова – мікропотамонім, Дашк. 647. Лялькова – канйононім, Мдн-Внк. 648. Ляхова – канйононім, Гогл. 649. М. Грушевського – годонім, Стан. 650. Майдан – агоронім, Внк. 651. Майдан – кварталонім, Мдн-Внк. 652. Макогонів – трактонім, Стан. 653. Макогонів – трактонім, Стан. 654. Малий – канйононім, Зорн. 655. Малий – піскінонім, Зорн. 656. Манзії – кварталонім, Говр. 657. Мантулякові ліски – трактонім, Калс. 658. Марків став – піскінонім, Мдн-Олк. 659. Марусин камінь – тумулосонім, В. Олек. 660. Марушка – канйононім, Адам. 661. Марушка – мікропотамонім, Адам. 662. Марушка – путеонім, Адам. 663. Марцінкова долина – канйононім, Мдн-Внк. 664. Марчина – лімонім, Нетч. 665. Марчука – піскінонім, Покт. 666. Маськович – мікродримонім, Петр. 667. Матеушка – канйононім, Мдн-Олк. 668. Матня – кварталонім, В. Олек. 669. Матня – трактонім, Зінк. 670. Медведів – мікродримонім, Мдн-Внк. 671. Меланчина – путеонім, Покт. 672. Мельники – кварталонім, В. Олек. 673. Мельничкова – канйононім, Плп-Олк. 674. Микитків – помаріонім, Нетч. 675. Миронівка – агроонім, В. Олек. 676. Міжліс – агроонім, Говр. 677. Миронів горб – тумулосонім, В. Олек. 678. Містечко – кварталонім, Зінк. 679. Містечко – трактонім, Зінк. 680. Мічуріна – годонім, Внк. 681. Могилка – агроонім, Зінк. 682. Могилки – трактонім, Мдн-Олк. 683. Мокрі гони – агроонім, Петр. 684. Молодий садок – помаріонім, Дашк. 685. Молодий садок – помаріонім, Плп-Олк. 686. Молоді сади – помаріонім, Калс. 687. Молодіжна – годонім, Внк. 688. Морозова – путеонім, Нетч. 689. Москаленка – годонім, Внк. 690. Мотриницьке – мікродримонім, Охр. 691. Мотрицьке – мікродримонім, Нетч. 692. Мочаранська – путеонім, Гогл. 693. Мочаранський – помаріонім, Гогл. 694. Мочарисько – мікротелонім, Нетч. 695. Мочарі – кварталонім, Гогл. 696. Мочарі – мікротелонім, Гогл. 697. Мочарі – трактонім, Нетч. 698. Мочарки – мікродримонім, В. Олек. 699. Мочарники – кварталонім, Зорн. 700. Мочарський – піскінонім, Зорн. 701. Мурована лінія – дромонім, Плп-Олк. 702. Мурованка – трактонім, Зінк. 703. Мусурівка – мікродримонім, Покт. 704. Мусюрівка – агроонім, Адам. 705. На безодні – путеонім, Нетч. 706. На Біличинську долину – дромонім, Говр. 707. На болоті – агроонім, Покт. 708. На Бохоня – агроонім, Нетч. 709. На Вінківці – дромонім, Плп-Олк. 710. На возгрудді – помаріонім, Говр. 711. На Говорах – агроонім, Говр. 712. На гору – лімонім, Говр. 713. На каменю – трактонім, Зінк. 714. На Ковалівку – дромонім, Говр. 715. На Корею – дромонім, Зінк. 716. На криничках – путеонім, В. Олек. 717. На крузі – мікродримонім, Плп-Олк. 718. На лозові – помаріонім,

Говр. 719. На лотоках – канйонімі, Говр. 720. На Манзіях – тумулосонімі, Говр. 721. На мочарниках – агроонімі, Охр. 722. На мочарниках – мікрогелонімі, Говр. 723. На мочарниках – путеонімі, Говр. 724. На рудні – помаріонімі, Говр. 725. На селі – годонімі, В. Олек. 726. На селі – кварталонімі, В. Олек. 727. На Футорі – піскінонімі, В. Олек. 728. На цвинтар – лімонімі, Говр. 729. На цигольні – тумулосонімі, Говр. 730. На шлях – годонімі, В. Олек. 731. На ярах – трактонімі, Говр. 732. Набережна – годонімі, Внк. 733. Над Капцями – агроонімі, Зінк. 734. Над лісом – трактонімі, В. Олек. 735. Надтабор – агроонімі, Мдн-Внк. 736. Назарова – путеонімі, Покт. 737. Насипна – дромонімі, Покт. 738. Небесної Сотні – годонімі, Зінк. 739. Незалежності – годонімі, Говр. 740. Некрасова – годонімі, Внк. 741. Нижні пляци – годонімі, Петр. 742. Нижній став – піскінонімі, Калс. 743. Нижня – годонімі, Гогл. 744. Нижня Корчівка – агроонімі, Ясн. 745. Нижча – мікропотамонімі, Нетч. 746. Німецька – мікродримонімі, Петр. 747. Нове село – кварталонімі, Карж. 748. Новенька – мікропотамонімі, Нетч. 749. Новий – піскінонімі, Говр. 750. Новий садок – помаріонімі, Адам. 751. Новий цвинтар – некронімі, Калс. 752. Новиченці – кварталонімі, Фащв. 753. Новопетрашівка – кварталонімі, Петр. 754. Ньчків – піскінонімі, Зорн. 755. О. Кобилянської – годонімі, Зінк. 756. О. Матуха – годонімі, Зінк. 757. Об'їзна – дромонімі, Адам. 758. Оболонь – мікрогелонімі, Плп-Олк. 759. Оболоня – канйонімі, Стан. 760. Огруд – годонімі, Охр. 761. Огруд – кварталонімі, Охр. 762. Озерний – годонімі, Фащв. 763. Окописько – піскінонімі, Слб-Охр. 764. Онучків – годонімі, Слб-Охр. 765. Осиковий Міст – фонтікулонімі, Покт. 766. Осламівська дорога – дромонімі, Говр. 767. Осламівський ліс – мікродримонімі, Зорн. 768. Осоки – агроонімі, Карж. 769. Останній горб – агроонімі, Гогл. 770. Останній горб – канйонімі, Гогл. 771. П'яна – годонімі, Мдн-Олк. 772. П'ята сотня – трактонімі, Зінк. 773. Павлунцьове поле – агроонімі, Адам. 774. Павнів – мікропотамонімі, Нетч. 775. Пазина – путеонімі, Адам. 776. Панська – канйонімі, Охр. 777. Панська – путеонімі, Нетч. 778. Панська долина – канйонімі, Слб-Охр. 779. Панська криниця – путеонімі, Слб-Охр. 780. Панський – помаріонімі, Гогл. 781. Панський бульвар – дромонімі, Мдн-Внк. 782. Панчука – путеонімі, Гогл. 783. Панькова дзюра – лімонімі, Мдн-Внк. 784. Папороть – агроонімі, Покт. 785. Паркова – лімонімі, Гогл. 786. Пасіка – агроонімі, Зінк. 787. Пасіка – канйонімі, Мдн-Олк. 788. Пасовисько – агроонімі, Стан. 789. Пастівник – канйонімі, Нетч. 790. Пахолкова – путеонімі, Зорн. 791. Пеньки – агроонімі, Нетч. 792. Пеньки – агроонімі, Подл. 793. Пеньки – трактонімі, Подл. 794. Пеньківка – кварталонімі, Дашк. 795. Переймова – канйонімі, Охр. 796. Переліг – мікрогелонімі, Плп-Олк. 797. Перемога – трактонімі, Зінк. 798. Перемоги – агроонімі, Зінк. 799. Пересмич – мікродримонімі, Покт. 800. Перша галява – мікрогелонімі, Нетч. 801. Перша рудка – трактонімі, Говр. 802. Перший став – піскінонімі, Фащв. 803. Першотравнева – годонімі, Зінк. 804. Петраші – кварталонімі, Петр. 805. Печишина – піскінонімі, Охр. 806. Печишине – мікродримонімі, Нетч. 807. Пилиповецька дорога – дромонімі, Говр. 808. Півторакова – путеонімі, Гогл. 809. Під вивозом – агроонімі, Покт. 810. Під висілком – агроонімі, Плп-Олк. 811. Під Гриневою – агроонімі, Карж. 812. Під Дехтяркою – агроонімі, В. Олек. 813. Під Дубиною – агроонімі, Фащв. 814. Під Запустом – піскінонімі, Ясн. 815. Під липами – агроонімі, Плп-Олк. 816. Під Лозовцем – агроонімі, Фащв. 817. Під Маськовичем – агроонімі, Ясн. 818. Під соснами – кварталонімі, Мдн-Внк. 819. Під Футором – агроонімі, Ясн. 820. Піддубина – агроонімі, Калс. 821. Піддубина – мікродримонімі, Калс. 822. Підлісна – годонімі, Фащв. 823. Підлісся – кварталонімі, Ясн. 824. Підстінка – кварталонімі, Адам. 825. Підстінка – трактонімі, Адам. 826. Підстінка – тумулосонімі, Адам. 827. Підстінка – фонтікулонімі, Адам. 828. Піонерська – годонімі, Внк. 829. Пісок – канйонімі, Калс. 830. Пічугинів яр – канйонімі, Стан. 831. Плисканева – трактонімі, Зінк. 832. Площадка – агроонімі, Подл. 833. Пляци – агроонімі, Стан. 834. По лінії – дромонімі, Плп-Олк. 835. Повороти – агроонімі, Стан. 836. Полинків яр – канйонімі, Зінк. 837. Полковників яр – мікродримонімі, Охр. 838. Полковникова яма – агроонімі, Нетч. 839. Полковникова яма – трактонімі, Нетч.

840. Полугарова – путеонім, Адам. 841. Польова – дромонім, Покт. 842. Польова – дромонім, Подл. 843. Польова до Висілка – дромонім, Плп-Олк. 844. Польова на Майдан-Олександрівський – дромонім, Плп-Олк. 845. Польська гора – тумулосонім, Мдн-Внк. 846. Поляни – агроонім, Зорн. 847. Помірки – агроонім, Нетч. 848. Помпи – агроонім, Зінк. 849. Помпи – путеонім, Стан. 850. Попів лісок – мікродримонім, Охр. 851. Попів яр – канйононім, Зінк. 852. Попід Говірський ліс – канйононім, Говр. 853. Попід ліс – трактонім, Зінк. 854. Попова – агроонім, Покт. 855. Попова – агроонім, Стан. 856. Попова – канйононім, Покт. 857. Поповий лісок – агроонім, Нетч. 858. Порба – мікропотамонім, Нетч. 859. Поруба – мікродримонім, Охр. 860. Порубки – трактонім, Мдн-Олк. 861. Порубки – трактонім, Мдн-Олк. 862. Посіч – трактонім, Зінк. 863. Посічиська – трактонім, В. Олек. 864. Потічок – фонтікулонім, Зінк. 865. Походенькова долина – канйононім, Стан. 866. Приберіг – мікротелонім, В. Олек. 867. Приймакова – путеонім, Гогл. 868. Прокопова долина – канйононім, Фащв. 869. Проскурівська – годонім, Слв. 870. Процьова – путеонім, Охр. 871. Прус – мікродримонім, В. Олек. 872. Прус – помаріонім, В. Олек. 873. Пунів – помаріонім, Нетч. 874. Пуста – мікротелонім, Нчт. 875. Пушкіна – годонім, В. Олек. 876. П'ятихатки – кварталонім, В. Олек. 877. Рабицьова криниця – путеонім, Адам. 878. Радянська – годонім, Гогл. 879. Ракишня – кварталонім, В. Олек. 880. Раків кут – кварталонім, Карж. 881. Ранкова – мікродримонім, Зорн. 882. Ратушня – агроонім, Покт. 883. Рачкова – путеонім, Гогл. 884. Ревуха – канйононім, Ясн. 885. Ревуха – кварталонім, Мдн-Внк. 886. Рибакова – путеонім, Покт. 887. Рибалка – годонім, Внк. 888. Ригів ліс – мікродримонім, Мдн-Олк. 889. Ривець – мікропотамонім, Нетч. 890. Річна – годонім, Карж. 891. Робітничка – годонім, Внк. 892. Рогачі – трактонім, Фащв. 893. Рогозів яр – канйононім, Стан. 894. Романова – путеонім, Гогл. 895. Росіяни – кварталонім, Мдн-Олк. 896. Рубицьова яр – канйононім, Адам. 897. Рудка – канйононім, Зорн. 898. Сабадахова – путеонім, Охр. 899. Савкова гора – тумулосонім, Мдн-Внк. 900. Сагайдачного – годонім, Внк. 901. Сад біля млина – помаріонім, Дашк. 902. Сад біля Цегельного заводу – помаріонім, Дашк. 903. Садиби – годонім, Слб-Охр. 904. Садиби – кварталонім, Охр. 905. Садиби – кварталонім, Покт. 906. Садками – лімонім, Говр. 907. Садова – дромонім, Адам. 908. Садова – лімонім, Адам. 909. Садочок – канйононім, Мдн-Внк. 910. Сайкова гора – тумулосонім, Нетч. 911. Салова – агроонім, Мдн-Олк. 912. Самка – мікропотамонім, Стан. 913. Саратів – трактонім, Зінк. 914. Сарафінова гора – тумулосонім, Калс. 915. Сащуків шлях – дромонім, В. Олек. 916. Свинарник – трактонім, Мдн-Олк. 917. Світанкова – годонім, Ясн. 918. Свободи – годонім, В. Олек. 919. Свята криничка – фонтікулонім, Говр. 920. Селище – кварталонім, Калс. 921. Село – кварталонім, Калс. 922. Село – трактонім, Зінк. 923. Селянська дорога – дромонім, Калс. 924. Семенів став – піскінонім, Стан. 925. Середнє – кварталонім, Нетч. 926. Середні гони – агроонім, Мдн-Внк. 927. Середні гони – агроонім, Ясн. 928. Середня – мікропотамонім, Нетч. 929. Середня дорога – дромонім, Плп-Олк. 930. Синя Баба – агроонім, Плп-Олк. 931. Сільська – мікропотамонім, Нетч. 932. Сільська – путеонім, Гогл. 933. Сільський – піскінонім, Говр. 934. Сільський став – піскінонім, Стан. 935. Сім гектарів – агроонім, Гогл. 936. Сіножатка – агроонім, Плп-Олк. 937. Скаперівка – агроонім, Мдн-Олк. 938. Скаперівка – канйононім, Мдн-Олк. 939. Слобода – кварталонім, В. Олек. 940. Слобода – кварталонім, Плп-Олк. 941. Смаргузівка – кварталонім, Дашк. 942. Смикова – путеонім, Гогл. 943. Соколіє – кварталонім, Зінк. 944. Соловейова – путеонім, Адам. 945. Сорочанка – агроонім, Мдн-Олк. 946. Сосни – мікродримонім, Подл. 947. Став – піскінонім, Плп.-Олк. 948. Ставки – агроонім, Покт. 949. Ставки – канйононім, Плп-Олк. 950. Ставки – мікротелонім, Покт. 951. Ставки – піскінонім, Говр. 952. Ставки – трактонім, Зінк. 953. Стара буда – тумулосонім, Петр. 954. Стара гуральня – кварталонім, Стан. 955. Старий сад – помаріонім, Нетч. 956. Старий сад – помаріонім, Фащв. 957. Старий садок – помаріонім, Адам. 958. Старий садок – помаріонім, Покт. 959. Старий садок – помаріонім, Плп-Олк. 960. Старий цвинтар – некронім Стан.

961. Стариця – трактонім, Покт. 962. Сташкова долина – канйононім, Зінк. 963. Стебник – мікродримонім, Стан. 964. Стінка – мікродримонім, В. Олек. 965. Столярчукова долина – канйононім, Зінк. 966. Ступник – кварталонім, Карж. 967. Ступник – трактонім, Мдн-Внк. 968. Ступницький – мікродримонім, Карж. 969. Суголовки – агроонім, Петр. 970. Сурмакова – путеонім, Петр. 971. Т. Шевченка – годонім, Покт. 972. Тарабанова криниця – путеонім, Калс. 973. Тарадайкова – канйононім, Говр. 974. Тарасова гора – тумулосонім, Калс. 975. Тарасова долина – канйононім, Калс. 976. Тарасюкова – канйононім, Говр. 977. Тартак – канйононім, Ясн. 978. Татаринецька – канйононім, Нетч. 979. Татаринка – кварталонім, Мдн-Внк. 980. Татариський шлях – дромонім, Внк. 981. Тепличина – путеонім, Покт. 982. Терхун – мікродримонім, Петр. 983. Тимушкова – лімонім, Плп-Олк. 984. Тичини – годонім, Зінк. 985. Толстого – годонім, В. Олек. 986. Торенча – кварталонім, В. Олек. 987. Трензликів яр – канйононім, Адам. 988. Третій став – піскінонім, Фащв. 989. Третя галява – мікрогелонім, Нетч. 990. Три Джерела – канйононім, Слб-Охр. 991. Три джерела – трактонім, Слб-Охр. 992. Триндова – канйононім, Плп-Олк. 993. Тротячина – агроонім, Зінк. 994. Трубчин – трактонім, Адам. 995. Трубчинська долина – канйононім, Адам. 996. Трупчин – кварталонім, Адам. 997. У Саду – піскінонім, Говр. 998. Українці – кварталонім, Мдн-Олк. 999. Урочище – трактонім, Охр. 1000. Урочище Бараняк – трактонім, Мдн-Внк. 1001. Училищна – канйононім, Говр. 1002. Училищне поле – агроонім, Говр. 1003. Училищний – піскінонім, Говр. 1004. Училищний – помаріонім, Говр. 1005. Уишця – мікропотамонім, Покт. 1006. Ушка – мікропотамонім, Покт. 1007. Федорівка – кварталонім, Ясн. 1008. Федьковича лісок – трактонім, Калс. 1009. Федьковичів сад – помаріонім, Калс. 1010. Ферма – трактонім, Мдн-Олк. 1011. Філімонів ліс – мікродримонім, Калс. 1012. Фільварок – кварталонім, Дашк. 1013. Фільварок – кварталонім, Нетч. 1014. Фільварок – мікродримонім, В. Олек. 1015. Фітьковича – піскінонім, Калс. 1016. Фліка і Студенця – піскінонім, Покт. 1017. Фльорків – мікродримонім, Мдн-Олк. 1018. Фрединського – агроонім, Гогл. 1019. Фроцакові корчики – агроонім, Петр. 1020. Футер – мікродримонім, Охр. 1021. Футор – агроонім, Стан. 1022. Футор – мікродримонім, Карж. 1023. Футор – помаріонім, В. Олек. 1024. Футор – трактонім, Зінк. 1025. Хима – мікродримонім, Плп-Олк. 1026. Хмільник – канйононім, Плп-Олк. 1027. Хмілярня – трактонім, Охр. 1028. Хорунжий – мікродримонім, Карж. 1029. Хребтова криниця – путеонім, Калс. 1030. Хрінівка – кварталонім, Нетч. 1031. Хутір – кварталонім, Гогл. 1032. Хутір – мікродримонім, Говр. 1033. Хутір Рудика – кварталонім, Нетч. 1034. Царина – кварталонім, Зінк. 1035. Царина – трактонім, Зінк. 1036. Царинська гора – трактонім, Зінк. 1037. Царинська гора – тумулосонім, Зінк. 1038. Цвинтарисько – трактонім, Говр. 1039. Цвинтарі – агроонім, Мдн-Олк. 1040. Цвинтарівка – кварталонім, Дашк. 1041. Цегольня – кварталонім, Фащв. 1042. Цегольня – помаріонім, Гогл. 1043. Цегольня – трактонім, Фащв. 1044. Центр – кварталонім, Карж. 1045. Центр – кварталонім, Слб-Охр. 1046. Центральна – годонім, Ясн. 1047. Центральна – дромонім, Подл. 1048. Центральна – кварталонім, Дашк. 1049. Центральна дорога – дромонім, Калс. 1050. Цибулькова долина – канйононім, Калс. 1051. Циганка – мікродримонім, Зорн. 1052. Циганський – піскінонім, Охр. 1053. Цинський клин – агроонім, Ясн. 1054. Чайковського – годонім, Внк. 1055. Чапаєва – годонім, Зінк. 1056. Чевів клин – агроонім, Плп-Олк. 1057. Чемериськи – агроонім, Зінк. 1058. Червінщина – трактонім, Нетч. 1059. Червона зірка – кварталонім, Плп-Олк. 1060. Червонякове – агроонім, Гогл. 1061. Через Балійову кладку – лімонім, Говр. 1062. Через Надьчин город – лімонім, Говр. 1063. Через поле – лімонім, Адам. 1064. Через Училищну кладку – лімонім, Говр. 1065. Через яр – лімонім, Адам. 1066. Черкасівка – кварталонім, Покт. 1067. Черкасівський міст – понтонім, Зінк. 1068. Черці – кварталонім, Плп-Олк. 1069. Четвертий ставок – піскінонім, Слб-Охр. 1070. Чехова – годонім, Карж. 1071. Чічаків яр – агроонім, Покт. 1072. Чобіт – трактонім, Покт. 1073. Чопки – трактонім, Зінк. 1074. Чорна – путеонім, Зорн. 1075. Чорна сотня –

кварталонім, Фащв. 1076. Чорний – мікродримонім, Подл. 1077. Чорний зруб – мікродримонім, Петр. 1078. Чорний ліс – мікродримонім, Зінк. 1079. Чорний ліс – мікродримонім, Охр. 1080. Чорний ліс – мікродримонім, Покт. 1081. Чорновола – годонім, Внк. 1082. Чорнушки – мікропотамонім, Петр. 1083. Чортів став – піскінонім, Охр. 1084. Чорткова – агроонім, Ясн. 1085. Шанівська – агроонім, Стан. 1086. Шарівка – кварталонім, Дашк. 1087. Швайна – агроонім, Мдн-Олк. 1088. Шведова – путеонім, Говр. 1089. Шевченка – годонім, Гогл. 1090. Шевчукова долина – канйононім, Калс. 1091. Шелехів–Женишківці – дромонім, Гогл. 1092. Шерепа – мікропотамонім, Охр. 1093. Шиманська долина – канйононім, Мдн-Внк. 1094. Шістнадцять гектарів – агроонім, Зорн. 1095. Шкільна – лімонім, Нетч. 1096. Шкільний – піскінонім, Охр. 1097. Школьнікова – путеонім, Покт. 1098. Шлапакова долина – канйононім, Петр. 1099. Шляхетська – годонім, Нетч. 1100. Шляхетчина – кварталонім, Нетч. 1101. Шляхова – путеонім, Адам. 1102. Шляхта – кварталонім, Дашк. 1103. Шовковиця – помаріонім, Мдн-Олк. 1104. Шосейна – дромонім, Покт. 1105. Штани – агроонім, Фащв. 1106. Штани – трактонім, Фащв. 1107. Штефчині десятини – трактонім, Нетч. 1108. Шулимове – агроонім, Подл. 1109. Шулупанків – помаріонім, Нетч. 1110. Шумечева – канйононім, Охр. 1111. Шухевича – годонім, Внк. 1112. Щаслива – годонім, Внк. 1113. Щовб – тумулосонім, Калс. 1114. Щорса – годонім, Дашк. 1115. Щурова – путеонім, Гогл. 1116. Юрі – кварталонім, Ясн. 1117. Юстинина криниця – путеонім, Калс. 1118. Яблунева – годонім, Дашк. 1119. Яблуневий – помаріонім, Подл. 1120. Яківець – кварталонім, Адам. 1121. Яковишеного – путеонім, Покт. 1122. Яма – канйононім, Зорн. 1123. Яма – кварталонім, Дашк. 1124. Яр – канйононім, Охр. 1125. Яр – кварталонім, В. Олек. 1126. Яр – кварталонім, Охр. 1127. Яр – трактонім, Зінк. 1128. Яр – трактонім, Нетч. 1129. Ярки – годонім, Гогл. 1130. Яркова – путеонім, Гогл. 1131. Яркові горби – канйононім, Гогл. 1132. Ярок – кварталонім, Гогл.

ДОДАТОК Б.

ПРОДУКТИВНІСТЬ ВЛАСНИХ НАЗВ ДРІБНИХ ГЕОГРАФІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ ВІНЬКОВЕЧЧИНИ

Розряди Класи мікротопонімів	Адам	Внк	В. Олек	Говр	Гогл	Дашк	Зінк	Зорн	Калс	Карж	Мдн- Внк	Мдн- Олк	Нетч	Охр	Подл	Покт	Плп- Олк	Петр	Слб-Охр	Стан	Фашв	ВСЬ ОГО:
МІКРОГІДРОНІМИ	15	-	5	18	16	1	5	7	8	-	2	2	19	12	3	21	6	3	4	6	2	155
<i>мікрогелоніми</i>			1	2	2								5	2		1	5			1		19
<i>мікропотамоніми</i>	1					1							3	1		2		1				9
<i>піскіноніми</i>	1		2	8				4	3		1	1	3		2			1	3	2	2	33
<i>путеоніми</i>	11		1	6	14		3	3	5		1	1	7	7		10	1	1	1	3		75
<i>фонтікулоніми</i>	2		1	2			2						1	2	3	6						19
МІКРООРОНІМИ	18		8	19	2	-	46	9	17	-	15	14	14	15	5	14	11	7	5	15	7	241
<i>каніононіми</i>	12		1	7	1		18	7	5		5	6	6	6	2	7	7	1	2	9	2	104
<i>трактоніми</i>	4			5	1		27		6		7	8	7	7	2	7		2	2	6	5	96
<i>тумулосоніми</i>	2		7	7			1	2	6		3		1	2	1		4	4	1			41
МІКРОХОРОНІМИ	31	45	51	55	34	23	84	16	30	30	19	22	63	25	28	49	56	15	10	35	15	736
Віоніми	2	1	3	16	2	-	32	-	2	-	5	-	5	-	2	6	12	1	-	-	-	89
<i>дромоніми</i>	2	1	3	6	1		24		2		3		1		2	3	10					58
<i>лімоніми</i>				10	1		1				1		4			3	2	1				23
<i>понтоніми</i>							7				1											8
Ойкохороніми	17	36	30	9	12	17	25	2	7	9	9	6	12	7	3	15	10	6	10	11	8	261
<i>агороніми</i>		1																				1
<i>годоніми</i>	7	35	14	3	8	6	18		3	2		4	2	4	3	8	2	4	7	4	5	139
<i>кварталоніми</i>	10		16	6	4	11	7	2	4	7	9	2	10	3		7	8	2	3	7	3	121
Територіоніми	3	7	12	13	6	6	11	10	9	5	2	4	14	17	6	8	16	4	-	5	1	159
Сильвіоніми	3	7	12			6	11	10	9	5	2	4	14	17	6	8	16	4		5	1	140
<i>дендроніми</i>		1		1																		2
<i>лепораріоніми</i>		4					1															5
<i>мікродримоніми</i>		2	10	7	1	2	9	7	5	5	2	3	6	17	4	6	14	4		4		108
<i>помаріоніми</i>	3		2	5	5	4	1	3	4			1	8		2	2	2			1	1	44
Екстраойкохороніми	9	1	6	17	14	-	16	4	12	16	3	12	32	1	17	20	18	4	-	19	6	227
<i>агрооніми</i>	9		6	17	14		16	4	11	16	3	12	32	1	17	20	18	4		19	6	225
<i>некроніми</i>		1							1													2
Всього:	64	45	64	92	52	24	135	32	55	30	36	38	96	52	36	84	73	25	19	56	24	1 132